

ЗАКОН

за концесиите

Глава първа

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Предмет и цел

Чл. 1. (1) С този закон се урежда публично-частното партньорство, при което икономически оператор изпълнява строителство или предоставя услуги по възлагане от публичен орган чрез концесия за строителство или концесия за услуги.

(2) Този закон урежда и концесиите за ползване на обекти, които са собственост на държавата или на общини.

Чл. 2. Целта на този закон е да осигури:

1. развитие на качествени и достъпни инфраструктура и услуги от обществен интерес чрез партньорство между публичните органи и икономическите оператори;

2. задоволяване на обществения интерес чрез включване на частни инвестиции в строителството и в предоставянето и управлението на услуги при най-добро съотношение на качество и цена;

3. ефективност и ефикасност при разходването на публични средства и на средства от европейските фондове и програми.

Чл. 3. (1) Публичните органи може да избират дали да възлагат строителство или услуги чрез обществена поръчка или чрез концесия в зависимост от разполагаемите финансови средства и възможностите за прехвърляне на оперативния риск на икономически оператор.

(2) Когато се възлага строителство и/или услуги, без да се прехвърля оперативният риск на икономическия оператор, възлагането се извършва по реда на Закона за обществените поръчки.

Раздел II

Принципи

Чл. 4. (1) Възлагането на концесия се извършва при спазване на принципите на равнопоставеност и недопускане на дискриминация, на публичност, на прозрачност и на пропорционалност.

(2) Принципът на прозрачност може да бъде ограничен в случаите, определени със закон, както и при мотивирано искане на икономическия оператор за поверителност на предоставената от него информация.

(3) Изискванията към икономическите оператори трябва да са съобразени с предмета, стойността, обема на строителството или услугите, особеностите на обекта на концесията и сложността на концесията.

Чл. 5. (1) Определянето на стойността на концесията не може да има за цел да обоснове прилагане на по-облекчен ред за възлагане или неспазване на принципите по чл. 4, ал. 1.

(2) Процедурата за определяне на концесионер не може да се проведе по начин, който да даде неоправдано предимство или да постави в по-неизгодно положение определени икономически оператори или определено строителство или услуги.

(3) Концесиите се възлагат и изпълняват при спазване на приложимите правила относно държавните помощи.

Раздел III

Видове концесии

Чл. 6. (1) Концесията се възлага от един или повече публични органи на един или повече икономически оператори с дългосрочен възмезден договор (концесионен договор) за определен срок.

(2) Според техния предмет концесиите по този закон са:

1. концесия за строителство;

2. концесия за услуги;

3. концесия за ползване на държавна или общинска собственост (концесия за ползване).

(3) Според органа, който ги възлага, концесиите са държавни или общински. Когато се възлага от два или повече публични органа, концесията е съвместна концесия.

Чл. 7. (1) Концесията за строителство е публично-частно партньорство, при което публичен орган възлага на икономически оператор изпълнение на строителство, срещу което

предоставя на икономическия оператор правото да експлоатира строежа при поемане на оперативния риск.

(2) Строителство е:

1.изпълнението или едновременното проектиране и изпълнение на строеж, или

2.изпълнението или едновременното проектиране и изпълнение на строителни и монтажни работи и дейности, посочени в приложение № 1, чрез които съществуващ строеж се реконструира, преустройва, възстановява или му се извършва основен ремонт, или

3.изпълнението на строителни и монтажни работи за извършване на текущи ремонти и за поддържане на съществуващ строеж в експлоатационна годност.

(3) Строеж е резултатът от строителни и монтажни работи, който е достатъчен сам по себе си да изпълнява самостоятелно икономическа или техническа функция.

(4) Правото на икономическия оператор да експлоатира строежа включва получаването на приходи от предоставяни чрез строежа услуги и/или от извършването на друга стопанска дейност със строежа.

Чл. 8. (1) Концесията за услуги е публично-частно партньорство, при което публичен орган възлага на икономически оператор предоставяне и управление на една или повече услуги, различни от строителство, срещу което предоставя на икономическия оператор правото да получава приходи от извършването (експлоатацията) на тези услуги при поемане на оперативния риск.

(2) Концесия за услуги се възлага за услуги в полза на обществото или на публичния орган, както и за дейностите по приложение № 2.

(3) С концесия за услуги може да се възлагат социални или други специфични услуги по приложение № 3. Когато част от услугите са социални или други специфични услуги по приложение № 3 и стойността им е по-висока от стойността на останалите услуги, се прилагат правилата за социални или други специфични услуги.

(4) С концесия за услуги може да се възлага строителство по чл. 7, ал. 2, т. 3.

(5) С концесия за услуги може да се възлага доставка на стоки от икономически оператор за публичен орган, стойността на която е по-ниска от стойността на услугите. Когато стойността на доставката е по-висока от стойността на услугите, се прилага Законът за обществените поръчки.

Чл. 9. (1) С концесията за ползване публичен орган предоставя възмездно на икономически оператор право да

извършва определена стопанска дейност с обект, който е собственост на държавата или на община, без да възлага изпълнение на строителство или предоставяне и управление на услуги. Концесионерът заплаща на концедента концесионно възнаграждение и поема задължение за изпълнение на инвестиционна програма, с която осигурява поддържането на обекта в експлоатационна годност.

(2) Икономическият оператор има право да получава приходите от стопанската дейност, извършвана с обекта на концесията.

(3) Икономическият оператор е длъжен да опазва и поддържа обекта на концесията, като изпълнява предложената инвестиционна програма и може да изпълнява строителство за своя сметка, освен ако не е забранено от концедента.

Чл. 10. (1) Когато публичен орган възлага на икономически оператор изпълнение на строителство по чл. 7, ал. 2, т. 1 или 2 заедно с предоставяне и управление на услуги, концесията се определя като концесия за строителство.

(2) Когато публичен орган възлага изпълнение на строителство и/или предоставяне и управление на услуги заедно с предоставяне на ползване върху обект – собственост на държавата или на община, концесията се определя като:

1. концесия за строителство, когато е възложено строителство по чл. 7, ал. 2, т. 1 или 2;

2. концесия за услуги – извън случаите по т. 1.

Чл. 11. (1) Концесиите за строителство и концесиите за услуги, чиято стойност е равна или надвишава прага (европейски праг), определен с Регламент на Европейската комисия, приет на основание чл. 9 от Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (ОВ, L 94/65 от 28 март 2014 г.; изм., ОВ, L 307/9 от 25 ноември 2015 г.), наричана по-нататък „Директива 2014/23/ЕС“, са концесии с трансграничен интерес.

(2) Концесиите за строителство и концесиите за услуги, чиято стойност е под европейския праг, както и концесиите за ползване са концесии без трансграничен интерес.

(3) Актуална информация за размера на европейския праг се поддържа на интернет страницата на Националния концесионен регистър (НКР) на адрес: www.nkr.government.bg.

Чл. 12. Този закон се прилага и за концесии, които независимо от предмета им включват, изискват или съдържат класифицирана информация (концесия с класифицирана информация).

Чл. 13. (1) Независимо от предмета ѝ всяка концесия може да бъде определена от концедента като запазена концесия.

(2) Запазена е концесията, която се изпълнява по

програми за създаване на защитени работни места на хора с увреждания или хора в неравностойно положение.

(3) Концесионер на запазена концесия може да бъде само икономически оператор, най-малко 30 на сто от работниците и служителите на когото са хора с увреждания или хора в неравностойно положение.

Чл. 14. При възлагане на концесия се използват кодовете на номенклатурите в Общия терминологичен речник, приет с Регламент (ЕО) № 2195/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. относно Общия терминологичен речник, свързан с обществените поръчки (CPV).

Раздел IV

Обекти на концесия

Чл. 15. (1) Обект на концесия за строителство е един или повече самостоятелни строежи или част от строеж, или строежи с определено наименование, местоположение и самостоятелно функционално предназначение, за който публичният орган е възложил конкретното строителство.

(2) Обект на концесия за услуги е конкретната вещь или съвкупност от вещи, чрез които се предоставят услугите. Обект на концесия за услуги може да бъде и съществуващ строеж.

(3) Обектът на концесия за строителство и на концесия за услуги може да е собственост на държавата или на община, както и собственост на концесионера или на трето лице.

(4) Обект на концесия за ползване е обект, обявен за изключителна държавна собственост, както и обект, имот или част от имот – държавна или общинска собственост.

Чл. 16. (1) При концесия за строителство концедентът заедно с обекта на концесия определя и концесионна територия. При концесия за услуги концесионна територия се определя само когато това следва от естеството на обекта на концесията. Заедно с обекта на концесията концедентът може да определи и една или повече принадлежности.

(2) Концесионна територия е поземленият имот или имоти, или част от поземлен имот, върху който е разположен обектът на концесията.

(3) Принадлежност е територията, прилежаща към обекта на концесията или към концесионната територия, прилежащата инфраструктура по смисъла на § 5, т. 31 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията и всяка друга самостоятелна вещь, които осигуряват безпрепятствено, нормално и безопасно функциониране на обекта на концесията или на предоставянето на услугите, както и територии извън обекта на концесията, които не са физически свързани с обекта на

концесията, но са необходими за изпълнението на дейностите по концесията.

(4) До прекратяването на концесионния договор страните по него не може да се разпореждат с целия или с част от обекта на концесията, включително с негова принадлежност или с концесионната територия.

(5) Приращенията и подобренията върху обект на концесия, върху концесионната територия или върху принадлежност, които са публична държавна или публична общинска собственост, стават собственост на държавата, съответно на общината, от момента на възникването им.

(6) Собствеността върху приращенията и подобренията на обект на концесия и на негова принадлежност или на концесионна територия, които са частна държавна или частна общинска собственост, се урежда с концесионния договор. Във всички случаи вещните права върху недвижими имоти, които се учредяват или възникват в полза на концесионера, са със срок до прекратяване на концесионния договор.

(7) Когато обектът на концесия е собственост на концесионера, с концесионния договор се урежда собствеността върху него след прекратяването на концесионния договор, включително дали концедентът има право да придобие собствеността върху обекта, както и цената на придобиването или начинът на нейното изчисляване.

Раздел V

Субекти

Чл. 17. (1) Публичният орган, който извършва действията по възлагане на концесия и е страна по концесионния договор, е възлагащ орган (концедент).

(2) Правомощията на концедент за държавните концесии се изпълняват от министър в съответствие с неговата отраслова компетентност. Правомощията на концедент се изпълняват от министър и в случаите, когато обектът на концесия е държавна собственост и съгласно закон се управлява от или е предоставен за управление на ръководеното от него министерство, на ведомство - второстепенен разпоредител с бюджет към същия министър, или на публично предприятие - търговец, правата на собственост на държавата, в което се упражняват от министъра.

(3) Правомощията на концедент за общинските концесии се изпълняват от кмета на общината.

(4) Правомощията на концедент за съвместните концесии се изпълняват от орган, определен със споразумение между два или повече органа по ал. 2 и/или 3.

(5) При изпълнение на правомощията си концедентът взема решения и извършва действия самостоятелно, освен в случаите, определени с този закон.

(6) Концедентът представлява държавата, съответно общината, по дела, които се отнасят до сключването, действителността, изпълнението или прекратяването на съответния концесионен договор и последиците от това.

Чл. 18. (1) Икономически оператор е всяко физическо лице, юридическо лице или друго образувание, или група от такива лица и/или образувания, включително временно сдружение от предприятия, които предлагат на пазара изпълнение на строителство, доставка на стоки или предоставяне на услуги.

(2) Икономическите оператори може да участват в процедура за определяне на концесионер самостоятелно или като се сдружават в избрана от тях форма (група от икономически оператори).

Чл. 19. (1) Икономически оператор, който е подал заявление и/или предварителна оферта, има правата на кандидат в процедурата за определяне на концесионер.

(2) От датата на подаване на оферта икономическият оператор придобива правата на участник в процедурата за определяне на концесионер.

Чл. 20. (1) Концесионер е икономическият оператор, на когото чрез сключване на концесионния договор се възлага концесията.

(2) Концесионният договор се сключва с участника, определен за концесионер, а в случаите, определени в този закон – с проектно дружество или с публично-частно дружество.

(3) Когато участникът, определен за концесионер, е група от икономически оператори и не е предвидено учредяване на проектно дружество или на публично-частно дружество, концесионният договор се сключва с всички участници в групата. Концесионният договор се сключва с оператора, който представлява групата, или с водещия партньор, когато това е посочено в заявлението. Във всички случаи участващите в групата икономически оператори отговарят солидарно за изпълнението на договора.

(4) Когато концесията е с плащане от концедента, концесионерът трябва да е капиталово търговско дружество. В случай че участникът, който е определен за концесионер, има друга правно-организационна форма, концесионният договор се сключва с проектно дружество.

Чл. 21. (1) В определени случаи концесионният договор може да се сключи с проектно дружество, което се учредява за тази цел във формата на капиталово търговско дружество.

(2) Изискване за учредяване на проектно дружество може да бъде поставено от концедента като условие, когато участникът, определен за концесионер, е група от икономически оператори. В този случай икономическите оператори, участвали в процедурата за определяне на концесионер като група, записват целия капитал в съотношението, посочено в офертата.

(3) Проектно дружество може да се учреди по предложение на участващи в група икономически оператори, като притежанието на капитала се разпределя според предложеното в офертата.

(4) Проектно дружество може да се учреди по предложение на икономически оператор. В този случай участникът, определен за концесионер, поема като едноличен собственик капитала на проектното дружество.

(5) Във всички случаи участващите в групата икономически оператори по ал. 2 и 3, както и икономическият оператор по ал. 4 отговарят солидарно с проектното дружество за изпълнението на договора.

Чл. 22. (1) Концедентът може да предвиди концесионният договор да се сключи с публично-частно дружество.

(2) Публично-частно дружество се учредява за целите на сключване на концесионен договор във формата на капиталово търговско дружество, в което съдружници или акционери са участникът, определен за концесионер (частен съдружник), и държавата, община или определено от концедента публично предприятие (публичен съдружник).

(3) Публично-частното дружество се управлява от частния съдружник. Публичният съдружник също може да участва в управлението.

(4) Публичният съдружник, независимо от дела му в капитала, има блокираща квота при вземането на следните решения:

1. изменение на устава или на дружествения договор;
2. увеличаване и намаляване на капитала;
3. сключване на сделките по чл. 236, ал. 2 от Търговския закон;
4. извършване на разпоредителни сделки с имущество – предмет на непарична вноска на публичния съдружник;
5. преобразуване и прекратяване на дружеството.

(5) Частният съдружник отговаря солидарно с публично-частното дружество за изпълнението на договора.

(6) Публично-частното дружество се учредява за срок до прекратяване на концесионния договор.

(7) Предоставените права върху недвижими имоти, които са предмет на непарична вноска от публичния партньор, се

считат за предоставени до прекратяване на дружеството. При прекратяване на дружеството предоставените права преминават обратно към държавата, съответно към общината или публичното предприятие.

Чл. 23. (1) Проектното дружество, съответно публично-частното дружество, е обвързано от офертата на участника, определен за концесионер.

(2) Участникът, определен за концесионер, а когато той е група от икономически оператори – всеки от участниците в групата, е длъжен да предостави на проектното дружество, съответно на публично-частното дружество, ресурсите, с които участникът е доказал съответствие с изискванията към професионалните или техническите възможности и/или към финансовото и икономическото състояние и може да извършва една или повече от дейностите – предмет на концесионния договор като подизпълнител.

(3) Начинът на предоставяне на ресурсите, както и участието на частния съдружник или на участниците в групата като подизпълнители се посочват в офертата и се включват във финансово-икономическия модел.

(4) За проектното дружество и за публично-частното дружество се прилага Търговският закон, доколкото друго не е предвидено в този закон.

Раздел VI

Изключения

Чл. 24. Не се възлагат концесии при опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, както и в други случаи, определени със закон.

Чл. 25. Концесиите за подземни богатства се предоставят и изпълняват при условията и по реда на Закона за подземните богатства.

Чл. 26. Този закон не се прилага за възлагане на строителство или на услуги в случаите, изброени в приложение № 4.

Раздел VII

Финансово-икономически елементи на концесията

Чл. 27. (1) За всяка концесия за строителство и концесия за услуги се определя стойност на концесията. Стойността на концесията включва общия оборот на концесионера (без данък върху добавената стойност) за срока на концесионния

договор, получен като приходи от експлоатацията на строежа и/или на услугите.

(2) При откриване на процедурата за определяне на концесионер стойността на концесията се определя от концедента като прогнозна стойност.

Чл. 28. (1) В прогнозната стойност на концесията се включва стойността на следните възможни прогнозни приходи на концесионера:

1. приходите от експлоатацията на строежа и/или на услугите, включени в предмета на концесията;

2. приходите от всяка възможна опция и от всяко удължаване на срока на концесията или от друго изменение на концесионния договор;

3. приходите от такси и глоби, заплащани от ползвателите на строителството или на услугите, освен тези, които е предвидено да събира за концедента;

4. плащания или всякакви финансови предимства, предоставени под каквато и да е форма на концесионера от концедента, включително компенсация за изпълнението на задължение във връзка с обществена услуга и субсидии;

5. безвъзмездни средства или всякакви други финансови предимства, предоставени под каквато и да е форма от трети лица за изпълнението на концесията;

6. приходи от продажба на активи, които са част от обекта на концесия;

7. всички доставки и услуги, предоставени от концедента на концесионера, когато такива са необходими за изпълнението на строителството или предоставянето на услугите.

(2) Когато строителството или услугите, включени в предмета на концесията, може да се възложат под формата на обособени позиции, в прогнозната стойност на концесията се включва стойността на всички обособени позиции.

(3) Когато отделни обособени позиции се възлагат чрез отделни процедури, за всяка от тях се прилагат правилата за концесии с трансграничен интерес, ако общата стойност на обособените позиции е равна на или по-висока от европейския праг.

Чл. 29. (1) Прогнозната стойност на концесията се изчислява въз основа на обективен метод, посочен в документацията за концесията.

(2) Методът за изчисляване на прогнозната стойност на концесията не може да има за цел определяне на концесията като концесия без трансграничен интерес, за да бъдат заобиколени правилата на този закон.

(3) Когато при провеждане на процедурата за определяне на концесионер първоначално определената прогнозна стойност се

увеличи с повече от 20 на сто, за стойност на концесията се счита прогнозната стойност към датата на определяне на концесионера. Когато тази стойност на концесията се окаже равна или по-висока от европейския праг, процедурата за определяне на концесионер се прекратява, ако е проведена по правилата за концесия без трансграничен интерес.

Чл. 30. (1) При концесиите за строителство и при концесиите за услуги се поддържа икономически баланс на концесията, който представлява равновесието между ползите за концесионера и концедента при поетите от тях рискове.

(2) Определеният с договора икономически баланс на концесията се поддържа през целия срок на концесионния договор.

Чл. 31. (1) Оперативният риск при концесията за строителство и при концесията за услуги се носи винаги от концесионера и се счита поет, когато при нормални условия на експлоатация с концесионния договор не е гарантирано възвръщането на направените инвестиции и на разходите по експлоатацията на строителството или услугите – предмет на концесията.

(2) Поетият от концесионера оперативен риск представлява риск от излагане на колебанията на пазара относно търсенето и/или предлагането на обекта на концесията и/или на услугите. Рисковете, свързани с лошо управление, с неизпълнение на договорни задължения от икономическия оператор, както и с непреодолима сила не се считат за оперативен риск.

(3) Риск, свързан с търсенето, е вероятността за настъпване на събития, факти или обстоятелства, които могат да окажат неблагоприятно влияние върху пазарното търсене на обекта на концесията, на предоставяните услуги или на извършваните други стопански дейности.

(4) Риск, свързан с предлагането, е вероятността обектът на концесията, предлаганите услуги или извършваните други стопански дейности да не съответстват на изискванията на пазара. Рискът, свързан с предлагането, включва и риска за наличност на предоставяните услуги. Риск за наличност е вероятността за настъпване на събитие, факт или обстоятелство, което може да окаже влияние върху предоставянето на услугата във вид, обем, качество и време за изпълнение, които съответстват на определеното с концесионния договор.

(5) При концесия за строителство заедно с оперативния риск концесионерът поема и строителния риск. Строителният риск е вероятността за настъпване на събития, факти или обстоятелства, които могат да окажат влияние върху стойността или върху времето за изпълнение на възложеното строителство.

(6) Всички останали рискове се разпределят между концесионера и концедента с концесионния договор в зависимост от възможностите на всяка от страните по-добре да оцени,

контролира и управлява съответния риск. Рисковете, които страните относително еднакво могат да оценяват, контролират и управляват, се разпределят между тях като споделени рискове.

Чл. 32. (1) Приходите на концесионера от експлоатацията на строителството и на услугите се формират от плащания от потребителите, от потребителите и концедента или само от концедента.

(2) Плащане от концедента може да се предвиди в следните случаи:

1. когато за предоставяните от концесионера услуги не се дължат преки плащания от потребители или от други лица, или ако се дължат такива плащания – не е предвидено концесионерът да ги получава;

2. когато се цели постигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни от концесионера;

3. при държавно регулирани цени на услугите, които се предоставят от концесионера.

(3) При концесия за строителство плащането от концедента се дължи след въвеждане на обекта на концесията в експлоатация и се извършва само за времето, в което обектът или предоставяните услуги са били в наличност.

(4) При концесия за услуги плащането от концедента се извършва само за времето, когато услугите са били в наличност.

(5) Условието, при които се извършва плащането от концедента не може да освобождават концесионера от рискове, които е поел за целия срок на концесионния договор.

Чл. 33. (1) Когато обектът на концесията е собственост на държавата или на община, може да се предвиди и задължение на концесионера да заплаща на концедента концесионно възнаграждение.

(2) Дължимостта на концесионно възнаграждение се определя от концедента във всеки конкретен случай в зависимост от:

1. справедливото разпределение на икономическата и финансовата изгода от концесията между концедента и концесионера;

2. постигането на социално приемлива цена на услугите, предоставяни с обекта на концесията.

(3) При концесия за ползване винаги се дължи концесионно възнаграждение.

Чл. 34. (1) Всяка концесия се предоставя за определен срок. Максималният срок на концесията се определя от концедента с обявлението за откриване на процедурата.

(2) Максималният срок на концесията не може да надвишава времето, необходимо на концесионера за възвръщане на направените инвестиции и на разходите по експлоатация на строежа или на услугите и за получаване на доход от вложения капитал, при отчитане на прогнозирания икономически баланс и на цената на услугите, които ще се предоставят. В максималния срок се включват и всички удължавания, допуснати с всяка възможна опция или клауза за преразглеждане. Максималният срок трябва да е определен по начин, който да не води до ограничаване на конкуренцията.

(3) Когато определеният от концедента максимален срок за концесия за строителство или за концесия за услуги е равен или надвишава 50 години, процедурата за определяне на концесионер може да се открие след решение на Народното събрание, с което се разрешава възлагането на концесията за така определения срок.

(4) За общински концесии за строителство и концесии за услуги, при които определеният от концедента максимален срок е равен или надвишава 25 години, процедурата за определяне на концесионер може да се открие след решение на общинския съвет, прието с мнозинство от две трети от общия брой на съветниците. В случай че срокът е равен или надвишава 50 години, за откриване на процедурата е необходимо и разрешение по ал. 3.

(5) Максималният срок на концесия за ползване не може да бъде по-дълъг от 25 години, освен ако със закон не е предвиден друг срок.

(6) Срокът на концесията е винаги отделен критерий за възлагане, като конкретната му продължителност се определя в процедурата за определяне на концесионер и не може да надвишава максималния срок, определен с обявлението за откриване на процедурата.

Чл. 35. Изискванията за определяне на финансово-икономическите елементи на концесията се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Глава втора

СТРАТЕГИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ПЛАНИРАНЕ НА КОНЦЕСИИТЕ. МОНИТОРИНГ, УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 36. Органите, които имат функции по стратегическото развитие, планирането, мониторинга, управлението и контрола в областта на концесиите, са:

1. Министерският съвет;
2. Координационният съвет по концесиите (Координационен съвет);
3. министрите, съобразно отрасловата им компетентност;

4. министърът на финансите;

5. общинските съвети;

6. кметовете на общини;

7. дирекция от специализираната администрация на Министерския съвет, определена със заповед на министър-председателя, наричана по-нататък „специализираната дирекция от АМС“;

8. Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК);

9. Сметната палата;

10. Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ);

11. Комисията за защита на конкуренцията (КЗК).

Чл. 37. Министерският съвет определя държавната политика за концесиите, като:

1. одобрява Национална стратегия за развитие на концесиите и План за действие за държавните концесии и техните изменения и допълнения по предложение на Координационния съвет;

2. одобрява преди тяхното издаване решенията на концедентите за държавните концесии за откриване и за прекратяване на процедурите за определяне на концесионер, както и за изменение и за прекратяване на концесионните договори за държавните концесии;

3. одобрява годишни отчети на концедентите за държавните концесии относно изпълнението на включените в Плана за действие проекти и на концесионните договори;

4. одобрява плана за работа на АПСК за съответната година по предложение на изпълнителния директор на агенцията;

5. с решение определя държавните такси, които се събират и/или постъпват в полза на концесионер на държавна концесия, както и условията и реда за събирането.

Чл. 38. (1) Координационният съвет:

1. приема и чрез председателя си предлага на Министерския съвет за одобряване Националната стратегия за развитие на концесиите, Плана за действие за държавните концесии, както и изменения и допълнения в тях;

2. координира действията по изпълнение на Плана за действие за държавните концесии;

3. обсъжда и дава насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с възлагането на концесиите и с изпълнението или прекратяването на концесионните договори;

4. възлага на АПСК извършването на извънредни проверки на определени концесионни договори;

5. приема годишен доклад за състоянието на концесиите въз основа на одобрените от Министерския съвет годишни отчети на концедентите и на обобщената информация за концесионните договори, предоставена от АПСК.

(2) Координационният съвет се състои от председател – заместник министър-председател, и от членове: заместник-министри, изпълнителният директор на АПСК, председателят на Сметната палата, директорът на АДФИ, директорът на специализираната дирекция от АМС и изпълнителният директор на Националното сдружение на общините.

(3) Поименният състав на Координационния съвет се определя със заповед на министър-председателя.

(4) Координационният съвет приема правилник за организацията и дейността си. С правилника се определят условията и редът за привличане на трети лица, които да подпомагат работата на съвета.

Чл. 39. (1) Министрите изпълняват държавната политика за концесиите в съответствие с отрасловата им компетентност, като изпълняват правомощията на концедент, както и:

1. в съответствие с провежданата от тях секторна политика правят предложения до Координационния съвет относно Националната стратегия и за включването, изключването и промяната на проекти в Плана за действие за държавните концесии;

2. извършват мониторинг и контрол на сключените от тях концесионни договори;

3. изготвят и внасят в Министерския съвет за одобряване годишни отчети относно изпълнението на включените в Плана за действие за държавните концесии проекти, които са от тяхна компетентност, и на сключените от тях концесионни договори;

4. правят предложения до Координационния съвет за приемане на насоки относно разрешаването на проблеми в кръга на тяхната компетентност, които са свързани с възлагането на концесиите и с изпълнението или прекратяването на концесионните договори.

(2) Министърът на финансите изпълнява държавната политика относно ефективното и ефикасното разходване на публични средства при планирането и изпълнението на концесиите, като:

1. дава писмени указания относно финансово-икономическите елементи на концесията при извършване на подготвителните дейности и при изпълнение на концесионните договори;

2. прави предложения до Координационния съвет за приемане на насоки относно финансово-икономическите елементи на концесиите;

3. одобрява ежегодно план-сметка за финансиране на разходите по държавните концесии;

4. извършва предварителна оценка относно бюджетната поносимост на проектите за държавни концесии с плащания от концедентите преди включването им в Плана за действие за държавните концесии, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 35;

5. изразява становище относно финансово-икономическите елементи на проектите за държавни и общински концесии с плащания от концедентите преди откриването на съответната процедура за определяне на концесионер;

6. може да изпраща наблюдател, който присъства на заседанията на комисиите за провеждане на процедура за определяне на концесионер без право на глас.

(3) За изпълнение на функциите на министъра на финансите по ал. 2 концедентите са длъжни да предоставят изискваната от министъра информация, свързана с подготовката и провеждането на процедурите и с изпълнението на концесионните договори.

Чл. 40. (1) Политиката за общински концесии се определя от съответния общински съвет, който приема с решение План за действие за общинските концесии, и се изпълнява от кмета на общината.

(2) Общинският съвет:

1. одобрява преди тяхното издаване решенията на кмета на общината за откриване и за прекратяване на процедурите за определяне на концесионер, както и за изменение и за прекратяване на концесионните договори;

2. одобрява годишни отчети на кмета на общината относно изпълнението на включените в Плана за действие за общинските концесии проекти и на концесионните договори;

3. с решение определя кои местни такси, установени със закон, и цени на услуги се събират и/или постъпват в полза на концесионер на общинска концесия, както и условията и реда за събирането им.

(3) Кметът на общината изпълнява правомощията на концедент, както и:

1. прави предложения до Координационния съвет относно Националната стратегия за развитие на концесиите;

2. прави предложения до общинския съвет за включването, изключването и промяната на проекти за концесии в Плана за действие за общинските концесии;

3. извършва мониторинг и контрол на сключените от него концесионни договори;

4.изготвя и внася в общинския съвет за одобряване годишни отчети относно изпълнението на включените в Плана за действие за общинските концесии проекти и на сключените от него концесионни договори;

5.прави предложения до Координационния съвет за приемане на насоки относно проблеми, които са свързани с възлагането на концесиите и с изпълнението или прекратяването на концесионните договори;

6.публикува в НКР Плана за действие за общинските концесии.

Чл. 41. Специализираната дирекция от АМС:

1.изпълнява функциите на секретариат на Координационния съвет, като го подпомага експертно и технически;

2.осъществява мониторинг на прилагането на правилата за възлагане на концесии, който включва наблюдение, анализ и оценка относно наличието на системни проблеми, и публично оповестява резултатите от мониторинга, а при искане от страна на Европейската комисия - изготвя и изпраща доклад за осъществявания мониторинг;

3.ежегодно уведомява Европейската комисия за решенията и определенията на КЗК и на Върховния административен съд, постановени по реда на глава седма;

4.въз основа на мониторинга обобщава практиката и издава общи указания за прилагането на правилата за възлагане на концесии;

5.осъществява предварителен контрол за спазване на правилата за възлагане на концесии, като:

а) изразява становище относно проектите на решения за откриване на процедура за определяне на концесионер, на обявления за откриване на процедурата и на документации за концесията;

б) може да изпраща наблюдател, който присъства на заседанията на комисиите за провеждане на процедура за определяне на концесионер без право на глас;

в) изразява становище по проектите на решения за отправяне или приемане на предложение за изменение на концесионен договор преди одобряването им от Министерския съвет, съответно от общинския съвет;

6.уведомява компетентните държавни органи за установените при осъществяване на мониторинга и на предварителния контрол нарушения на правилата за възлагане на концесии;

7.събира от концедентите и обобщава информация относно мониторинга и контрола по изпълнение на концесионните договори;

8.на основата на събрана и обобщена информация и на годишните отчети на концедентите изготвя годишен доклад за състоянието на концесиите и го представя за разглеждане на Координационния съвет;

9.дава методически указания – общи и по запитвания от концеденти, и публично предоставя информация и насоки по прилагането на този закон, за което не се събират такси;

10. разработва проекти на нормативни актове в областта на концесиите;

11. поддържа НКР;

12. публикува в НКР Националната стратегия за развитие на концесиите и Плана за действие на държавните концесии.

Чл. 42. (1) Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол осъществява независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори.

(2) Контролът от АПСК включва планови проверки, които се извършват по одобрен от Министерския съвет план за работа за съответната година, както и извънредни проверки, възложени от Координационния съвет.

(3) За резултатите от извършения контрол за всеки концесионен договор изпълнителният директор на АПСК изготвя доклад, който се връчва на концедента и на министъра на финансите. В 30-дневен срок от връчването концедентът представя доклада на Координационния съвет заедно с план-график за изпълнение на препоръките.

(4) Изпълнителният директор на АПСК ежегодно изготвя обобщена информация за концесионните договори, върху които на АПСК е възложено да осъществява контрол. Информацията се представя на Координационния съвет с предложение за приемане на насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори.

(5) При осъществяване на независимия външен контрол АПСК се подпомага от Министерството на финансите.

Чл. 43. (1) Сметната палата и органите на АДФИ осъществяват последващия външен контрол по изпълнение на този закон в рамките на своите правомощия.

(2) Комисията за защита на конкуренцията упражнява контрол за законосъобразност на решенията и на действията и бездействията на концедентите в процедурите за определяне на концесионер при подадени жалби по реда на глава шеста.

Чл. 44. Редът за осъществяване на мониторинга, управлението и контрола, включително обхвата на контрола,

който се осъществява от АПСК, се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 45. (1) Националната стратегия за развитие на концесиите съдържа общите и специфичните цели и основните приоритети за възлагане на концесии в страната.

(2) Планът за действие за държавните концесии, съответно Планът за действие за общинските концесии, се изготвя за всеки програмен период и съдържа:

1. проектите, които ще се възлагат чрез концесии;
2. сроковете за изпълнение на проектите;
3. прогнозираните публични средства за реализация на проектите по размер и източници на финансиране, включително от Европейските структурни и инвестиционни фондове;
4. прогнозираните концесионни възнаграждения.

(3) Съдържанието на плановете по ал. 2 се определя по години и може да се изменя и допълва текущо.

(4) Не може да се открие процедура за определяне на концесионер, която не е включена в Плана за действие за държавните концесии, съответно в Плана за действие за общинските концесии.

(5) Редът за включване на проекти в плановете по ал. 1 се определя в наредбата по чл. 35.

Чл. 46. (1) Конкретните бюджетни средства, необходими за плащания по сключени концесионни договори, се включват в закона за държавния бюджет на Република България в хода на бюджетната процедура за съответната година, съответно в общинския бюджет за съответната година.

(2) С решението за приемане на общинския бюджет за съответната година общинският съвет определя:

1. максималния размер на плащанията, който общината може да поеме като задължение по нови проекти за концесии през годината, включени в Плана за действие за общинските концесии, съобразно изискванията на закона;
2. размера на плащанията по проектите към края на бюджетната година, в т.ч. остатъчния размер на задълженията по сключени концесионни договори, и намеренията на общината за възлагане на концесии през съответната година;
3. съвкупния размер на плащанията от общинския бюджет към концесионери за съответната година по всички сключени концесионни договори.

Чл. 47. (1) Когато източник на плащания от концедента за общински концесии са собствени приходи, обща изравнителна субсидия и/или общински дълг по смисъла на Закона за публичните финанси, годишният съвкупен размер на плащанията по концесионни договори във всяка отделна година не може да

надвишава 15 на сто от сумата на общата изравнителна субсидия и собствените приходи, осреднена за последните три години, съгласно годишните отчети за касовото изпълнение на бюджета на общината.

(2) Сключването и изпълнението на концесионен договор не може да нарушава показателите и ограниченията, определени в Закона за публичните финанси, за всяка година от изпълнението на договора.

Чл. 48. (1) Условие за приемане на решение за откриване на процедурата за определяне на концесионер за общинска концесия, която има за предмет предоставяне на услуга като делегирана от държавата дейност, е и изразено положително становище от компетентния държавен орган в областта на делегираната от държавата дейност.

(2) Съгласуването с компетентния държавен орган по ал. 1 се извършва в хода на бюджетната процедура по приложимия за нея ред.

(3) За проектите по ал. 1 плащанията от концедента към концесионера от общата субсидия за делегирани от държавата дейности са в рамките на средствата, одобрени със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, въз основа на определения единен разходен стандарт за финансиране на конкретната дейност.

Глава трета

ВЪЗЛАГАНЕ НА КОНЦЕСИЯ

Раздел I

Общи положения. Видове процедури

Чл. 49. (1) Принципите по чл. 4, ал. 1 се спазват съответно на всеки етап от възлагането на концесиите.

(2) За осигуряване спазването на принципите на прозрачност и на равнопоставеност при организиране и провеждане на процедура за определяне на концесионер концедентът:

1. взема необходимите мерки за борба с измамите, предоставянето на привилегии и корупцията и за ефективно предотвратяване, разкриване и отстраняване на конфликтите на интереси;

2. осигурява публикуване на обявленията, определени с този закон;

3. осигурява публикуване на документацията за концесията и на други документи и информация, определени с този закон.

(3) При организиране и провеждане на процедура за определяне на концесионер концедентът осигурява конкурентни условия, като не допуска предоставяне по дискриминационен начин на информация, която необосновано може да даде предимство или да постави в по-неизгодно положение определени икономически оператори или определено строителство, услуги или свързани със строителството или услугите доставки.

(4) При провеждане на процедура за определяне на концесионер концедентът няма право да предоставя на икономически оператор информация, която би могла да го постави в по-изгодно положение спрямо останалите, както и да разкрива на останалите икономически оператори предоставена от определен икономически оператор информация без неговото съгласие, освен в случаите, определени с този закон.

Чл. 50. (1) Концедентът публично оповестява чрез обявления определени с този закон действия по възлагането и изпълнението на концесията. Обявленията се съставят във форма на електронен документ. Според действието, което оповестяват, обявленията са:

1. обявление за откриване на процедурата;
2. обявление за поправка на обявлението за откриване на процедурата и на документацията за концесията (обявление за поправка);
3. обявление за прекратяване на процедурата;
4. обявление за възложена концесия;
5. обявление за изменение на възложена концесия.

(2) Обявлението за концесиите с трансграничен интерес се попълва в електронен формуляр по съответния стандартен образец, който е установен с актове за изпълнение на Европейската комисия, приети на основание чл. 33 от Директива 2014/23/ЕС.

(3) Обявлението за концесиите без трансграничен интерес се попълва в електронен формуляр, който се поддържа на интернет страницата на НКР.

Чл. 51. (1) Възлагането на концесията включва извършване на подготвителни действия, провеждане на процедура за определяне на концесионер и сключване на концесионен договор.

(2) Процедурата за определяне на концесионер се открива с решение на концедента, провежда се от назначена от концедента комисия и приключва с решение на концедента за определяне на концесионер.

Чл. 52. (1) Процедурите за определяне на концесионер за концесиите с трансграничен интерес са открита процедура, състезателна процедура с договаряне и състезателен диалог.

(2) За концесиите без трансграничен интерес определянето на концесионер се извършва чрез открита процедура.

(3) При концесиите за социални и други специфични услуги концедентът свободно установява процедура за определяне на концесионер независимо дали концесията е със, или е без трансграничен интерес. Във всички случаи концедентът спазва принципите по чл. 4, ал. 1 и осигурява публикуване на предвидените за тези концесии обявления.

Чл. 53. (1) Откритата процедура се провежда на един етап, в който всеки икономически оператор може да подаде едновременно заявление и оферта. Откритата процедура не включва договаряне.

(2) Състезателната процедура с договаряне е етапна процедура, при която:

1. всеки икономически оператор може да подаде заявление и да участва в подбор, за да получи покана за подаване на предварителна оферта;

2. кандидатите, които са получили покана, подават предварителна оферта и участват в договаряне за подобряване на офертите;

3. след покана участвалите в договарянето кандидати подават оферта.

(3) Състезателният диалог е етапна процедура, при която:

1. всеки икономически оператор може да подаде заявление и предварителна оферта и да участва в подбор, за да получи покана за участие в диалога;

2. кандидатите, които са получили покана, участват в диалог за изясняване на едно или повече решения на потребностите, които трябва да се задоволят с възлагането на концесията;

3. след покана участвалите в диалога кандидати подават оферта.

Чл. 54. (1) При концесиите с трансграничен интерес концедентът определя вида на процедурата, като съобразява:

1. особеностите и сложността на предмета на концесията и на включените в него строителство и/или услуги;

2. възможностите на концедента на базата на информацията, с която разполага, да определи възможните решения на потребностите, които трябва да се задоволят с възлагането на концесията;

3. възможностите на концедента да определи най-подходящите условия за осъществяване на концесията.

(2) Състезателен диалог се провежда винаги, когато

относно строителството и/или услугите, включени в предмета на концесия с трансграничен интерес, е налице потребност, за задоволяване на която са възможни повече от едно решение относно техническите, функционалните или качествените изисквания, финансово-икономическия модел или юридическата конструкция, както и когато са налице възможности за включване на иновации.

(3) Състезателна процедура с договаряне се провежда, когато концедентът е определил техническите, функционалните или качествените изисквания, но е възможно чрез преговори да се оптимизират качеството, финансово-икономическите елементи, сроковете, социални, екологични или новаторски преимущества или преимущества за потребителите, както и юридическата конструкция.

(4) Открита процедура при концесиите с трансграничен интерес се провежда само когато концедентът е определил подходящи условия за осъществяване на концесията, финансово-икономически елементи и юридическа конструкция и за определянето на концесионер е достатъчно само прилагането на критериите за възлагане, без да се провеждат преговори.

Раздел II

Подготвителни действия

Чл. 55. Възлагането на концесия се инициира служебно от концедента или по предложение на икономически оператор.

Чл. 56. (1) Предложението на икономическия оператор за възлагане на концесия съдържа описание на предмета и на обекта на концесията, обосновка и финансово-икономически анализ.

(2) Когато концесията включва възлагане на строителство, към предложението се прилага инвестиционно предложение, което съдържа прединвестиционно проучване, задание за изработване на инвестиционен проект или идеен инвестиционен проект, с което определя и прогнозните технически и функционални характеристики и технико-икономически показатели на строителството.

(3) Концедентът проучва предложението и ако прецени, че е целесъобразно, предприема действия за включването на проекта в съответния план за действие.

(4) Инвестиционното предложение може да се използва от концедента при изработване на техническите и функционалните изисквания, на които трябва да отговаря офертата.

(5) Когато концедентът е използвал изцяло или отчасти инвестиционното предложение, представилият го икономически оператор, ако не е избран за концесионер, има право на възнаграждение. Размерът на възнаграждението се определя от концедента по методика, определена с наредбата по чл. 35, и се

заплаща в срок до една година от публикуване в НКР на обявлението за откриване на процедурата.

(6) Предложението на икономическия оператор за възлагане на концесия не поражда за него други права или привилегии освен правото по ал. 5.

Чл. 57. (1) Концедентът осигурява извършването на подготвителни действия, за да се определят възможните решения за потребностите, които трябва да се задоволят, да се обоснове възлагането на концесия и да се определи подходящата процедура. При подготвителните действия се събират, обобщават и анализират наличните информация и документи. Подготвителните действия се извършват от екип от експерти (екип за подготвителни действия), определени от концедента със заповед.

(2) Според предмета и сложността на концесията при подготвителните действия може да се изготвят технически, финансово-икономически, правен и други анализи.

(3) При концесия, с която се възлага строителство, вместо технически анализ може да се изготви инвестиционно предложение, което съдържа прединвестиционно проучване, задание за изработване на инвестиционен проект, идеен проект или друга фаза на инвестиционния проект.

(4) Когато се предвижда концесията да е с плащане от концедента, за доказване на приложимите финансово-икономически елементи на концесията задължително се изготвя финансово-икономически анализ. В тези случаи финансово-икономическият анализ се изпраща за становище до министъра на финансите. Минималните изисквания към финансово-икономическия анализ и редът за съгласуването му се определят с наредбата по чл. 35.

(5) Когато Народното събрание не даде разрешение по чл. 34, ал. 3, съответно общинският съвет не даде разрешение по чл. 34, ал. 4, за предложението от концедента максимален срок, концедентът може да продължи подготвителните действия и да установи възможностите за:

1. минимизиране на разходите и/или намаляване на икономическата и финансовата изгода от концесията;
2. възлагане на отделни концесии, ако това е технически и технологично възможно;
3. изключване на определено строителство и/или услуги от предмета на концесията и др.

Чл. 58. (1) В резултат от подготвителните действия се съставят обосновка относно законосъобразността и целесъобразността на концесията (обосновка на концесията) и проекти на обявление за откриване на процедурата за определяне на концесионер и на документация за концесията.

(2) Обосновката на концесията съдържа най-малко определяне и мотивиране на:

1. предмета и обекта на концесията, а когато е приложимо – и на концесионната територия и/или принадлежностите към обекта на концесията;

2. основни изисквания към предмета и обекта на концесията;

3. минимални технически, функционални, финансово-икономически и правни изисквания за осъществяване на концесията, които формират характеристиките и показателите на строителството и/или на услугите, включени в предмета на концесията, и на които трябва да отговарят предварителната оферта и/или офертата;

4. прогнозни финансово-икономически елементи на концесията, включително максималния срок на концесията;

5. прогнозни юридически конструкции;

6. възможността за получаване на финансова подкрепа под формата на безвъзмездна финансова помощ за финансиране на разходи по концесията чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

(3) Обосновката на концесията се изпраща от концедента на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на околната среда и водите, на Министерството на културата и на Държавна агенция „Национална сигурност“. В 14-дневен срок от получаване на обосновката ведомствата изразяват становище по компетентност относно наличие или отсъствие на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред. Когато органът не представи становище в определения срок, се приема, че не е налице опасност за съответния интерес. При изразено становище за наличие на опасност се прилага забраната по чл. 24.

(4) В случаите по ал. 2, т. 6 обосновката на концесията се съгласува със съответния управляващ орган.

Раздел III

Условия за възлагане на концесията

Чл. 59. Концесия се възлага, когато са изпълнени следните условия:

1. за участника не е налице основание за изключване;

2. участникът отговаря на условията за участие в процедурата (условията за участие);

3. офертата на участника отговаря на минималните изисквания, определени от концедента;

4. концедентът е приложил критериите за възлагане.

Чл. 60. (1) При наличие на основание за изключване кандидатът или участникът се отстранява от процедурата за определяне на концесионер.

(2) Основанията за изключване са:

1. влязла в сила присъда или друг влязъл в сила съдебен акт, с който кандидатът или участникът, или член на неговия административен, управителен или надзорен орган, или лице, което има правомощия да представлява, да взема решения или да упражнява контрол в рамките на тези органи, е осъден за което и да е от следните престъпления:

а) участие в престъпна организация по смисъла на чл. 2 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета, съответно престъпления по чл. 321 и 321а от Наказателния кодекс (НК);

б) корупция по смисъла на чл. 3 от Конвенцията за борба с корупцията, в която участват длъжностни лица на Европейските общности или длъжностни лица на държавите - членки на Европейския съюз, и чл. 2, параграф 1 от Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета, съответно подкуп по чл. 301-302а, чл. 304-305а и чл. 307 от НК;

в) измама по смисъла на чл. 1 от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, съответно: измама по чл. 212, ал. 3 от НК; представяне на неверни сведения или затаяване на сведения в нарушение на задължение да предостави такива, за да получи средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, по чл. 248а от НК; използване не по предназначение на получени финансови средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, по чл. 254б от НК;

г) терористични престъпления или престъпления, свързани с терористични дейности по смисъла съответно на чл. 1 и 3 от Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, или подбуждателство, помагачество или съучастие, или опит за извършване на престъпление, както е посочено в член 4 от същото рамково решение, съответно тероризъм по чл. 108а от НК;

д) изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на чл. 1 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, съответно изпиране на пари по чл. 253 и 253а от НК, и финансиране на тероризъм по чл. 108а, ал. 2 от НК;

е) детски труд и други форми на трафик на хора по смисъла на чл. 2 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, съответно приемане на работа без надлежно разрешение на лице, ненавършило

18-годишна възраст, по чл. 192а от НК или трафик на хора по чл. 159а-159г от НК;

2. влязъл в сила съдебен или административен акт, с който е установено, че кандидатът или участникът не е изпълнил задължения, свързани с плащането на данъци или на социалноосигурителни вноски в държавата, в която е установен, или в Република България;

3. влязъл в сила административен или съдебен акт, с който на кандидата или на участника е забранено да участва в процедури за възлагане на обществени поръчки или концесии съгласно законодателството на държавата, в която е установен, или в друга държава – членка на Европейския съюз;

4. влязъл в сила административен или съдебен акт, с който е установено, че кандидатът или участникът:

а) виновно е извършил тежко професионално нарушение, или

б) не е изпълнил задължения в областта на екологичното, социалното и трудовото право, установени със законодателството на Европейския съюз или с националното законодателство, с колективни споразумения или с международните конвенции в социалната област и в областта на околната среда, които са изброени в приложение № 5, или

в) е сключил споразумение с един или повече други икономически оператори, с което е нарушил правилата на конкуренцията;

5. допуснато от кандидата или участника съществено неизпълнение на задължение по концесионен договор или по договор за обществена поръчка, което е довело до прекратяване на съответния договор;

6. регистрация на кандидата или участника, или на свързани с него лица в юрисдикция с преференциален данъчен режим по смисъла на параграф 1, т. 64 от Допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане;

7. обявена несъстоятелност или ликвидация, или открито производство по несъстоятелност на кандидата или участника, или наличие на сходна процедура съгласно законодателството на държавата, в която е установен.

(3) Основание за изключване е и всяко от следните обстоятелства, установено от концедента при провеждане на процедурата за определяне на концесионер и удостоверено с надлежни доказателства:

1. наличие на конфликт на интереси, който не може да бъде преодолян чрез отстраняване на лицето, което е в конфликт на интереси;

2. опит на кандидата или участника да упражни непозволено влияние върху процеса на вземане на решения от концедента, да получи поверителна информация, която може да му

даде неоправдано предимство в процедурата за определяне на концесионер, или да предостави подвеждаща или изопачена информация, която може да окаже съществено влияние върху решенията по отношение на изключването, подбора или възлагането;

3.непредставяне от кандидата или от участника на информация, необходима за удостоверяване на отсъствие на основание за изключване или на изпълнението на изискванията относно професионалните или техническите възможности, и/или към финансово и икономическо състояние, определени от концедента;

4.кандидатът или участникът не притежава необходимата надеждност, изключваща рискове за сигурността на Република България – при концесии с класифицирана информация;

5.невъзможност на кандидата или участника да представи необходимите документи за удостоверяване на информация по т. 4.

(4) Основанията за изключване по ал. 2 не се прилагат, когато:

1.в случаите по ал. 2, т. 1 кандидатът или участникът е реабилитиран, както и когато са изтекли или до приключване на процедурата за определяне на концесионер ще изтекат 5 години от изтърпяване на наложеното наказание и кандидатът или участникът е представил доказателства, че е платил дължимите обезщетения за вредите, които са резултат от престъплението;

2.в случаите по ал. 2, т. 2:

а) са изтекли или до приключване на процедурата за определяне на концесионер ще изтекат 5 години от влизането в сила на съответния акт и кандидатът или участникът е представил доказателства, че е изпълнил задълженията, включително за начислени лихви или глоби, или

б) срокът по буква „а“ не е изтекъл, но кандидатът или участникът е представил доказателства, че:

аа) е изпълнил задълженията си, като е платил, или че е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията, включително за начислени лихви или глоби, или

бб) е уведомен за точния размер на задълженията, дължим вследствие на нарушението, в момент, в който не е бил в състояние да вземе мярка по буква „а“ преди изтичането на срока за представяне на заявлението;

3.в случаите по ал. 2, т. 3 е изтекъл срокът, за който е наложено изключването;

4.в случаите по ал. 2, т. 4 и 5 са изтекли или до приключване на процедурата за определяне на концесионер ще изтекат 3 години от влизането в сила на съответния акт по ал. 2, т. 4, съответно от прекратяването на договора/налагането на санкция по ал. 2, т. 5, и кандидатът или участникът е

представил доказателства, че е платил дължимите обезщетения, включително за вредите, които са резултат от съответното нарушение;

5.в случаите по ал. 2, т. 6 кандидатът или участникът е представил доказателства, че е налице някое от обстоятелствата по чл. 4 от Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици.

Чл. 61. (1) Условиата за участие са определени от законодателството или от концедента изисквания към икономическите оператори съгласно ал. 2-5, които са необходими за изпълнение на концесията и са посочени в обявлението за откриване на процедурата. Условиата за участие се прилагат и за подизпълнителите, освен ако този закон не предвижда друго.

(2) Кандидатът или участникът трябва да е вписан в съответния професионален или търговски регистър, когато това изискване е определено със закон като условие за изпълнението на включена в предмета на концесията дейност или услуга.

(3) Кандидатът или участникът трябва да притежава специално разрешение или да членува в определена организация, когато законодателството на държавата, в която е установен, поставя такова изискване като условие за изпълнение на включена в предмета на концесията услуга или стопанска дейност.

(4) Когато концесията е определена от концедента като запазена концесия, най-малко 30 на сто от работниците и служителите на кандидата или на участника трябва да са хора с увреждания или хора в неравностойно положение. Изискването се прилага и за всеки от участниците в групата, когато в процедурата за определяне на концесионер участва група от икономически оператори.

(5) За концесии с класифицирана информация концедентът определя като условие за участие изисквания за защита на класифицираната информация, на които трябва да отговарят кандидатът или участникът. Изискванията се определят в съответствие със Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 62. (1) При концесиите с трансграничен интерес концедентът определя като условия за участие и едно или повече изисквания към професионалните или техническите възможности на икономическите оператори и/или към тяхното финансово и икономическо състояние.

(2) Изискванията към професионалните или техническите възможности на икономическите оператори и към тяхното финансово и икономическо състояние трябва да са съобразени с

предмета и особеностите на концесията и да осигуряват реална конкуренция.

(3) Изисквания към професионалните или техническите възможности или към финансовото и икономическото им състояние не може да се поставят като условие за участие на подизпълнителите.

(4) Изискванията към професионалните или техническите възможности на икономическите оператори и към тяхното финансово и икономическо състояние, минималните нива относно тяхното изпълнение и документите, с които се доказва това изпълнение, се описват в документацията за концесията и това се посочва в обявлението за откриване на процедурата.

Чл. 63. (1) Кандидатът или участникът може да докаже изпълнението на изискваните минимални нива за професионални или технически възможности и/или за финансово и икономическо състояние с възможностите на едно или повече трети лица, независимо от правната връзка с тези лица.

(2) В случаите по ал. 1 кандидатът или участникът представя доказателства, че при изпълнението на поръчката ще има на разположение ресурсите на третите лица за целия срок на концесията.

(3) Третото лице, с възможностите на които се доказва финансовото и икономическото състояние, отговаря солидарно с кандидата или с участника за изпълнението на концесионния договор.

Чл. 64. При концесиите без трансграничен интерес концедентът може да не поставя изисквания към професионалните или техническите възможности на кандидатите или участниците и/или към тяхното финансово и икономическо състояние.

Чл. 65. Минималните изисквания, на които трябва да отговаря офертата, са технически и функционални, финансово-икономически и правни, включително изисквания, които защитават конкуренцията.

Чл. 66. (1) Техническите и функционалните изисквания определят характеристиките и показателите на строителството и на услугите, включени в предмета на концесията.

(2) Техническите и функционалните изисквания относно включеното в предмета на концесията строителство включват:

1. устроитвени характеристики и показатели на застрояването на концесионната площ и минимални технически, функционални и технологични характеристики и показатели на строежа – предмет на концесията;

2. специфичните изисквания към строежа, които осигуряват съответствието на строежа с предвидените от концедента предназначение, функционалност и технологичност за срока на концесията;

3. специфичните изисквания към строежа, които осигуряват предоставянето чрез него на определените от концедента услуги по обем, условия за предоставяне и ниво на качество за срока на концесията;

4. основните изисквания по чл. 169 и 169а от Закона за устройство на територията за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите, относими към обекта на концесията.

(3) Техническите и функционалните изисквания относно включените в предмета на концесията услуги включват:

1. характеристиките на услугата относно обем, условия и ред за предоставяне, ниво на качество и ниво на изпълнение спрямо изискванията за опазване на живота и здравето на гражданите, на околната среда, на защитените територии, зони и обекти и на обществения ред – на всеки етап от предоставянето на услугите;

2. процедури за оценяване на съответствието на предоставяните услуги с определените от концедента изисквания за качество и наличност на услугите.

(4) Минималните технически и функционални изисквания трябва да са свързани с обекта на концесията и да са пропорционални на нейната прогнозна стойност и цели.

(5) Минималните технически и функционални изисквания трябва да осигуряват равен достъп на кандидатите или участниците до процедурата за определяне на концесионер и да не създават необосновани пречки пред възлагането на концесията в условията на конкуренция.

(6) Минималните технически и функционални изисквания не може да съдържат конкретен модел, източник или специфичен процес, който характеризира строителството или услугите, предлагани от конкретен икономически оператор, нито търговска или производствена марка, или марка за произход, патент, тип или конкретен произход или производство, което би довело до облагодетелстване или елиминиране на определени лица или продукти. По изключение, когато е невъзможно обектът на концесията да се опише достатъчно точно и разбираемо, се допуска подобно посочване, което не може да води до отстраняване или до облагодетелстване на определени икономически оператори или продукти и винаги се съчетава с израза „или еквивалентно“.

(7) Техническите и функционалните изисквания при концесиите за строителство може да се определят с инвестиционното предложение по чл. 57, ал. 3.

Чл. 67. Финансово-икономическите изисквания се определят от концедента въз основа на прогнозните финансово-икономически елементи на концесията.

Чл. 68. (1) Като критерии за възлагане концедентът определя обективни изисквания, свързани с предмета и обекта на концесията, оценката на които осигурява оптимална възможност да се определи икономически най-изгодната оферта при най-добро съотношение „качество-цена“.

(2) Критериите за възлагане трябва да съответстват на принципите по чл. 4, ал. 1 и да гарантират, че офертите ще се оценяват в условията на реална конкуренция.

(3) Критериите за възлагане са обективни показатели, които може да съдържат функционални, технически и технологични показатели и характеристики, ниво на качество, изисквания или мерки, които са свързани с конкретното строителство или услуги или с изпълнението на концесионния договор. Критериите за възлагане може да се отнасят до фактори, които не са само икономически, но влияят върху стойността на офертата от гледна точка на концедента и му позволяват да определи общата икономическа и/или социална полза от възлагането на концесията при най-добро съотношение „качество-цена“.

Чл. 69. (1) Срокът на концесията и размерът на плащанията от концедента, когато такива се предвиждат, винаги са критерии за възлагане.

(2) Като критерии за възлагане може да се определят:

1. изисквания, свързани с предмета на концесията, като:

а) качество на строителството и/или на управлението и поддържането на обекта на концесията;

б) качество на предоставяните услуги;

в) най-ниска цена на строителството;

г) най-ниска цена на предоставяните услуги;

д) технически предимства, в това число техническо оборудване и материално-техническа база;

е) функционални характеристики и/или характеристики на строителството, и/или на услугите;

ж) срок на завършване на строителството;

з) срок на предоставяне на услугите при минимално определено от концедента ниво на качеството;

2. мерки над нормативно определените за опазване на околната среда, когато такива са необходими;

3. социални критерии;

4. енергийна ефективност;

5. критерии, свързани с иновациите;

6. размер на концесионното възнаграждение, когато такова е предвидено;

7. други, в зависимост от особеностите на концесията.

Чл. 70. (1) Концедентът определя критериите за възлагане според значимостта им в низходящ ред. В същата последователност концедентът описва критериите за възлагане в документацията за концесията и посочва това в обявлението за откриване на процедурата.

(2) При откритата процедура концедентът определя и относителната тежест на критериите за възлагане.

(3) При състезателна процедура с договаряне и при състезателен диалог относителната тежест на критериите за възлагане се определя с поканите за представяне на оферти.

Раздел IV

Решение и обявление за откриване на процедура за определяне на концесионер. Документация за концесията

Чл. 71. (1) Процедурата за определяне на концесионер се открива с решение на концедента след одобряване от:

1. Министерския съвет – за държавните концесии и за съвместните концесии, във възлагането на които участва министър;

2. общинския съвет – за общинските концесии и за съвместните концесии, във възлагането на които участва съответният кмет на община.

(2) Органите по ал. 1 одобряват решението след самостоятелна преценка на неговите законосъобразност и целесъобразност, мотивирани с обосновката на концесията.

(3) Процедура за определяне на концесионер за концесия, за която е предвидена възможност за получаване на финансова подкрепа под формата на безвъзмездна финансова помощ, се открива след положително становище по обосновката на концесията от съответния управляващ орган.

Чл. 72. (1) С решението за откриване на процедурата се одобряват обявление за откриване на процедурата и документация за концесията.

(2) В зависимост от предмета и стойността на концесията обявлението за откриване на процедурата е във формата на:

1. обявление за концесия – за концесии с трансграничен интерес, с изключение на концесиите за социални и други специфични услуги;

2. обявление за предварителна информация – за концесии с трансграничен интерес за социални и други специфични услуги;

3. национално обявление – за концесии без трансграничен интерес.

Чл. 73. (1) Обявлението за концесия е с минимално съдържание, определено в приложение № 6.

(2) Като условия, свързани с концесията, при всички процедури в обявлението за концесия се включват:

1. обстоятелствата от фактически или правен характер, настъпването или изменението на които може да доведе до нарушаване на икономическия баланс – когато такива се предвиждат;

2. приложимите задължения в областта на екологичното, социалното и трудовото право, установени с правото на Европейския съюз, националното законодателство, колективни споразумения или с международните конвенции в социалната област и в областта на околната среда, които са изброени в приложение № 5;

3. приложимите задължения, свързани с националната сигурност и с отбраната на страната, когато е приложимо;

4. приложимите задължения за застраховане на обекта на концесията.

(3) Когато концедентът е определил, че концесията е запазена, това се посочва в обявлението за концесията или в обявлението за предварителна информация.

(4) При открита процедура в обявлението за концесия се включват и:

1. условията за изпълнение на концесията, определени в зависимост от предмета и обекта, от особеностите на концесията и от вида и характеристиките на предоставяните услуги;

2. минималните изисквания, на които трябва да отговарят офертите.

(5) При състезателна процедура с договаряне и при състезателен диалог вместо условията и изискванията по ал. 4 в обявлението за концесия се посочват целите на концедента и потребностите от обществен интерес, които трябва да се задоволят с изпълнението на концесията.

Чл. 74. Когато концедентът е поставил изискване за сключване на концесионния договор с публично-частно дружество, в обявлението за концесията като условие, свързано с концесията, се посочват и:

1. размерът на дела на публичния и на частния съдружник в капитала на публично-частното дружество;

2. видът и размерът на вноските, с които публичният и частният съдружник участват в капитала;

3. непаричната вноска, с която публичният съдружник участва в капитала, когато такава е предвидена;

4. условията за финансиране дейността на дружеството;

5. съществените условия на устава, съответно на дружествения договор;

6. редът за уведомяване на публичния съдружник при промяна на контрола на частния съдружник и последиците от промяната.

Чл. 75. (1) Обявлението за предварителна информация е с минимално съдържание, определено в приложение № 7.

(2) Националното обявление е с минимално съдържание, определено в приложение № 8.

Чл. 76. (1) След издаване на решението за откриване на процедурата определено от концедента длъжностно лице изпраща по електронен път чрез електронни средства обявлението за концесия, съответно обявлението за предварителна информация, на Службата за публикации на Европейския съюз за публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз, а националното обявление – за обнародване (публикуване) в електронната страница на „Държавен вестник“.

(2) След публикуване на обявлението определеното от концедента длъжностно лице открива партида на процедурата в НКР и публикува по партидата обявлението за откриване на процедурата във вида, в който е изпратено до Службата за публикации на Европейския съюз, съответно до електронната страница на „Държавен вестник“, документацията за концесията с изключение на съдържащата се в нея защитена със закон информация, и/или чувствителна търговска информация, както и обосновката на концесията.

(3) Публикуването в НКР на обявлението за концесия и на обявлението за предварителна информация се извършва след получаване от Службата за публикации на Европейския съюз на съобщение за публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз. Публикуването в НКР може да се извърши и преди получаване на съобщението за публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз, когато в срок от 48 часа след получено потвърждение за получаване на обявлението от Службата за публикации на Европейския съюз същото не е публикувано.

Чл. 77. (1) Обявлението за откриване на процедурата и документацията за концесията може да се изменят в случаите, определени с този закон.

(2) Измененията се извършват с обявление за поправка на съответното обявление и на документацията за концесията. Обявлението за поправка се публикува по реда на промененото обявление.

(3) Когато измененията засягат предмета на концесията и условията за възлагане на концесията, концедентът прекратява процедурата.

Чл. 78. (1) Документацията за концесията съдържа, в зависимост от предмета на концесията и вида на процедурата за определяне на концесионер:

1. решението за откриване на процедурата;
2. обявлението за откриване на процедурата;
3. описание на предмета и на обекта на концесията;
4. документите, които удостоверяват собствеността и/или индивидуализират обекта на концесията, когато е приложимо;
5. описание на строителството и/или на услугите, включени в предмета на концесията, включително за всяка обособена позиция, когато е приложимо;
6. инвестиционното предложение – при концесия за строителство, по преценка на концедента;
7. подробно описание на условията, свързани с концесията;
8. минималните изисквания по чл. 65, на които трябва да отговарят предварителните оферти и офертите – технически и функционални, финансово-икономически и правни;
9. минималните изисквания, на които трябва да отговарят вариантите, и начина на тяхното представяне, когато е приложимо;
10. условията за участие;
11. критериите за подбор и начина за тяхното оценяване – при състезателна процедура с договаряне и състезателен диалог;
12. критериите за възлагане, както и методиката за оценяване на офертите;
13. описание на организацията на процедурата и планиран срок за нейното приключване;
14. документите, с които преди подписване на концесионния договор се удостоверява отсъствието на основание за изключване;
15. образци на заявление, оферта (предложение и обвързващо предложение) – при открита процедура и при състезателна процедура с договаряне, както и на предварителна оферта – при състезателна процедура с договаряне и при състезателен диалог;
16. проект на концесионен договор;
17. клаузите за преразглеждане, когато е приложимо;
18. дата и час за получаване на заявленията или офертите;
19. други, в зависимост от предмета на концесията.

(2) С документацията за концесията при състезателен диалог вместо едно или повече от изискванията по ал. 1, т. 5-7 концедентът описва потребностите, които трябва да се задоволят с възлагането на концесията, като при възможност определя основни технически, функционални и качествени характеристики на строителството и/или на услугите, включени в предмета на концесията. В тези случаи документацията за концесията не съдържа и проект на концесионен договор, методика за оценка на офертите, както и минимални изисквания, на които трябва да отговарят офертите, включително на които трябва да отговарят вариантите.

(3) При състезателна процедура с договаряне и при състезателен диалог в документацията за концесията се определят и:

1. броят на кандидатите, които ще получат покана за подаване на предварителна оферта, при състезателна процедура с договаряне, съответно, – които ще получат покана за участие в диалог – при състезателен диалог;

2. критериите за подбор;

3. начинът, по който се прилагат критериите за подбор.

(4) За концесии с класифицирана информация в документацията се посочват изискванията за защита на класифицираната информация, които се прилагат при провеждането на процедурата за определяне на концесионер и при изпълнението на концесионния договор.

(5) При публикуване на документацията за концесията в НКР се заличава защитената със закон информация, както и чувствителната търговска информация, като се посочва основанието за това. В тези случаи:

1. наличието на защитена със закон информация или на чувствителна търговска информация се посочва в обявлението за откриване на процедурата;

2. в публикуваната документация се посочват условията и редът, по които икономическите оператори може да получат достъп до заличената информация.

(6) В публикуваната документация за концесията може да се заличи и търговска информация, която поради чувствителен характер изисква специално ниво на защита (чувствителна търговска информация). В тези случаи се прилагат изискванията по ал. 5, т. 1 и 2.

Чл. 79. (1) Всяко лице може да поиска разяснения или допълнителна информация относно реда за провеждане на процедурата, критериите за възлагане на концесията или документацията за концесията.

(2) Искането на разяснения или на допълнителна информация се подава в срок до 14 дни преди изтичане на крайния срок за подаване на заявления или офертите.

(3) В срок до 4 работни дни от получаване на искането, но не по-късно от шест дни преди изтичане на крайния срок за подаване на заявления или офертите, определеното от концедента длъжностно лице публикува по партидата на процедурата в НКР предоставени от комисията за провеждане на процедура за определяне на концесионер разяснения или допълнителна информация.

(4) Когато разясненията или допълнителната информация водят до промени в обявлението за откриване на процедурата и/или в документацията за концесията, комисията за провеждане на процедура за определяне на концесионер предлага, а концедентът с решение одобрява обявление за поправка и изменение на документацията за концесията. Обявлението за поправка се публикува от определеното от концедента длъжностно лице в съответствие с чл. 77, ал. 2.

(5) С обявлението за поправка се определя нов срок за подаване на заявления или оферти, който не може да е по-кратък от срока, определен с обявлението за откриване на процедурата.

Раздел V

Комисия за провеждане на процедурата за определяне на концесионер

Чл. 80. (1) Процедурата за определяне на концесионер се организира от концедента и се провежда от назначена от него комисия, наричана по-нататък „комисията“.

(2) Комисията се назначава в срок до 3 работни дни след издаване на решението за откриване на процедурата.

(3) Комисията се състои от нечетен брой членове, които са не по-малко от петима, включително председател и заместник-председател. Мнозинството от членовете на комисията трябва да имат квалификация и/или професионален опит, свързани с дейностите по предмета на концесията, или професионален опит във възлагането на концесии. Поне един от членовете на комисията трябва да е юрист.

(4) Комисията приема решенията си с мнозинство от състава си.

(5) В състава на комисията не може да участва лице:

1. за което е налице конфликт на интереси;

2. което е свързано лице с кандидат или с участник в процедурата, а когато участникът е юридическо лице - и с член на неговия управителен или контролен орган.

(6) Членовете на комисията са длъжни в 3-дневен срок:

1.от получаване на заповедта за назначаване на комисията да подадат декларация за отсъствие на конфликт на интереси;

2.от узнаване на обстоятелството, че в процедурата участва свързано с тях лице, да подадат искане за освобождаване от състава на комисията.

(7) При наличие на конфликт на интереси, при подадено искане за освобождаване, както и в други случаи, при които по обективни причини лице от състава на комисията не може да изпълнява задълженията си, концедентът назначава нов член на комисията.

(8) На членовете на комисията се изплаща възнаграждение при съобразяване на ограниченията, определени с Кодекса на труда и със Закона за държавния служител, и при спазване на условията и реда на Закона за обществените поръчки.

Чл. 81. (1) Комисията:

1.приема правила за работата си;

2.подготвя и предоставя на определеното от концедента длъжностно лице поисканите разяснения и допълнителна информация;

3.предлага на концедента отстраняване на незаконосъобразност в обявлението за откриване на процедурата или в документацията на концесията;

4.извършва действията по допускане на кандидатите или участниците;

5.извършва подбора в състезателната процедура с договаряне и в състезателния диалог;

6.провежда диалога в процедурата състезателен диалог;

7.провежда договарянето в състезателната процедура с договаряне;

8.предлага на концедента да удължи срока за получаване на заявленията или на офертите, когато в срока, определен за получаването им, няма получено заявление, съответно оферта;

9.разглежда, допуска и оценява офертите и извършва класиране на участниците, като предлага класираният на първо място участник да бъде определен за концесионер;

10. изработва проект на решение за определяне на концесионер или проект на решение за прекратяване на процедурата за определяне на концесионер;

11. извършва и други действия, определени с този закон.

(2) Решенията на комисията се мотивират и заедно с извършените от нея действия се отразяват в протокол. Когато

член на комисията е против прието решение, той подписва протокола с особено мнение и прилага към него мотивите си.

(3) Предвиденото с този закон уведомяване на кандидатите или участниците се извършва от комисията по електронен път чрез електронни средства.

Чл. 82. (1) Със заповедта за назначаване на комисията концедентът определя и едно или повече длъжностни лица, които подпомагат комисията технически и осъществяват комуникацията с икономическите оператори, кандидатите или участниците, както и един или повече консултанти, които подпомагат комисията експертно, и лице с осигурен достъп до НКР, което открива и поддържа партията на процедурата.

(2) За консултанти се определят длъжностни лица или външни експерти – физически или юридически лица, които имат квалификация и/или професионален опит, свързани с дейностите, включени в предмета на концесията, или професионален опит във възлагането на концесии. Консултантите подпомагат комисията срещу възнаграждение при условията по чл. 80, ал. 8.

(3) За длъжностните лица и консултантите се прилагат изискванията по чл. 80, ал. 5 и 6.

Раздел VI

Комуникация при провеждане на процедурата за определяне на концесионер

Чл. 83. (1) Комуникацията между комисията и икономическите оператори при провеждането на процедурата за определяне на концесионер включва обмен на информация и съобщения чрез едно или повече от следните средства:

1. електронни средства, включително електронна поща;
2. пощенска услуга, или
3. връчване на ръка, което се удостоверява с разписка за получаване.

(2) За всяка процедура концедентът определя едно или повече средства за комуникация и ги посочва в обявлението за откриване на процедурата. Така определените средства за комуникация се използват от икономическите оператори, от концедента и от комисията.

Чл. 84. (1) За обмен на информация и съобщения чрез електронни средства концедентът осигурява система от инструменти и устройства (електронна комуникационна система). Електронната комуникационна система трябва да е недискриминационна, общодостъпна и оперативно съвместима с широко използваните продукти на информационните и комуникационните технологии и да не ограничава достъпа на икономическите оператори до процедурата за определяне на концесионер.

(2) Електронната комуникационна система осигурява защита на целостта на данните и на поверителността на информацията и на заявленията и офертите.

(3) Електронната комуникационна система трябва да осигурява:

1.достъп само на оправомощени лица до системата и до предаваните чрез нея документи;

2.електронно подписване или предаване на документи чрез системата;

3.идентифициране по установен начин на оправомощените за достъп до системата лица;

4.предоставянето на информация за лицата, които са имали достъп до данните и информацията, и за времето на достъп;

5.точното определяне на датата и часа на електронната трансакция;

6.невъзможност за отваряне на определени данни и информация, както и на заявленията и офертите преди точно определените дата и час;

7.запазване целостта на документите;

8.запазване поверителността на документите;

9.защита на личните данни.

(4) Данните, изпратени или получени чрез електронна комуникационна система, се ползват с юридическата презумпция за цялост на данните и точност на посочените от системата дата и час на изпращане или получаване на данните.

(5) Документ, който е изпратен или нотифициран чрез електронна комуникационна система или е получен като електронен документ, подписан с усъвършенстван или по-висок клас електронен подпис, се счита за еквивалентен на хартиен документ, счита се за оригинал, допуска се като доказателство в производства пред КЗК и в съдебни производства и се ползва с юридическата презумпция за неговата автентичност и цялост, при условие че не съдържа никакви динамични елементи, които могат автоматично да го променят.

Раздел VII

Заявления и оферти

Чл. 85. За участие в процедурата икономическите оператори подават:

1.при открита процедура – заявление и оферта;

2.при състезателна процедура с договаряне – заявление, а след получаване на покана – предварителна оферта и оферта;

3.при състезателен диалог – заявление и предварителна оферта, а след получаване на покана – оферта.

Чл. 86. (1) Заявлението съдържа:

1.информация за процедурата за определяне на концесионер и за концедента;

2.информация за кандидата или участника относно:

а) фирмата (наименованието), данните за контакт, включително електронен адрес;

б) формата на участие – самостоятелно или в група от икономически оператори;

в) лицата, които представляват кандидата или участника според регистъра, в който е вписан, ако има такъв регистър; когато икономическият оператор не е вписан в регистър – лицата, които го представляват съгласно релевантен документ;

г) определените към датата на подаване на заявлението подизпълнители и информация относно фирмата (наименованието), данните за контакт, включително електронен адрес, и лицата, които представляват всеки посочен подизпълнител според регистъра, в който е вписан, ако има такъв регистър;

д) третите лица, с възможностите на които кандидатът или участникът доказва съответствието си с изискванията към професионалните или техническите възможности и/или към финансовото и икономическото състояние;

3.начина на изпълнение на концесионния договор:

а) при участие на група от икономически оператори: посочване на оператора, който представлява групата, или на водещия партньор, както и на дела от концесията и видовете дейности от предмета на концесията, който ще изпълнява всеки от партньорите;

б) при използване на подизпълнители – посочване на дела от концесията и видовете дейности от предмета на концесията, който ще се изпълнява от подизпълнители;

4.изявление, с което се декларира отсъствие на основание за изключване относно кандидата или участника и посочените подизпълнители;

5.изявление, с което се декларира съответствие с условията за участие на кандидата или участника и на посочените подизпълнители.

(2) Към заявлението се прилагат документите, с които кандидатът или участникът доказва изпълнението на изискванията за професионални или технически възможности и/или за финансово и икономическо състояние. Когато кандидатът или участникът е посочил, че доказва съответствието си с изискванията за професионални или технически възможности и/или за финансово и икономическо състояние с възможностите на трети лица, той прилага към заявлението и доказателства, че ще има на разположение ресурсите на третите лица за целия срок на концесията.

Чл. 87. (1) Предварителната оферта при състезателна процедура с договаряне съдържа:

1. конкретни предложения по критериите за възлагане;
2. мотивиране на предложенията по критериите за възлагане;
3. финансово-икономически модел, включващ анализ на паричните потоци на концесията, когато такъв се изисква с документацията за концесията;
4. доказателства за осъществимостта на предложенията по критериите за възлагане;
5. предложения по проекта на концесионен договор;
6. други предложения, разработки и информация в изпълнение на условията, посочени в документацията за концесията.

(2) При състезателен диалог предварителната оферта съдържа предложения относно възможните решения на потребностите, които трябва да се задоволят с концесията.

Чл. 88. (1) Офертата се състои от предложение и обвързващо предложение.

(2) Предложението съдържа:

1. конкретни предложения по критериите за възлагане;
2. мотивиране на направените предложения по критериите за възлагане;
3. финансово-икономически модел, включващ анализ на паричните потоци на концесията;
4. доказателства за осъществимостта на направените предложения по критериите за възлагане;
5. имената и професионалната квалификация на лицата, които ще отговарят за изпълнението на концесионния договор, когато това е определено като изискване при концесии с трансграничен интерес, освен концесиите за социални и други специфични услуги;
6. други предложения, разработки и информация в изпълнение на условията, посочени в документацията за концесията;
7. намерение за създаване на проектно дружество, когато е приложимо;
8. изявление, с което се декларира срокът на валидност на офертата;
9. изявление, с което се декларира произходът на средствата съгласно Закона за мерките срещу изпирането на пари.

(3) Обвързващото предложение съдържа резюме на конкретните предложения по критериите за възлагане.

(4) Когато с обявлението за откриване на процедурата не е ограничена възможността за представяне на варианти в офертата, участникът представя предложение и обвързващо предложение за всеки предложен вариант.

(5) При несъответствия между предложението и обвързващото предложение оценката на офертата се извършва по обвързващото предложение.

(6) В предложението може да се определи поверителността на определена информация, съдържаща техническа или търговска тайна, или поверителност на предоставени данни. Не може да се определят като поверителни предложенията по критериите за възлагане.

Чл. 89. (1) Заявлението, предварителната оферта, предложението и обвързващото предложение се изготвят по образци, които се съдържат в документацията за концесията.

(2) Заявлението, предварителната оферта и предложението се представят на електронен носител като електронен документ, подписан от лицето, което представлява икономическия оператор, с усъвършенстван или с по-висок клас електронен подпис.

(3) Обвързващото предложение се представя на хартиен носител.

(4) В електронния носител, с който се представят заявлението, предварителната оферта и предложението, се включва и електронен образ на документите, с които икономическият оператор удостоверява твърдените от него факти и обстоятелства. Електронният образ се сменя със сканиращо устройство във вид и по начин, позволяващи разчитането им. Пълното и точно съответствие на снетия електронен образ със снемания документ се удостоверява с електронен подпис съгласно ал. 2.

(5) В електронния носител, който съдържа предложението, се включва и електронен образ на обвързващото предложение.

Чл. 90. (1) Съдържанието на заявленията, предварителните оферти и офертите е на езика, посочен в обявлението за откриване на процедурата.

(2) Когато с обявлението е допуснато използването на чужд език, заявленията и офертите се представят и в превод на български език.

(3) Документите, които се прилагат, се представят на езика на тяхното издаване заедно с превод на български език.

Чл. 91. Заявленията и офертите се подават на адреса, посочен в обявлението за откриване на процедурата, чрез пощенска услуга или чрез връчване на ръка.

Чл. 92. (1) Електронните носители, в които са включени заявлението, предварителната оферта и предложението, както и хартиеният носител с обвързващото предложение се поставят в отделни запечатани непрозрачни пликове, които се надписват съответно с посочване на:

1. съдържанието - „Заявление“, „Предварителна оферта“, „Предложение“, „Обвързващо предложение“;

2. наименованието на процедурата;

3. фирма (наименование), адрес и електронен адрес на кандидата или участника.

(2) При открита процедура заявлението и офертата се подават в общ плик с надпис „Заявление и оферта“ и информацията по ал. 1, т. 2 и 3. Общият плик съдържа пликите със заявлението, предложението и обвързващото предложение.

(3) При състезателна процедура с договаряне изискванията по ал. 2 за общ плик се прилагат при подаване на офертите, като в него се поставят предложението и обвързващото предложение.

(4) При състезателен диалог изискванията по ал. 2 за общ плик се прилагат при подаване на заявлението, като в него се поставят заявлението и предварителната оферта.

Чл. 93. (1) Сроковете за подаване на заявления и оферти се определят от концедента при отчитане на:

1. сложността и обема на документацията за концесията;

2. необходимостта част от документацията да бъде разгледана на място поради наличието на основание за ограничаване на публичния достъп до нея, посочено в обявлението;

3. времето, необходимо за изготвянето на заявленията или офертите;

4. необходимостта от оглед на място на обекта на концесията, а когато е приложимо - и на концесионната територия и/или на включените към обекта принадлежности.

(2) Сроктът за получаване на заявления в състезателна процедура с договаряне и в състезателен диалог, както и на заявления и оферти в открита процедура се брои от датата на изпращане на обявлението за концесията или на обявлението за предварителна информация до Службата за публикации на Европейския съюз, съответно от датата на публикуване на националното обявление в електронната страница на „Държавен вестник“, и не може да бъде по-кратък от 30 дни. За концесиите

без трансграничен интерес срокът не може да бъде по-кратък от 25 дни.

(3) Срокът за получаване на оферти в състезателна процедура с договаряне и в състезателен диалог се брои от датата на изпращане на покана за получаване на оферти и не може да бъде по-кратък от 10 дни.

(4) Когато в публикуваната в НКР документация за концесията има заличена защитена със закон информация или чувствителна търговска информация, както и когато заявленията, предварителните оферти или офертите може да се изготвят само след посещение на обекта на концесията или на концесионната територия, минималните срокове по ал. 2 и 3 са не по-кратки съответно от 40 дни – за получаване на заявления, и от 22 дни – за получаване на оферти.

Чл. 94. (1) Всеки икономически оператор или кандидат може да поиска удължаване на сроковете за получаване на заявления или оферти, когато:

1.поисканите разяснения или допълнителна информация не са представени в определения с този закон срок, или

2.поисканата допълнителна информация или част от нея е защитена със закон или е чувствителна търговска информация, или

3.изготвянето на офертата изисква оглед на място на обекта на концесията, а когато е приложимо – и на концесионната територия и/или на включените към него принадлежности, а такъв не е бил осигурен на всички участници.

(2) В случаите по ал. 1 определеното от концедента длъжностно лице публикува обявление за поправка.

(3) С обявлението за поправка се определя нов срок за получаване на заявления, който не може да бъде по-кратък от срока, определен с обявлението за откриване на процедурата.

Чл. 95. (1) Заявленията и офертите се получават до определените дата и час чрез посочените в обявлението средства за комуникация.

(2) Когато в определения краен час на мястото за получаване има един или повече кандидати или участници, те се включват в списък, който се подписва от определеното от концедента длъжностно лице и от присъстващите лица. Длъжностното лице приема заявленията и офертите на всички кандидати или участници, включени в списъка.

(3) Длъжностното лице отбелязва върху плика поредния номер, датата и часа на получаването, завежда заявленията и офертите във входящ регистър по реда на получаването им и издава на приносителя разписка за завеждането в регистъра.

(4) Длъжностното лице не приема заявление или оферта, когато:

1. са подадени след определения срок, освен в случаите по ал. 2;

2. са подадени в незапечатан или с нарушена цялост плик;

3. върху плика не са посочени съдържанието, наименованието на процедурата, подателят, адрес за кореспонденция или електронен адрес.

(5) Входящият регистър съдържа следната информация за заявленията и офертите:

1. регистрационен номер по реда на получаването;

2. данни за кандидата или участника;

3. дата и час на получаване;

4. начин на получаване – чрез пощенска услуга или на ръка;

5. наличието на основание по ал. 4 да не се приеме заявлението или офертата;

6. забележки по вписаните обстоятелства, включително за обстоятелство по ал. 2.

Раздел VIII

Действия на комисията при провеждане на открита процедура

Чл. 96. (1) След изтичане на срока за получаване на заявления и оферти комисията в закрито заседание отваря получените в срок заявления и извършва действия по допускане на участниците.

(2) Допускането на участниците до участие в процедурата се извършва след проверка от комисията относно:

1. наличието на основание за изключване за участника и за посочените в заявлението подизпълнители, и

2. изпълнението на условията за участие от участника, а когато е приложимо – и от посочените в заявлението подизпълнители.

Чл. 97. (1) Когато констатира нередовност на заявлението, изразяваща се в отсъствие на документи, несъответствие с условията за участие или друга нередовност, включително фактическа грешка, комисията уведомява участника за нередовностите.

(2) Участникът отстранява нередовностите в срок до 5 работни дни от уведомяването.

(3) Когато нередовността се състои в несъответствие с условията за участие, участникът може в съответствие с изискванията на концедента да замени представени документи или

да представи нови, с които смята, че ще изпълни условията за участие.

Чл. 98. (1) Комисията удължава срока за отваряне на офертите, когато от датата на изпращане на протокола за извършените действия по допускане на участниците до посочения в обявлението за откриване на процедурата срок за отваряне на офертите остават по-малко от 8 работни дни. Комисията може да удължи срока за отваряне на офертите и когато прецени, че е необходимо да се извърши проверка на декларираните в заявленията обстоятелства.

(2) За удължаването на срока за отваряне на офертите комисията уведомява всички участници.

Чл. 99. (1) Комисията приключва действията по допускане на участниците с мотивирано решение, с което:

1.отстранява от участие в процедурата участник, за когото е налице основание за изключване, или който не отговаря на условията за участие;

2.допуска разглеждане на офертите на участниците, които не са отстранени от участие.

(2) Комисията съставя протокол за отварянето на заявленията, както и за извършените действия по допускане на участниците.

(3) Решението на комисията за отстраняване на участник се съобщава в деня на отваряне на офертите и не подлежи на самостоятелно обжалване.

Чл. 100. (1) В деня и часа на отваряне на офертите комисията провежда открито заседание, на което може да присъстват участниците или техни представители и други лица.

(2) В откритото заседание комисията съобщава решението, с което е приключила действията по допускане на участниците, и отваря пликите с обвързващите предложения от допуснатите за разглеждане оферти по реда на завеждането на офертите във входящия регистър.

(3) Отворените обвързващи предложения се прочитат от член на комисията и се подписват на всяка страница от член на комисията и от изявили желание участници или техни представители.

Чл. 101. (1) Отварянето на предложенията, разглеждането и оценяването на офертите и класирането на участниците се извършва в едно или повече закрити заседания на комисията.

(2) При разглеждане и оценяване на офертите комисията проверява съответствието на предложенията по критериите за възлагане и на финансово-икономическия модел с критериите за възлагане.

(3) При разглеждане на офертите комисията може да проверява заявените от участниците обстоятелства и верността или автентичността на приложени документи, включително чрез запитване към компетентни органи или други лица.

(4) При необходимост комисията изисква от участниците в определен от нея срок, който не може да е по-кратък от 3 работни дни:

1. да дадат разяснения относно представените разработки и информация или приложените в офертата документи, или

2. да представят допълнителни доказателства за заявените в офертата обстоятелства, или

3. да отстранят технически нередовности или непълноти в предложението.

(5) Разясненията не може да променят предложенията, посочени в обвързващото предложение.

Чл. 102. (1) Комисията не допуска до оценяване оферта на участник, който в определения от комисията срок:

1. не е отстранил техническите нередовности и непълноти в предложението, или

2. не е дал поисканите от комисията разяснения, или дадените разяснения не са достатъчни за оценяване на офертата, или

3. не е представил поисканите от комисията допълнителни доказателства.

(2) Комисията не оценява оферта:

1. за която при извършена проверка е установено, че участникът е представил невярна информация или неистински, преправен или с невярно съдържание документ;

2. която не отговаря на минималните изисквания, определени от концедента в документацията за концесията;

3. в която представените разработки и информация не съответстват на критериите за възлагане;

4. която е подадена в нарушение на изискванията за комплектуване по чл. 92.

(3) Когато в офертата на участника се съдържат варианти, основанията по ал. 1 и 2 се прилагат за всеки от предложените варианти.

(4) Комисията приема решение, с което определя офертите, включително вариантите към офертите, които не се оценяват.

(5) Решението на комисията по ал. 4 се съобщава на заинтересованите участници с решението на концедента за определяне на концесионер, съответно за прекратяване на процедурата, и не подлежи на самостоятелно обжалване.

Чл. 103. (1) Комисията извършва оценка на допуснатите оферти, като оценява обвързващото предложение по критериите за възлагане чрез прилагане на методиката за оценка на офертите.

(2) Въз основа на оценката на допуснатите оферти комисията класира участниците с решение.

(3) Когато една или повече оферти съдържат варианти, които са допуснати до оценяване, комисията извършва предварителна оценка на всеки от вариантите и класира участниците с варианта на офертата, получил най-висока оценка.

(4) До приключване на процедурата комисията служебно следи за наличие на обстоятелство за изключване. Когато установи съществуващо или нововъзникнало обстоятелство за изключване, комисията не оценява офертата и отстранява участника от участие в процедурата.

Чл. 104. (1) След класиране на участниците комисията съставя протокол за отварянето на офертите, разглеждането и оценяването на предложенията и класирането на участниците.

(2) Въз основа на протокола по ал. 1 комисията подготвя проект на решение за определяне на класирания на първо място участник за концесионер или проект на решение за прекратяване на процедурата за определяне на концесионер.

(3) Комисията подготвя проект на решение за прекратяване на процедурата за определяне на концесионер, когато не е подадена нито една оферта или няма допуснат нито един участник, както и когато съдържанието на нито една оферта не отговаря на минималните изисквания, определени от концедента.

Раздел IX

Действия на комисията при провеждане на състезателна процедура с договаряне

Чл. 105. (1) След изтичането на срока за получаване на заявления комисията отваря заявленията и извършва действия по допускане по реда, определен за откритата процедура.

(2) Когато с документацията за концесията концедентът е ограничил броя на кандидатите, които ще продължат участие в процедурата, и допуснатите кандидати са повече от определения брой, при извършване на действията по допускане комисията извършва и подбор на допуснатите кандидати.

(3) Подборът е оценка на професионалните и техническите възможности и/или на икономическото и финансовото състояние на кандидатите и се извършва по начин и по обективни и недискриминационни критерии, които са описани в документацията за концесията.

(4) В резултат от извършения подбор комисията класира кандидатите и приключва действията по допускане и подбор с мотивирано решение.

Чл. 106. (1) С решението за приключване на действията по допускане и подбор в състезателна процедура с договаряне комисията:

1.отстранява от участие в процедурата кандидат, за когото е налице основание за изключване, който не отговаря на условията за участие или при извършването на подбора е класиран на място, което не му позволява да продължи участието си в процедурата;

2.определя кандидатите, които допуска да продължат участие в процедурата;

3.одобрява покана за подаване на предварителни оферти.

(2) Поканата за подаване на предварителни оферти съдържа срок за подаване на предварителните оферти, както и указания и график за провеждане на договарянето.

(3) Срокът за подаване на предварителните оферти не може да бъде по-кратък от 22 дни.

(4) При определяне на графика комисията определя еднаква продължителност на договарянето за всички кандидати.

Чл. 107. (1) Комисията съставя протокол за отварянето на заявленията, както и за извършените действия и за приетите решения по допускане и подбор на кандидатите.

(2) Комисията уведомява всички кандидати за приключването на действията по допускане и подбор. Към уведомлението се прилага протоколът по ал. 1. На кандидатите, които са допуснати да продължат участието си в процедурата, заедно с протокола се изпраща и поканата за подаване на предварителни оферти.

(3) Кандидат, който е отстранен от участие при извършване на действията по допускане и подбор, може да обжалва решението на комисията за отстраняване в 10-дневен срок от уведомяването по реда на глава шеста.

Чл. 108. (1) Предварителната оферта трябва да отговаря на минималните изисквания, определени с документацията за концесията.

(2) Предварителната оферта се подава от поканените за участие кандидати и се получава от комисията по реда за подаване, съответно за получаване на заявленията и офертите.

Чл. 109. (1) След изтичане на срока за получаване на предварителните оферти комисията в закрито заседание отваря получените предварителни оферти. Когато решението за отстраняване е обжалвано и има подадено искане за спиране на процедурата, комисията отваря предварителните оферти след

влизането в сила на определението, с което се отхвърля искането за спиране на процедурата. Когато процедурата е спряна, комисията отваря предварителните оферти след влизането в сила на решението по жалбата.

(2) Предварителните оферти се разглеждат от комисията за съответствието им с минималните изисквания.

(3) Комисията с мотивирано решение отстранява кандидатите, чиито предварителни оферти не отговарят на минималните изисквания. Комисията уведомява отстранения кандидат за решението.

(4) Кандидат, който е отстранен от участие при разглеждането на предварителните оферти, може да обжалва решението на комисията по ал. 3 в 10-дневен срок от уведомяването по реда на глава шеста.

Чл. 110. (1) Комисията провежда договарянето по определения график.

(2) Договаряне се извършва с всеки кандидат за възможностите за подобряване на предложенията по критериите за възлагане и по проекта на концесионен договор. Кандидатите може да предлагат подобряване на предложенията си.

(3) Комисията уведомява кандидатите относно предложенията на останалите кандидати и за последващите промени в резултат от договарянето, ако има такива. При уведомяването комисията не разкрива кое предложение на кой кандидат е, както и информацията, определена като поверителна.

(4) След всяко уведомяване за промени в предложенията комисията може да провежда нов кръг преговори. Когато определи последния кръг преговори, комисията уведомява всички кандидати.

(5) Комисията не може да договаря промени относно предмета на концесията, минималните изисквания, на които трябва да отговаря офертата, и критериите за възлагане.

Чл. 111. (1) След приключване на договарянето комисията определя срок за получаване на оферти в съответствие с чл. 93 и уведомява кандидатите.

(2) След уведомяване на кандидатите за срока за получаване на оферти състезателната процедура с договаряне продължава по реда на откритата процедура.

Раздел X

Действия на комисията при провеждане на състезателен диалог

Чл. 112. (1) След изтичане на срока за получаване на заявления и предварителни оферти комисията отваря заявленията

и извършва действията по допускане и подбор по реда, определен за състезателната процедура с договаряне.

(2) С решението за приключване на действията по допускане и подбор в състезателен диалог комисията:

1.отстранява от участие в процедурата кандидат, за когото е налице основание за изключване, който не отговаря на условията за участие или при извършването на подбора е класиран на място, което не му позволява да продължи участието си в процедурата;

2.определя кандидатите, които допуска да продължат участието си в процедурата.

(3) Комисията съставя протокол за отварянето на заявленията, както и за извършените действия и за приетите решения по допускане и подбор на кандидатите.

(4) Комисията уведомява всички кандидати за приключването на действията по допускане и подбор. Към уведомлението се прилага протоколът по ал. 3.

(5) Кандидат, който е отстранен от участие при извършване на действията по допускане и подбор, може да обжалва решението на комисията за отстраняване в 10-дневен срок от уведомяването по реда на глава шеста.

Чл. 113. (1) Комисията в закрито заседание отваря предварителните оферти на допуснатите кандидати и разглежда съдържащите се в тях предложения.

(2) Комисията може да поиска от допуснатите кандидати да поясняват или допълват предложенията, съдържащи се в предварителните оферти.

Чл. 114. (1) Въз основа на предложенията, а когато са представени – и на поясненията и допълненията, комисията провежда диалог с допуснатите кандидати.

(2) При диалога се обсъждат възможните решения за задоволяване на потребностите, описани в документацията за концесията, относно техническите, функционалните, качествените, финансово-икономическите и/или правните изисквания, включително относно юридическите конструкции и проекта на концесионен договор.

(3) Диалогът се провежда на последователни етапи, за да се намали броят на възможните решения на потребностите, които трябва да се задоволят с възлагането на концесията. След приключване на всеки етап от диалога комисията уведомява всички кандидати за предложенията на останалите участници, без да разкрива кое предложение на кой участник е и информацията, определена като поверителна.

Чл. 115. (1) Когато прецени, че са изяснени възможните решения на потребностите, комисията допълва документацията за концесията, като изготвя окончателни технически, функционални,

финансово-икономически и правни изисквания, методика за оценка на офертите, проект на концесионен договор, минимални изисквания, на които трябва да отговарят офертите, включително на които трябва да отговарят вариантите, и подготвя проект на решение за допълване на документацията за концесията.

(2) Концедентът издава решение за допълване на документацията за концесията и уведомява кандидатите за решението. Решението подлежи на обжалване в 10-дневен срок от уведомяването по реда на глава шеста.

(3) След допълване на документацията за концесията комисията изготвя покана за подаване на оферти, която съдържа срок за получаване на оферти и дата и час за отваряне на получените оферти.

(4) Поканата за подаване на оферти заедно с допълнената документация се изпраща от комисията до всички допуснати кандидати.

(5) След изпращане на поканата процедурата състезателен диалог продължава по реда на откритата процедура.

Раздел XI

Приключване и прекратяване на процедурата за определяне на концесионер

Чл. 116. (1) Процедурата за определяне на концесионер приключва с мотивирано решение на концедента за определяне за концесионер на класирания на първо място участник.

(2) С решението за определяне на концесионер се конкретизират техническите и функционалните, финансово-икономическите и правните изисквания в съответствие с офертата на участника, определен за концесионер, и се определя срок за сключване на концесионния договор.

(3) Когато установи пропуск или нарушение в работата на комисията, което може да бъде отстранено, концедентът възлага на комисията да отстрани нередовността, след което да извърши ново класиране.

Чл. 117. (1) В определените с този закон случаи концедентът прекратява процедурата за определяне на концесионер с мотивирано решение.

(2) Концедентът прекратява процедурата, когато:

1. не е подадено нито едно заявление, предварителна оферта или оферта или няма допуснат нито един кандидат или участник;

2. съдържанието на нито една оферта не отговаря на минималните изисквания, определени от концедента;

3.отпадне необходимостта от провеждане на процедурата в резултат на обстоятелства, които не са предвидени при приемане на решението за откриването на процедурата;

4.се установят нарушения при откриването и провеждането на процедурата, които не могат да бъдат отстранени без това да промени условията, при които е обявена процедурата;

5.определеният за концесионер участник и класираният на второ място участник последователно откажат да сключат концесионния договор.

(3) Концедентът прекратява и процедура, която е проведена по правилата за концесия без трансграничен интерес, когато прогнозната стойност на концесията при откриване на процедурата е била под европейския праг и когато с финансово-икономическия модел, предложен с офертата на класирания на първо място участник, стойността се е увеличила с повече от 20 на сто и е преминала европейския праг.

(4) Решението за прекратяване на процедурата се приема след одобряване от Министерския съвет, съответно от общинския съвет.

Чл. 118. (1) Решението за прекратяване на процедурата може да включва решение за провеждане на нова процедура за определяне на концесионер или за провеждане на повторна процедура.

(2) Решение за провеждане на нова процедура за определяне на концесионер може да се приеме във всички случаи на прекратяване на процедурата. С решението се одобряват ново обявление за откриване на процедурата и нова документация за концесията.

(3) Решение за провеждане на повторна процедура за определяне на концесионер може да се приеме само в случаите по чл. 117, ал. 2, т. 1, 2 и 5. С решението може:

1.да се определи повторната процедура да се проведе при условията на прекратената, без промяна на първоначално публикуваното обявление, с изключение на срока за получаване на заявления или оферти, или

2.да се одобрят промени в първоначално публикуваните обявление и документация за концесията само ако не са съществени и не засягат предмета на концесията, условията за участие, критериите за възлагане и минималните изисквания, на които трябва да отговарят офертите.

(4) След издаването на решение за провеждане на повторна процедура концедентът изпраща за публикуване в електронната страница на „Държавен вестник“:

1.първоначалното обявление – в случаите по ал. 3, т. 1;

2.промененото обявление във формата на първоначално публикуваното – в случаите по ал. 3, т. 2.

(5) В срок до 3 работни дни след публикуване в електронната страница на „Държавен вестник“ на обявление по ал. 4 определеното от концедента длъжностно лице публикува обявлението и по партидата на процедурата в НКР.

Чл. 119. (1) Концедентът уведомява по електронен път с електронни средства заинтересованите кандидати и участници за решението за определяне за концесионер и за решението за прекратяване на процедурата за определяне на концесионер.

(2) Към уведомлението се прилага протоколът на комисията за отваряне на предложенията, разглеждане и оценяване на офертите и класиране на участниците.

(3) Решението за определяне на концесионер влиза в сила, когато всички предходни решения в процедурата за определяне на концесионер са влезли в сила, същото не е обжалвано, а ако е обжалвано – има влязло в сила решение по жалбата.

Глава четвърта

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНЦЕСИЯ

Раздел I

Сключване на концесионния договор

Чл. 120. (1) Концесионният договор се сключва в срока, определен с решението за определяне на концесионер.

(2) Когато срещу решението за определяне на концесионер не е подадена жалба, срокът за сключване на концесионния договор започва да тече от петнадесетия ден след уведомяване на заинтересованите участници за решението. Когато участникът, определен за концесионер, е единствен заинтересован участник, концесионният договор може да се сключи преди изтичането на този срок.

(3) Когато срещу решението за определяне на концесионер има подадена жалба, срокът за сключване на концесионния договор започва да тече от датата на влизане в сила на решението или на определението, с което е допуснато предварително изпълнение.

(4) Концедентът няма право да сключи договор с определения концесионер при наличието на висящо производство по жалба срещу решение, действие или бездействие по процедурата за определяне на концесионер.

Чл. 121. (1) Преди сключването на концесионния договор участникът, определен за концесионер, представя на концедента

доказателства, които удостоверяват декларираните със заявлението факти и обстоятелства относно основанията за изключване и условията за участие.

(2) Когато до изтичането на срока за сключване на концесионния договор участникът, определен за концесионер, не представи документите по ал. 1 или откаже да сключи концесионния договор, концедентът може с решение да определи за концесионер класирания на второ място участник. С решението се определя срок за сключване на концесионния договор и може да се постави условие за подобряване на предложенията по критериите за възлагане на този участник.

(3) Когато е поставено условие за подобряване на предложенията по критериите за възлагане, се провеждат преговори. Договор с определения за концесионер класиран на второ място участник може да не се сключи, когато при преговорите не се постигне съгласие относно подобрението на предложенията по критериите за възлагане, направени от участника.

Чл. 122. (1) Концесионният договор се сключва в съответствие с офертата на участника, определен за концесионер, а когато се сключва с класирания на второ място участник – в съответствие с офертата на участника или с постигнатите при преговорите резултати.

(2) Концесионният договор се сключва в писмена форма и съдържа:

1. предмет и стойност на концесията;
2. данни за търговската и други регистрации на концесионера;
3. данни за органа, който представлява концедента;
4. описание на обекта на концесията;
5. датата на влизане в сила на договора, предварителните условия, когато има такива, и срока на концесията;
6. условията, реда и сроковете за предаване на обекта на концесията в началото и в края на концесията, както и при предсрочно прекратяване на концесионния договор;
7. условията за осъществяване на концесията и тежестите, когато има такива;
8. разпределението на рисковете между концесионера и концедента;
9. правата и задълженията на страните, включително условията и сроковете за тяхното изпълнение;
10. изискванията относно вида и качеството на строителството и/или услугите, включени в предмета на концесията;

11. размера, сроковете и реда за извършване на плащания от концедента към концесионера, когато такива се предвиждат;

12. размера, сроковете и реда за заплащане на концесионното възнаграждение, когато такова се предвижда;

13. условията и реда за актуализация на първоначалната стойност на концесията и/или на плащанията от и към концесионера (клауза за индексация), когато такова се предвижда;

14. вида, размера, сроковете и начините за предоставяне на гаранциите и на обезпеченията за изпълнение на задълженията по договора;

15. приложимите задължения, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, когато такива се предвиждат;

16. приложимите задължения за застраховане на обекта на концесията;

17. условията и реда за финансиране на отстраняването на нанесените екологични щети;

18. условията и реда за извършване на отчетност и контрол на изпълнение на задълженията на концесионера, включително изпълнението на финансово-икономическия модел;

19. отговорностите за неизпълнение на задълженията по договора;

20. условията и реда за обмен на информация между страните, включително по електронен път, и за извършване на мониторинга и контрола по изпълнение на договора; средствата за комуникация;

21. условията и реда за решаване на споровете между страните;

22. основанията и реда за предсрочно прекратяване на договора;

23. изискванията относно състоянието, в което обектът на концесията се предава на концедента след изтичането на срока на концесията;

24. приложимото право;

25. размера на нормата на възвръщаемост за концесионера, определена с финансово-икономическия модел, както и реда за нейното изчисляване, отчитане и контролиране;

26. други, в зависимост от приложимите разпоредби на действащото законодателство относно обекта на концесията, строителството или услугите.

(3) С концесионния договор се определят конкретните задължения на концесионера, произтичащи от изисквания, свързани с опазването на околната среда, социалното и

трудовето законодателство, включително произтичащи от колективни споразумения или от международните конвенции в социалната област и в областта на околната среда, които са изброени в приложение № 5.

(4) Неразделна част от концесионния договор са предложението и обвързващото предложение на участника, определен за концесионер.

Чл. 123. (1) С концесионния договор се определя икономическият баланс на концесията.

(2) Икономическият баланс може да бъде нарушен, когато:

1. в резултат от промени в законодателството или от акт на регулаторен орган са се променили условията за финансиране, строителство, управление или поддържане на обекта на концесията и/или условията за предоставяне на услугите;

2. в резултат от непреодолима сила трайно се преустановят дейности по договора;

3. погине целият или част от обекта на концесията или настъпи обективна невъзможност за неговото ползване по предназначение, освен в случаите, когато погиването или обективната невъзможност се дължи на виновно действие или бездействие на концесионера;

4. възникне опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред.

(3) С договора може да се определят и други обстоятелства от фактически или правен характер, свързани с обекта на концесията, строителството и/или услугите, при настъпването или изменението на които може да се наруши икономическият баланс на концесията.

(4) При нарушаване на икономическия баланс всяка от страните по концесионния договор може да поиска изменение на договора за възстановяване на икономическия баланс, когато изменението е предвидено с клауза за преразглеждане. Искането се отправя към другата страна с мотивирано предложение, което съдържа комплексен анализ на обстоятелствата, довели до нарушаване на икономическия баланс, и обосновава предложените изменения и съответствието им с клаузата за преразглеждане.

Чл. 124. (1) В срок до 30 дни от сключването на концесионния договор определеното от концедента длъжностно лице изпраща за публикуване обявление за възложена концесия по реда за публикуване на обявлението за откриване на процедурата.

(2) Обявлението за възложена концесия се публикува в съответния електронен формуляр и съдържа резултатите от

проведената процедура за определяне на концесионер, включително:

1. концедент;
2. прогнозна стойност и стойност на концесията;
3. срок на концесията;
4. условия за влизане в сила на концесионния договор;
5. информация за концесионера относно:
 - а) фирмата (наименованието);
 - б) формата на участие – самостоятелно или в група от икономически оператори;
 - в) лицата, които представляват икономическия оператор според регистъра, в който е вписан, ако има такъв регистър;
 - г) фирмата (наименованието) на посочените в заявлението подизпълнители;
6. вида на проведената процедура;
7. критериите за възлагане;
8. друго, по преценка на концедента.

(3) В деня на изпращането на обявлението определено от концедента длъжностно лице открива в НКР партида на концесията и публикува в нея решението за определяне на концесионер и концесионния договор. В публикувания в НКР концесионен договор се заличава защитената със закон информация, чувствителната търговска информация, както и информацията, определена от концесионера като поверителна.

Раздел II

Изпълнение на концесионния договор

Чл. 125. (1) Концесионният договор влиза в сила от датата на подписването му от страните.

(2) Влизането в сила на концесионния договор може да бъде поставено в зависимост от изпълнението на определени с решението за откриване на процедурата за определяне на концесионер или с действащото законодателство условия. Изпълнението на условията се обвързва с определен срок.

Чл. 126. (1) Концедентът предава обекта на концесията на концесионера в срока и по реда, определени с концесионния договор.

(2) Когато обектът на концесията се управлява от областен управител, предаването се извършва с негово съдействие.

(3) След изтичането на срока на концесията концесионерът предава на концедента обекта на концесията,

освен когато той е собственост на концесионера, в експлоатационна годност, достатъчна за извършване на услугите, съответно на стопанската дейност, съобразно неговото предназначение.

Чл. 127. (1) При изпълнението на концесионния договор всички индивидуални административни актове, свързани с изпълнение на дейностите по концесията, се заявяват от концесионера и се издават на негово име.

(2) Когато по силата на концесионен договор се изпълнява строителство, концесионерът се счита за лице, което има право да строи в чужд имот по смисъла на Закона за устройство на територията. Актовете, свързани с изработването и одобряването на устройствените планове, инвестиционните проекти, разрешаването и изпълнението на строителството, въвеждането на строежите в експлоатация и другите строителни книжа, предвидени с нормативен акт, се заявяват от концесионера и се издават на негово име.

Чл. 128. Паричните вземания на концесионера, произтичащи от концесионния договор, и тези на подизпълнителите по договор за подизпълнение може да се прехвърлят, да се залагат и подлежат на принудително изпълнение. Член 519 от Гражданския процесуален кодекс се прилага съответно.

Чл. 129. (1) При изпълнение на концесионния договор концесионерът води аналитично счетоводство за предоставяните услуги и за другите стопански дейности, включени в предмета на договора.

(2) Годишният финансов отчет на концесионера подлежи на проверка от регистриран одитор по Закона за независимия финансов одит.

Чл. 130. (1) За срока на изпълнение на концесионния договор концесионерът не допуска настъпването на основание за изключване.

(2) Когато за концесионера, съответно за лице по чл. 60, ал. 2, т. 1, настъпи основание за изключване, концесионерът уведомява концедента за това в 30-дневен срок от настъпването, като посочва мерките, които ще предприеме за отстраняване на последиците и за ефективното предотвратяване на бъдещи случаи на неправомерни прояви, както и срока за предприемане на мерките.

(3) Мерките по ал. 2 може да са кадрови и организационни, като: прекъсване на всякакви връзки с лица или организации, замесени в неправомерните прояви; подходящи мерки за кадрова реорганизация; внедряване на системи за отчетност и контрол; създаване на структура за вътрешен одит, която да следи за съответствието, както и приемане на вътрешни правила за търсене на отговорност и обезщетяване.

Чл. 131. (1) При изпълнение на концесионния договор концедентът осъществява мониторинг и контрол на изпълнението на задълженията на страните, както и одит на концесионера. За целта концесионерът изпраща на концедента отчет за изпълнението на концесионния договор в срок и със съдържание, определени с договора.

(2) Страните по концесионния договор са длъжни да осигуряват водене и съхраняване на документацията и защита на информацията във връзка с изпълнението на договора.

(3) Концедентът осигурява публичност за изпълнението на концесионния договор с изключение на информацията, определена като поверителна.

Чл. 132. (1) Определено от концедента длъжностно лице ежегодно, в срок до 30 септември представя в НКР информация за изпълнението на договора за предходната година по образец, който се поддържа на страницата на НКР.

(2) Въз основа на обобщената информация по ал. 1 за всички концесионни договори, по които е страна, концедентът изготвя и внася в Министерския съвет, съответно в общинския съвет, годишен отчет относно изпълнението на включените в съответния план за действие проекти.

Раздел III

Договор за подизпълнение

Чл. 133. (1) С договора за подизпълнение концесионерът възлага на посочено в заявлението или на избрано след сключване на концесионния договор лице (подизпълнител) изпълнението на конкретно определени дейности от обекта на концесията.

(2) Договор за подизпълнение може да се сключи само с лице, за което не е налице основание за изключване и което отговаря на условията за участие, когато такива са посочени в обявлението за откриване на процедурата.

(3) Концесионерът може да сключва договори за подизпълнение до размера на дела от концесията и за видовете дейности от нейния предмет, които е посочил в заявлението.

(4) Концесионерът отговаря солидарно с подизпълнителя за изпълнението на дейностите, възложени с договора за подизпълнение.

Чл. 134. (1) Концесионерът е длъжен в срок до 3 работни дни след сключването да предостави на концедента договора за подизпълнение заедно с информация относно подизпълнителя, включваща:

1. фирмата (наименованието);
2. данните за контакт, включително електронен адрес;

3.лицата, които представляват подизпълнителя според регистъра, в който е вписан, ако има такъв регистър;

4.декларация от подизпълнителя относно отсъствие на основание за изключване, а ако е приложимо – и относно изпълнението на посочените в обявлението за концесията условия за участие.

(2) Концесионерът уведомява концедента за всяка промяна на предоставената информация по ал. 1 в срок до 3 работни дни от настъпване на промяната.

(3) Концедентът уведомява концесионера, когато установи наличие на основание за изключване за негов подизпълнител, а когато концесията е с класифицирана информация – несъответствие с изискванията за защита на класифицираната информация. След получаване на уведомлението концесионерът заменя подизпълнителя с друг подизпълнител или сам изпълнява дейностите, възложени с договора за подизпълнение.

(4) За неверни данни в представената декларация по ал. 1, т. 4 подизпълнителят носи наказателна отговорност по чл. 313, ал. 1 от Наказателния кодекс.

Чл. 135. (1) При последващо възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред страната по концесионния договор, която е узнала за това, е длъжна незабавно да уведоми другата страна.

(2) Когато наличието на обстоятелство по ал. 1 е констатирано от компетентен орган, той незабавно уведомява концедента.

(3) Възникването на обстоятелство по ал. 1 е основание за изменение или за прекратяване на концесионния договор.

Раздел IV

Изменение на концесионния договор

Чл. 136. Концесионният договор може да се изменя само в случаите, определени с този закон. Измененията не може да освобождават концесионера от поетия оперативен риск.

Чл. 137. (1) Концесионният договор може да се изменя в следните случаи:

1.когато чрез клаузи за преразглеждане, определени в документацията за концесията, изначално е предвидена възможност за изменения, независимо от тяхната стойност;

2.когато стойността на изменението е в размер под европейския праг, под 10 на сто от стойността на концесията и не води до изменение на цялостния характер на концесията;

3.когато промяната, независимо от нейната стойност, не е съществена по смисъла на ал. 5.

(2) Когато концесионният договор се изменя повторно на основание по ал. 1, т. 2, прагът от 10 на сто от стойността на концесията се изчислява спрямо сумата от първоначалната стойност на концесията и стойността на предходните изменения, независимо от тяхното основание.

(3) Клауза за преразглеждане се предвижда в документацията за концесията и съдържа предварителна уговорка за опция или възможност за изменение на стойността на концесията или на нейния срок. С клауза за преразглеждане се определят и обстоятелствата от фактически или правен характер по чл. 123, ал. 3, при настъпването или изменението на които може да се наруши икономическият баланс на концесията. Клаузата за преразглеждане ясно, точно и недвусмислено определя обхвата и естеството на предвидените опции и изменения, без да дава възможност да се променят предметът на концесията и цялостният ѝ характер.

(4) С опция на концедента се предоставя право след сключване на концесионния договор да възложи на концесионера допълнително строителство и/или услуги, които не са включени в договора.

(5) Съществена е всяка промяна, която:

1.въвежда условия, които, ако са били част от процедурата за определяне на концесионер, биха позволили допускането на кандидати или участници, различни от първоначално допуснатите, или до оценяването на оферта, различна от първоначално оценената, или биха привлекли към участие в процедурата допълнителни кандидати или участници;

2.променя икономическия баланс на концесията в полза на концесионера по начин, който не е бил предвиден с концесионния договор;

3.променя предмета на концесията и цялостния ѝ характер;

4.води до замяна на концесионера, без да е налице съответна клауза за преразглеждане или универсално правоприемство.

(6) Изменение на концесионния договор, което води до съществена промяна по смисъла на ал. 5, е недействително.

Чл. 138. (1) Когато след сключването на концесионния договор възникне обстоятелство, което концедентът не е могъл да предвиди при възлагане на концесията и което налага изменение на концесионния договор, договорът може да се измени, ако това не води до промяна на цялостния характер на концесията и до превишаване на първоначалната стойност на концесията с повече от 50 на сто.

(2) При последващи изменения на концесионния договор по ал. 1 превишението от 50 на сто се изчислява спрямо първоначалната стойност на концесията без натрупване на стойностите на предходни промени, независимо от тяхното основание.

(3) Когато възникне обстоятелство по ал. 1 при концесии за услуги, свързани с дейностите по приложение № 2, концесионният договор може да се измени, независимо от стойността на промяната, ако изменението не води до изменение на цялостния характер на концесията.

(4) Изменение на концесионния договор, което води до изменение на цялостния характер на концесията или до превишаване на първоначалната стойност на концесията с повече от 50 на сто, е недействително.

Чл. 139. (1) Концесионният договор може да се измени и когато след сключване на договора възникне необходимост от изпълнение на допълнително строителство и/или допълнителна услуга от концесионера, които не са предвидени с клауза за преразглеждане и не могат да бъдат възложени на друг концесионер поради икономически или технически причини, произтичащи от изисквания за взаимозаменяемост или оперативна съвместимост с възложеното с концесионния договор строителство или услуги, или поради значително затруднение или съществено дублиране на разходи за концедента, до което би довело възлагането на друг концесионер.

(2) Допълнително възложеното строителство или услуга не може да води до увеличаване с повече от 50 на сто на първоначалната стойност на концесията. Превишението от 50 на сто се изчислява спрямо първоначалната стойност на концесията без натрупване на стойностите на предходни промени, независимо от тяхното основание.

Чл. 140. (1) При изчисляване на стойността на концесията в случаите на изменения по чл. 137 – 139 стойността се актуализира съобразно клаузата за индексация, когато такава е предвидена с договора, а когато не е предвидена – със стойността на средната инфлация за предходните 12 месеца.

(2) Средната инфлация се определя по индекс на Националния статистически институт. Актуална информация за индекса се поддържа в НКР.

Чл. 141. (1) Изменение на концесионния договор се извършва с допълнително споразумение след мотивирано предложение на една от страните по договора.

(2) Концедентът отправя или приема предложение за изменение на концесионния договор след одобрение от Министерския съвет, съответно от общинския съвет.

(3) В 30-дневен срок от сключването на допълнителното споразумение определеното от концедента длъжностно лице публикува обявление за изменение на възложена концесия. Обявлението за изменение на възложена концесия е с минималното съдържание, определено в приложение № 9.

(4) Когато измененията са на основание по чл. 138 или 139, за концесия с трансграничен интерес обявлението се попълва в електронен формуляр, съгласно чл. 50, ал. 2 и се публикува в „Официален вестник“ на Европейския съюз и в НКР по реда на чл. 76. В останалите случаи, независимо дали концесията е със или без трансграничен интерес, обявлението се попълва в електронен формуляр, който се поддържа на интернет страницата на НКР и се публикува в „Държавен вестник“ и в НКР.

Чл. 142. (1) Когато някоя от страните твърди, че е възникнало основание за изменение на концесионния договор, но не може да бъде постигнато съгласие за изменението на договора, спорът се решава от съда по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(2) След влизането в сила на съдебното решение страните подписват допълнително споразумение за изменение на договора или концесионният договор остава непроменен.

Чл. 143. (1) Концесионерът уведомява концедента за подготвяно преобразуване с универсално правоприемство и прави предложение за замяна на концесионера с правоприемник. Към предложението концесионерът представя информация за условията на подготвяното преобразуване заедно с доказателства, че правоприемникът отговаря на условията за участие в процедурата и че за него отсъства основание за изключване.

(2) Когато правоприемникът отговаря на изискванията по ал. 1, концедентът след одобрение от Министерския съвет, съответно от общинския съвет, издава решение, с което дава съгласие за замяна на концесионера. Решението се издава в двумесечен срок от подаване на искането или от отстраняване на нередовностите по него. След влизането в сила на преобразуването концедентът и правоприемникът сключват допълнително споразумение за изменение на концесионния договор чрез замяна на концесионера.

(3) Когато правоприемникът не отговаря на изискванията по ал. 1, концедентът след одобрение от Министерския съвет, съответно от общинския съвет, издава решение, с което отказва замяната на концесионера.

(4) При преобразуване на концесионера чрез промяна на правната форма концесионерът или неговият правоприемник уведомява концедента за извършеното преобразуване. В този случай правилата по ал. 1-3 не се прилагат.

Раздел V

Прекратяване на концесионния договор

Чл. 144. Концесионният договор се прекратява с изтичане на срока на концесията.

Чл. 145. (1) Преди изтичането на срока на концесията концесионният договор се прекратява от концедента без предизвестие, когато:

1. се открият доказателства, че към датата на сключване на концесионния договор за концесионера е било налице основание за изключване;

2. в процедура по чл. 258 от Договора за функционирането на ЕС Съдът на Европейския съюз е определил, че концесията е възложена в нарушение на законодателството на Европейския съюз.

(2) Преди изтичането на срока на концесията концесионният договор се прекратява:

1. с пълното погиване на обекта на концесията при концесия за строителство и при концесия за ползване – от датата на погиването;

2. при прекратяване на дружеството-концесионер – от датата на прекратяване на дружеството;

3. при обявяване в несъстоятелност на концесионера – от датата на влизане в сила на съдебното решение;

4. при съдебно решение за прекратяване на договора – от датата на влизане в сила на съдебното решение;

5. на други основания, предвидени в закон или с концесионния договор – от датата, посочена в тях.

(3) В случаите по ал. 2 страната, която е узнала за настъпването на основанието за прекратяване, уведомява другата страна за прекратяването на концесионния договор в срок до 10 дни от узнаването.

Чл. 146. (1) Концесионният договор може да бъде прекратен едностранно от концедента:

1. при последващо възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за живота и здравето на гражданите, за околната среда, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, ако не е налице основание за изменение на договора, или

2. когато концесионерът не е уведомил концедента за настъпване на основание за изключване в срока по чл. 130, ал. 2 или не е предприел в срок посочените от него мерки за отстраняване на последиците и за ефективното предотвратяване на бъдещи случаи на неправомерни прояви;

3.в случаите по чл. 143, ал. 1, когато не е направено предложение за замяна на концесионера с правопреемник, освен ако правопреемникът докаже, че отговаря на условията за участие и че за него отсъства основание за изключване.

(2) Концесионният договор може да бъде прекратен едностранно или по взаимно съгласие при условия, предвидени със закон или с концесионния договор.

Чл. 147. При неизпълнение на задължение по концесионния договор изправната страна може да го прекрати с писмено предизвестие, като даде на другата страна подходящ срок за изпълнение с предупреждение, че след изтичането на срока ще счита договора за прекратен.

Чл. 148. (1) Едностранното прекратяване на концесионния договор, отправянето на предложение или приемането на предложение за прекратяване на договора по взаимно съгласие се извършват с решение на концедента след одобрение от Министерския съвет, съответно от общинския съвет.

(2) В решението по ал. 1 концедентът посочва последиците от прекратяването на концесионния договор в съответствие с предвиденото в договора.

Чл. 149. (1) Концесионният договор се прекратява и когато бъде обявен за недействителен с влязло в сила съдебно решение.

(2) Обявената недействителност има действие от датата на сключване на концесионния договор.

Раздел VI

Последици от прекратяването

Чл. 150. (1) При прекратяване на концесионния договор поради изтичането на срока на концесията концесионерът няма право на обезщетение за направените инвестиции или разходи по експлоатацията на строителството или услугите, предмет на концесията, които не са възстановени.

(2) При предсрочно прекратяване на концесионния договор по причина, за която концедентът отговаря, концесионерът има право на обезщетение в размер на:

1. стойността на невъзстановените разходи на концесионера за инвестиции в обекта на концесията, когато обектът е собственост на държавата, съответно на общината, и

2. сумата, съответстваща на определената с финансово-икономическия модел норма на възвръщаемост за концесионера за целия срок на договора, намалена със стойността на възстановените разходи за инвестиции в обекта на концесията, когато обектът е собственост на концесионера.

(3) При предсрочно прекратяване на концесионния договор по причина, за която концесионерът отговаря, концедентът:

1. дължи на концесионера обезщетение в размер на сумата от невъзстановените разходи на концесионера за инвестиции в обекта на концесията, намалена със сумата, съответстваща на определената с финансово-икономическия модел норма на възвръщаемост за концесионера, за целия срок на договора, но не повече от пазарната стойност на извършените от концесионера инвестиции в обекта на концесията към датата на прекратяване на договора, когато обектът е собственост на държавата, съответно на общината;

2. не дължи обезщетение на концесионера, когато обектът на концесията е собственост на концесионера.

(4) Възстановяването на разходите на концесионера за инвестиции покрива собствения капитал с норма на възвръщаемост, определена с финансово-икономическия модел, и привлечения капитал с неговата цена при спазване разпределението на рисковете съгласно чл. 31.

(5) В случаите по ал. 3, т. 1 концедентът не дължи обезщетение, когато към датата на прекратяване на договора пазарната стойност на обекта на концесията се е намалила спрямо пазарната стойност към датата на сключване на договора и намаляването е резултат от причината, поради която концесионният договор е прекратен.

(6) В случаите по ал. 3, т. 2 концесионерът дължи на концедента обезщетение в размер на възстановените в резултат от експлоатацията на обекта на концесия разходи за инвестиции в обекта на концесията, получени до датата на прекратяване на договора.

(7) При определяне на размера на дължимото обезщетение се вземат предвид размерът на амортизационните отчисления и наличните финансови активи на концесионера.

(8) Независимо от обезщетенията по ал. 2 и 3 с концесионния договор се договарят неустойки за предсрочното му прекратяване.

(9) С концесионния договор се определят сроковете и редът за изплащане на дължимите обезщетения и неустойки. Обезщетенията по ал. 2 и 3 се изплащат на равни годишни вноски за оставащия период от срока на прекратения договор, когато с договора не е уговорено друго.

Чл. 151. (1) Когато концесионен договор бъде обявен за недействителен, всяка от страните трябва да върне на другата всичко, което е получила от нея.

(2) При обявяване недействителността на концесионния договор концесионерът дължи на концедента и приходите от предоставените услуги и от извършените стопански дейности.

(3) При обявяване недействителността на концесионния договор концедентът дължи на концесионера и обезщетение за направените подобрения и приращения в обекта на концесията при условията на чл. 150, ал. 2.

Чл. 152. (1) Не се дължи обезщетение в случаите на предсрочно прекратяване на концесионния договор по причина, за която никоя от страните не отговаря.

(2) Когато предсрочното прекратяване на договора е поради погиване на обекта на концесията, който е собственост на държавата, съответно на общината, концесионерът има право да получи част от застрахователното обезщетение в размер на невъзстановените инвестиционни разходи.

Чл. 153. (1) След прекратяване на концесионния договор концесионерът е длъжен да предаде на концедента обекта на концесия, който е собственост на държавата, съответно на общината, заедно с приращенията и подобренията. Концесионерът няма право на задържане върху обекта.

(2) За предаването и приемането на обекта на концесията концедентът назначава комисия. За предаването се съставя протокол, който се подписва от членовете на комисията и от упълномощен представител на концесионера.

(3) Когато концесионерът откаже да предаде обекта на концесията, както и когато към датата на прекратяване на концесионния договор концесионерът е прекратен без правоприменик или е налице друга невъзможност за предаване на обекта, комисията по ал. 2 съставя констативен протокол за приемане на обекта, с който се констатира състоянието на обекта и се удостоверява отказът или невъзможността за предаване. Протоколът е основание за издаване на заповед за изземване на обекта по реда на Закона за държавната собственост, съответно на Закона за общинската собственост.

(4) Срокът за предаване и/или приемане на обекта на концесията е 30 дни от датата на прекратяване на концесионния договор.

(5) От датата на приемане на обекта на концесията, а в случаите по ал. 3 – от датата на изземването:

1. обектът – държавна собственост, преминава в управление на съответния областен управител или на друго лице, определено с нормативен акт, с акт на Министерския съвет или с акта за държавна собственост;

2. обектът – общинска собственост, преминава в управление на кмета на общината;

3. всички права на концесионера, произтичащи от издадени на негово име индивидуални административни актове при изпълнението на концесионния договор, преминават в полза на съответното лице по т. 1 и 2.

(6) Когато обектът на концесията е държавна собственост, концедентът уведомява и министъра на регионалното развитие и благоустройството или областния управител за извършеното приемане на обекта на концесията за отбелязване в акта за държавна собственост.

(7) Алинеи 1-6 се прилагат съответно за концесионната територия и принадлежностите, които са държавна/общинска собственост.

Чл. 154. (1) За неуредените въпроси по сключването, изпълнението и прекратяването на концесионния договор се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон и на Закона за задълженията и договорите.

(2) Споровете относно сключването, изпълнението и прекратяването на концесионни договори се решават по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Глава пета

ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО ДЪРЖАВНИТЕ КОНЦЕСИИ

Чл. 155. (1) Паричните постъпления от концесионни възнаграждения за държавни концесии, от неустойки, гаранции и обезщетения постъпват като приход по бюджета на съответния концедент.

(2) Когато това е предвидено със закон, част от паричните постъпления от концесионни възнаграждения за държавни концесии се превеждат от съответното министерство по бюджетите на общините по местонахождение на обекта на концесията. Общините отчитат по бюджетите си преведените суми като приходи от концесии.

(3) Разходите за концесионна дейност се предвиждат и финансират чрез бюджетите на съответните разпоредители с бюджет и чрез бюджета на Министерството на финансите.

(4) Предвидените по бюджета на Министерството на финансите разходи се извършват и чрез бюджетите на съответните министерства въз основа на одобрена от министъра на финансите план-сметка за разходване на средствата и извършване на промени по реда на чл. 109 или 110 от Закона за публичните финанси.

(5) Изискванията относно отчетите на министерствата за събраните от тях приходи от концесии и направените от тях разходи се определят с наредбата по чл. 35.

Глава шеста

ОБЖАЛВАНЕ. ИСК ЗА ОБЯВЯВАНЕ НЕДЕЙСТВИТЕЛНОСТТА НА КОНЦЕСИОНЕН ДОГОВОР. ИСК ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ. АЛТЕРНАТИВНИ САНКЦИИ

Раздел I

Жалба. Образуване на производство по жалбата

Чл. 156. (1) На обжалване по реда на тази глава подлежи всяко решение на концедента по процедурата за определяне на концесионер, както и решенията на комисията за отстраняване на кандидати от участие в състезателна процедура с договаряне и в състезателен диалог.

(2) Решенията по ал. 1 се обжалват пред КЗК относно тяхната законосъобразност, включително относно наличие в обявлението, в документацията за концесията или във всеки друг документ, създаден при провеждане на процедурата за определяне на концесионер, на дискриминационни или други изисквания, нарушаващи принципите по чл. 4, ал. 1.

(3) На обжалване по реда на тази глава подлежат и действия или бездействия на концедента, с които се възпрепятства достъпът или участието на лица в процедурата.

(4) Не подлежат на самостоятелно обжалване действията на концедента по издаване на решенията по ал. 1, както и решенията на комисията извън посочените в ал. 1. Решението на комисията за отстраняване от участие в открита процедура се обжалва заедно с решението на концедента за определяне на концесионер или с решението за прекратяване на процедурата.

(5) Не подлежат на обжалване решенията по този закон, приети от Министерския съвет и от общински съвет.

Чл. 157. (1) Жалба се подава в 10-дневен срок от:

1. публикуването на обявлението за откриване на процедурата, съответно на обявлението за поправка в „Държавен вестник“;

2. съобщаването или уведомяването за съответното решение с изключение на решението на комисията за отстраняване от участие в открита процедура, срокът за обжалване на което започва да тече от уведомяването за решението на концедента за определяне на концесионер или за прекратяване на процедурата;

3. узнаването на действие или бездействие по чл. 156, ал. 3, а когато лицето не е уведомено – от датата, на която е изтекъл срокът за извършване на съответното действие, но не по-късно от сключването на концесионния договор.

(2) Жалба може да се подаде от:

1. всяко заинтересовано лице – в случаите по ал. 1, т. 1;

2. всеки заинтересован кандидат и всеки заинтересован участник – в случаите по ал. 1, т. 2 и 3.

Чл. 158. (1) Жалбата се подава едновременно до КЗК и до концедента, който е организирал процедурата за определяне на концесионер.

(2) Жалбата трябва да е написана на български език и да съдържа:

1. наименованието на органа, до който се подава;
2. данни за жалбоподателя:

а) когато е юридическо лице: фирмата (наименованието), седалището и адреса на управление и данни за регистрация според регистъра, в който е вписан, ако има такъв регистър, както и електронен адрес и/или факс за получаване на съобщения и призовки;

б) когато е физическо лице: името, адреса и данни за самоличността му, както и електронен адрес и/или факс за получаване на съобщения и призовки; фирмата (наименованието), данните за контакт, включително електронен адрес;

в) когато е група от икономически оператори – съответните данни по буква „а“ или „б“ за оператора, който представлява групата, или за водещия партньор;

3. наименованието и адреса, включително електронен, на концедента, който е организирал процедурата за определяне на концесионер;

4. данни за процедурата за определяне на концесионер и за решението, действието или бездействието, което се обжалва;

5. изложение на оплакванията, на които се основава жалбата;

6. искането на жалбоподателя;

7. подпис на лицето, което подава жалбата, или на неговия пълномощник.

(3) Към жалбата се прилагат:

1. копие от обжалваното решение, когато не е публикувано в „Официален вестник“ на Европейския съюз, на електронната страница на „Държавен вестник“ или в НРК;

2. доказателства за спазване на срока за подаване на жалбата;

3. пълномощно, когато жалбата се подава от пълномощник;

4. документ за платена държавна такса, определена с тарифа, одобрена от Министерския съвет;

5. доказателство за изпращане на жалбата до концедента;

6. други доказателства, с които жалбоподателят разполага.

(4) Когато жалбата не отговаря на изискванията по ал. 2 и ал. 3, т. 1-4, председателят на КЗК съобщава това на жалбоподателя и дава 5-дневен срок за отстраняване на нередовностите.

Чл. 159. (1) Комисията за защита на конкуренцията не образува производство, когато:

1. жалбата е подадена след изтичането на срока за подаване;

2. нередовностите не са отстранени в 5-дневния срок от съобщението по чл. 158, ал. 4;

3. жалбата е оттеглена преди образуването на производството;

4. актът, действието или бездействието не подлежи на обжалване.

(2) В случаите по ал. 1 председателят на КЗК връща жалбата с разпореждане, което подлежи на обжалване с частна жалба пред тричленен състав на Върховния административен съд в 7-дневен срок от съобщаването на страните.

(3) Съдът се произнася по частната жалба в 14-дневен срок от образуване на производството в закрито заседание с определение, което е окончателно.

Чл. 160. (1) В 3-дневен срок от получаването на жалбата, съответно от отстраняването на нередовностите, председателят на КЗК образува производство, служебно конституира страните и определя член на КЗК, който наблюдава проучването и при необходимост дава указания.

(2) Когато се обжалва решение на комисия, като страна в производството се конституира концедентът, който организира процедурата за определяне на концесионер.

(3) За образуването производство по жалбата се уведомява концедентът, който в 3-дневен срок от получаването на уведомлението подава писмено становище по жалбата, към което прилага цялата преписка по процедурата за определяне на концесионер на електронен носител, както и други доказателства, ако разполага с такива.

Чл. 161. (1) След образуване на производството председателят на КЗК със заповед определя служители от състава на администрацията на КЗК (работен екип), който извършва проучване по жалбата.

(2) За концесия с класифицирана информация членовете на работния екип трябва да имат разрешение за достъп до класифицирана информация до съответното ниво съгласно

изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 162. (1) След получаването на жалбата концедентът, съответно комисията, може да преразгледа въпроса и да отстрани твърдяното в жалбата нарушение. Отстраняването се извършва в 7-дневен срок от получаването на жалбата, а когато жалбата е срещу решение, което подлежи на одобряване от Министерския съвет, съответно от общински съвет – в 14-дневен срок.

(2) Новият акт подлежи на обжалване по реда на тази глава. Не се допуска отстраняване по реда на ал. 1 на нарушение, което се твърди в жалбата срещу новия акт.

Чл. 163. За всички неуредени въпроси относно процедурата по обжалване пред КЗК се прилага редът за оспорване на индивидуални административни актове пред първата инстанция, определен с Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел II

Спиране на процедурата

Чл. 164. (1) Жалбата срещу решение за определяне на концесионер спира процедурата до окончателното решаване на спора.

(2) Жалбата срещу решение за прекратяване на процедурата, което включва решение за провеждане на нова процедура за определяне на концесионер или за провеждане на повторна процедура, спира новата, съответно повторната, процедура до окончателното решаване на спора.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2 жалбата не спира процедурата за определяне на концесионер, освен когато е направено искане за спиране на процедурата.

Чл. 165. (1) Искането за спиране на процедурата се прави едновременно с подаване на жалбата. Искането се мотивира, включително чрез прилагане на съответни доказателства. Искане, което не е направено едновременно с жалбата, не се разглежда.

(2) Комисията за защита на конкуренцията се произнася по искането в закрито заседание с мотивирано определение в 7-дневен срок от образуване на производството, като спира процедурата или оставя без уважение искането за спиране.

(3) Комисията за защита на конкуренцията се произнася по искането след преценка на възможните последици от спиране на процедурата за всички интереси, които могат да се увредят, включително за обществен интерес и за интересите, свързани с отбраната и сигурността. Преценката се извършва въз основа на твърденията по жалбата, мотивите, изложени в искането, становището на концедента, ако такова е подадено, и доказателствата, приложени от страните.

(4) Комисията за защита на конкуренцията може да не спре процедурата, когато отрицателните последици за всички интереси, които могат да бъдат увредени, превишават ползата от нейното налагане.

(5) Произнасянето по искането за спиране на процедурата не обвързва КЗК при решаване на спора по същество и не засяга останалите искания на жалбоподателя.

(6) Определението на КЗК по искането подлежи на обжалване с частна жалба пред тричленен състав на Върховния административен съд в 5-дневен срок от съобщаването му на страните. Съдът се произнася по частната жалба в 14-дневен срок от образуването на производството в закрито заседание с определение, което е окончателно.

(7) Обжалването на определението по ал. 2 не спира производството по жалбата, както и действието на определението, с което процедурата се спира.

Чл. 166. (1) Когато подадената жалба спира провеждането на процедурата, със становището си по жалбата по чл. 160, ал. 3 концедентът може да поиска допускане на предварително изпълнение на обжалваното решение. Искането се мотивира, включително чрез прилагане на съответни доказателства. Искане, което е направено след срока по чл. 160, ал. 3, не се разглежда.

(2) Комисията за защита на конкуренцията се произнася по искането за допускане на предварително изпълнение с мотивирано определение в закрито заседание в 3-дневен срок от получаване на искането, като допуска предварително изпълнение или оставя без уважение искането. Искане за допускане на предварително изпълнение на обжалваното решение, което не съдържа мотиви, се оставя без разглеждане.

(3) Комисията за защита на конкуренцията допуска предварително изпълнение по изключение, когато това се налага, за да се осигурят животът и здравето на гражданите, да се защитят особено важни държавни или обществени интереси или когато от закъснението на изпълнението може да последва значителна или трудно поправима вреда, включително за обекта на концесията или за дейността, която трябва да се извършва от концесионера.

(4) Не се допуска предварително изпълнение, когато искането се обосновава с икономически интереси, които водят до непропорционални последици, включително с разходи, които са резултат от отлагане изпълнението на договора или от провеждане на нова/повторна процедура, промяна на концесионера по договора или изплащане на обезщетения и/или други санкции.

(5) Определението на КЗК по искането подлежи на обжалване с частна жалба в 5-дневен срок от съобщаването му на

страните пред тричленен състав на Върховния административен съд.

(6) Съдът се произнася в 14-дневен срок от образуване на производството в закрито заседание с определение, което е окончателно.

(7) Частната жалба не спира производството по жалбата, но спира допуснатото предварително изпълнение.

Чл. 167. За неуредените въпроси по обжалването на определенията на КЗК по този раздел се прилагат разпоредбите на глава тринадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел III

Разглеждане на жалбата

Чл. 168. (1) Когато е образувано производство по жалба срещу решение за определяне на концесионер и не е допуснато предварително изпълнение, КЗК служебно проверява за наличие на висящо производство срещу друг акт по същата процедура за определяне на концесионер. Когато установи наличие на друго висящо производство, КЗК спира образуваното по жалбата производство до окончателното решаване на спора по висящото производство.

(2) Производството по жалбата се възстановява служебно или по искане на една от страните след влизането в сила на решенията по висящите производства.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и когато производството е по жалба срещу решение за прекратяване на процедурата, което включва решение за провеждане на нова процедура за определяне на концесионер или за провеждане на повторна процедура.

Чл. 169. (1) Проучването на преписката се извършва от работния екип и обхваща обстоятелствата по жалбата.

(2) Страните в производството, държавните органи и длъжностните лица са длъжни да оказват съдействие на КЗК и на работния екип при изпълнение на възложените им с този закон задължения.

Чл. 170. (1) След приключване на проучването работният екип представя на наблюдаващия член на КЗК доклад, който съдържа фактически и правен анализ на случая, както и предложение за начина на приключване на производството.

(2) Наблюдаващият член на КЗК уведомява председателя за приключване на проучването. Председателят на КЗК с резолюция насрочва открито заседание за разглеждане на преписката.

(3) Страните се уведомяват за приключване на проучването и се призовават за заседанието, като срокът за призоваване е не по-кратък от три дни преди заседанието.

(4) До деня преди заседанието страните имат право да се запознаят със събраните по преписката доказателства.

Чл. 171. (1) Връчването на съобщения и призовки се извършва по електронен път на електронен адрес или по факс, както следва:

1. на концедента – на адреса, посочен в обявлението за откриване на процедурата;

2. на жалбоподателя – на адреса/факса, посочен в жалбата;

3. на останалите страни – на адреса, на който са получавали уведомления в процедурата за определяне на концесионер, освен ако в производството по КЗК не са посочили друг адрес/факс.

(2) Съобщенията и призовките се смятат за връчени с постъпването им в посочената информационна система, съответно с получаването на автоматично генерирано съобщение, потвърждаващо изпращането по факс, и се удостоверяват с копие от електронния запис за това, съответно с копие от автоматично генерираното съобщение.

(3) Когато жалбоподателят, съответно страните по ал. 1, т. 3, са с неизвестен адрес/факс или не може да бъдат намерени на посочения от тях адрес, те се смятат за уведомени чрез публикуване на съобщение в публичния регистър на официалната интернет страница на КЗК.

Чл. 172. (1) В производството пред КЗК се допускат устни и писмени доказателства и експертни становища. Комисията за защита на конкуренцията може да се позовава на информация, която е публично достъпна или служебно известна.

(2) При използване на експертни становища по ал. 1 сумите за възнаграждения на експертите се внасят предварително от страната, която е поискала експертизата. При назначаване на експертиза по инициатива на КЗК разносните за възнаграждение на експертите се възлагат на жалбоподателя – когато жалбата е оставена без уважение или производството е прекратено, а в останалите случаи – на концедента.

(3) Доказателствата, събрани в производството пред КЗК, не може да бъдат разгласявани, ако представляват поверителна, чувствителна търговска или защитена със закон информация. Когато в доказателствата се съдържат данни, представляващи класифицирана информация, се прилага Законът за защита на класифицираната информация.

(4) Страните са длъжни да представят всичките си доказателства най-късно до деня преди заседанието по разглеждане на жалбата.

Чл. 173. (1) Заседанията са редовни, когато на тях присъстват най-малко четирима от членовете на КЗК.

(2) При концесия с класифицирана информация членовете на КЗК, които участват в производството по разглеждане на преписката, трябва да имат разрешение за достъп до класифицирана информация до съответното ниво съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

(3) Член на КЗК не може да участва в производство по този закон, когато е заинтересован от изхода му или когато са налице основателни съмнения в неговата безпристрастност. Членът на комисията се отвежда по свой почин или по искане на страните.

(4) Заседанието започва с решаване на предварителните въпроси относно редовността на производството.

(5) На страните в производството може да се задават въпроси по ред, определен от председателя на КЗК.

(6) Когато счете, че обстоятелствата по жалбата са изяснени, председателстващият заседанието предоставя възможност на страните за становища.

(7) След изясняването на спора председателстващият закрива заседанието.

Раздел IV

Решения на Комисията за защита на конкуренцията. Прекратяване на производството

Чл. 174. (1) Комисията за защита на конкуренцията приема решения и постановява определения с явно гласуване и с мнозинство от 4 гласа. Когато на заседанието присъстват по-малко от 7 членове, решението се постановява само ако за него са гласували най-малко 4 от членовете на комисията.

(2) Комисията за защита на конкуренцията се произнася по жалбата в двумесечен срок от образуване на производството, когато концесията е с трансграничен интерес, и в едномесечен срок – когато концесията е без трансграничен интерес.

(3) Решението заедно с мотивите се изготвя и обявява най-късно в 14-дневен срок от заседанието, в което е приключило разглеждането на преписката.

Чл. 175. (1) Комисията за защита на конкуренцията в закрито заседание постановява решение, с което:

1. оставя жалбата без уважение;
2. отменя незаконосъобразното решение за откриване на процедурата за определяне на концесионер;
3. отменя незаконосъобразното решение или действие или установява незаконосъобразното бездействие и със задължителни указания връща преписката за продължаване на процедурата за

определяне на концесионер от последното законосъобразно решение или действие, а когато е приложимо – за прекратяване на процедурата, или

4. обявява нищожността на решението.

(2) Когато е обжалвано решение за определяне на концесионер и е допуснато предварително изпълнение, в резултат на което е сключен концесионен договор, КЗК установява незаконосъобразността на решението, без да го отменя, и налага алтернативна санкция.

(3) Когато договорът е сключен преди да започне да тече срокът за неговото сключване по чл. 120, ал. 2 или 3 или в нарушение на чл. 120, ал. 4, но не се установи нарушение на процедурата за определяне на концесионер, КЗК налага алтернативна санкция.

(4) В случаите по ал. 2 сключеният концесионен договор запазва действието си, а всяко заинтересовано лице може да претендира обезщетение по реда на чл. 181.

(5) Решението на КЗК е писмено и съдържа:

1. дата, място на постановяване и номер;
2. номер на производството, по което се постановява решението;
3. фактическите и правните основания за постановяването му;
4. мотиви;
5. диспозитивна част;
6. в тежест на коя страна се възлагат разноските;
7. пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва.

(6) Член на КЗК, който не е съгласен с решението, го подписва с особено мнение, което се прилага към решението.

Чл. 176. (1) Комисията за защита на конкуренцията се произнася по отговорността за разноските съгласно правилата на тази глава и при условията и по реда на чл. 143 от Административнопроцесуалния кодекс.

(2) В срока за обжалване КЗК по искане на страните може да допълни или да измени постановеното решение в частта му за разноските.

(3) Комисията за защита на конкуренцията съобщава на насрещната страна за исканото допълване или изменение с указание за представяне на отговор в 3-дневен срок.

(4) Определението за разноските се постановява в закрито заседание и се връчва на страните. То може да се обжалва по реда за обжалване на решението.

Чл. 177. (1) Комисията за защита на конкуренцията с определение прекратява производството:

1. когато жалбата е недопустима;
2. когато жалбоподателят – физическо лице, е починал или юридическото лице е прекратено без правопреемник;
3. при оттегляне на жалбата.

(2) Определението по ал. 1 подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 5-дневен срок от съобщаването му на страните. Съдът се произнася в 14-дневен срок от образуване на производството в закрито заседание с определение, което е окончателно.

Раздел V

Обжалване на решения на Комисията за защита на конкуренцията пред Върховния административен съд

Чл. 178. (1) Решението на КЗК подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

(2) Върховният административен съд се произнася в срок до един месец от получаването на жалбата и решението му е окончателно.

(3) За неуредени въпроси относно производство по жалбата се прилагат правилата на глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел VI

Иск за обявяване недействителност на концесионен договор

Чл. 179. (1) Недействителен е концесионен договор, който е сключен:

1. без публикуване на обявление за концесия, а в приложимите случаи – на обявление за предварителна информация в „Официален вестник“ на Европейския съюз – при концесия с трансграничен интерес;

2. без публикуване на национално обявление в „Държавен вестник“ – при концесия без трансграничен интерес;

3. в противоречие с публикувано в "Официален вестник" на Европейския съюз, съответно в „Държавен вестник“, обявление за откриване на процедурата;

4. без да е проведена процедура за определяне на концесионер;

5.когато въпреки наложено спиране на процедурата за определяне на концесионер са извършени действия по процедурата;

6.преди да започне да тече срокът за сключване на договора.

(2) Не може да се предявява иск за обявяване недействителността на концесионен договор, който е сключен въз основа на влязло в сила определение за допускане на предварително изпълнение.

(3) Иск за обявяване недействителността на концесионен договор може да предяви всяко заинтересовано лице.

(4) Искът по ал. 3 се предявява по реда на Гражданския процесуален кодекс в срок до два месеца след публикуване в „Държавен вестник“ на обявлението за възложена концесия.

(5) Когато обявление за възложена концесия не е публикувано, искът се предявява в срок до два месеца от узнаването, но не по-късно от една година от сключването на концесионния договор.

Чл. 180. (1) По реда на чл. 179, ал. 4 може да се предяви иск за обявяване недействителност на допълнително споразумение за изменение на концесионен договор на основание чл. 137, ал. 6 или чл. 138, ал. 4.

(2) Иск за обявяване недействителност на допълнително споразумение може да предяви икономически оператор, който има или е имал интерес от провеждане на нова процедура за определяне на концесионер.

(3) Искът се предявява в срок до два месеца след публикуване на обявлението за изменение на възложена концесия в „Държавен вестник“. Когато не е публикувано обявление, искът се предявява в срок до два месеца от узнаването, но не по-късно от една година от сключването на допълнителното споразумение.

Раздел VII

Иск за обезщетение

Чл. 181. Всяко лице, което е обжалвало решение, действие или бездействие по реда на този закон, може да предяви иск за обезщетение за вреди, причинени му в резултат на незаконосъобразно решение, действие или бездействие, при условията и по реда на чл. 203, ал. 1, чл. 204, ал. 1, 3 и 4 и чл. 205 от Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 182. Всяко заинтересовано лице може да предяви иск по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,

когато е претърпяло вреди от решение, действие или бездействие на публичен орган при провеждане на процедура за определяне на концесионер.

Раздел VIII

Алтернативни санкции

Чл. 183. (1) Когато концесионен договор е сключен след допуснато предварително изпълнение и КЗК, съответно Върховният административен съд, е установил незаконосъобразност или е обявил нищожност на обжалваното решение, с решението по чл. 175, ал. 2 КЗК, съответно Върховният административен съд с решението по чл. 178, ал. 2, налага на концедента парична санкция (алтернативна санкция) в размер 5 на сто от стойността на концесията.

(2) Алтернативна санкция в размер едно на сто от стойността на концесията се налага на концедент, когато няма установено нарушение на процедурата за определяне на концесионер, но договорът е сключен преди да започне да тече срокът за неговото сключване по чл. 120, ал. 2 или 3 или в нарушение на чл. 120, ал. 4.

(3) В случаите по ал. 2 алтернативната санкция се налага с решението по чл. 175, ал. 1, т. 1, с което жалбата се оставя без уважение, когато нарушението е установено до приключване на производството по обжалването. Когато нарушението е установено след приключване на производството по обжалването, санкцията се налага в ново производство пред КЗК, образувано по реда на глава шеста по иск на заинтересовано лице.

Чл. 184. Санкциите по тази глава се налагат и заплащат от бюджета на концедента, който е организирал процедурата за определяне на концесионер, включително когато установеното нарушение е извършено от назначената от него комисия за провеждане на процедурата.

Глава седма

ОТСТРАНЯВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ В ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОНЦЕСИОНЕР ЗА КОНЦЕСИЯ С ТРАНСГРАНИЧЕН ИНТЕРЕС, УСТАНОВЕНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Чл. 185. (1) Когато преди сключването на концесионен договор за концесия с трансграничен интерес Европейската комисия уведоми Постоянното представителство на Република България към Европейския съюз, че е извършено сериозно нарушение на правото на Европейския съюз в областта на концесиите, Постоянното представителство препраща уведомлението в деня на получаването му или най-късно на следващия работен ден до специализираната дирекция от АМС,

както и до Министерството на външните работи и до Министерството на финансите.

(2) В деня на получаване на уведомлението директорът на специализираната дирекция от АМС изпраща копие от него на съответния концедент.

(3) Когато за посоченото от Европейската комисия нарушение има подадена жалба, концедентът уведомява за това специализираната дирекция от АМС в 3-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 2 и предоставя информация за хода на производството по обжалване.

(4) Извън случаите по ал. 3 концедентът извършва проверка относно наличието на причините, поради които Европейската комисия смята, че е било извършено сериозно нарушение.

(5) В резултат на проверката по ал. 3 концедентът в 14-дневен срок от получаването на уведомлението по ал. 2:

1.отстранява нарушението, или

2.прекратява процедурата с решение по чл. 117, ал. 2, т. 4, когато установи, че нарушението не може да бъде отстранено, без това да промени условията, при които е обявена процедурата, или

3.с решение спира процедурата за определяне на концесионер, когато приеме за неоснователни твърденията на Европейската комисия и в деня на издаване на решението сезира КЗК с искане за установяване отсъствието на незаконосъобразност, включително поради наличие в обявлението, в документацията за концесията или във всеки друг документ, създаден при провеждане на процедурата за определяне на концесионер, на дискриминационни или други изисквания, нарушаващи принципите по чл. 4, ал. 1.

(6) В срок до 3 дни след извършването на съответното действие по ал. 5 концедентът уведомява за това специализираната дирекция от АМС и прилага съответните доказателства.

Чл. 186. (1) Когато нарушението произтича от прилагането на нормативен акт, който не е в съответствие с правото на Европейския съюз, концедентът продължава процедурата и сезира компетентния държавен орган в 3-дневен срок от получаването на уведомлението по чл. 185, ал. 2.

(2) В 14-дневен срок от сезирането компетентният държавен орган уведомява концедента и специализираната дирекция от АМС за мерките за привеждане на нормативния акт в съответствие с правото на Европейския съюз.

Чл. 187. (1) В случаите по чл. 185, ал. 5, т. 3 КЗК в 3-дневен срок от сезирането й образува производство и уведомява концедента и специализираната дирекция от АМС за това.

(2) За производството по ал. 1 се прилагат съответно правилата на глава шеста, като в него служебно се конституират като страни заинтересованите кандидати или участници.

(3) Комисията за защита на конкуренцията приема решение, с което установява отсъствието на незаконосъобразност, а когато е налице незаконосъобразност – съответното решение по чл. 175, ал. 1, т. 2-4.

(4) Спирането на процедурата, извършено с решение на концедента по чл. 185, ал. 5, т. 3, има действие до окончателното решаване на спора с влязло в сила решение.

(5) Комисията за защита на конкуренцията и Върховният административен съд уведомяват концедента за всяко решение и определение по производството по обжалване в 3-дневен срок от приемането му.

Чл. 188. (1) В деня, следващ получаването на информацията и документите по чл. 185, ал. 3 или 5, но не по-късно от 21 дни от получаването на уведомлението по чл. 185, ал. 1, специализираната дирекция на АМС изпраща на Постоянното представителство на Република България към Европейския съюз с копие до Министерството на външните работи и до Министерството на финансите отговор до Европейската комисия относно твърдяното от нея нарушение, който съдържа най-малко:

1. потвърждение, че нарушението е отстранено, или
2. информация за акта, с който процедурата е спряна или прекратена, и/или за образувано производство пред КЗК, а когато нарушението произтича от нормативен акт – и информация относно мерките за привеждане на нормативния акт в съответствие с правото на Европейския съюз.

(2) Към отговора по ал. 1 се прилагат съответните доказателства.

Чл. 189. Комисията за защита на конкуренцията и Върховният административен съд изпращат решенията и определенията, постановени в производства по тази глава, на специализираната дирекция на АМС в 7-дневен срок от обявяването им.

Чл. 190. Уведомленията по тази глава, както и прилаганите към тях информация и документи се изпращат по електронен път с електронен подпис или по факс.

Глава осма

НАЦИОНАЛЕН КОНЦЕСИОНЕН РЕГИСТЪР

Чл. 191. (1) Министерският съвет чрез специализираната дирекция от АМС поддържа Национален концесионен регистър (НКР), в който се вписват данни за концесиите.

(2) Националният концесионен регистър е централизирана административна информационна система (АИС), която съдържа база данни:

1. за процедурите за определяне на концесионер, проведени по реда на този закон;

2. за всички концесии, независимо от реда за тяхното възлагане/предоставяне;

3. с информационен раздел, който включва Националната стратегия за развитие на концесиите, планове за действие за държавните и за общинските концесии, приложимите нормативни актове за концесиите, насоките, указанията и др. документи и информация, свързани с мониторинга, управлението и контрола на концесиите.

(3) Базата данни е в електронна форма и се формира по електронен път чрез обмен на електронни документи и на електронен образ на други документи.

(4) Електронната база данни се създава и поддържа по начин, който:

1. гарантира защита на данните срещу заличаване и неправомерно изменение;

2. осигурява достъп до АИС за вписване на данни от оправомощени лица;

3. осигурява информация за точното определяне на датата и часа на вписване на данните.

(5) Националният концесионен регистър може да осигурява възможност за подбор (селектиране) на информация и за получаване на аналитични справки за подпомагане на стратегическото развитие, планирането, мониторинга, управлението и контрола в областта на концесиите.

(6) Националният концесионен регистър е публичен и до него се осигурява достъп чрез интернет.

Чл. 192. (1) Националният концесионен регистър съдържа отделни партии с уникален идентификатор по видове концесии (държавни, общински и съвместни) за всяка процедура за определяне на концесионер и за всяка възложена концесия, разпределени по концеденти.

(2) Партидата за всяка процедура за определяне на концесионер по този закон съдържа най-малко следните данни:

1. идентификатор на партидата и дата на откриването ѝ;

2. вид на концесията;

3. наименование на концесията;

4. вид на процедурата за определяне на концесионер;

5. обявлението за откриване на процедурата във вида, в който е изпратено до Службата за публикации на Европейския

съюз, съответно до електронната страница на „Държавен вестник“;

6.решенията и обявленията за поправка, когато има такива;

7.документацията за концесията, в която е заличена защитената със закон информация и чувствителната търговска информация;

8.разясненията и допълнителната информация, предоставени от комисията при провеждането на процедурата за определяне на концесионер;

9.решенията на концедента за възлагане/предоставяне на концесията, както и решенията за изменение и прекратяване на концесионния договор, когато такива са приети;

10. подадените жалби при провеждане на процедурите за определяне на концесионер и решенията по тях;

11. писмен отчет за процедурата по образец, който съдържа най-малко следната информация:

- а) данни за концедента;
- б) вида на концесията;
- в) наименование на концесията;
- г) брой кандидати/участници, подали заявление;
- д) брой отстранени кандидати/участници;
- е) брой участници с класирани оферти, както и наименование и националност на тези участници;
- ж) наименованието и националността на участника, определен за концесионер;
- з) прогнозна стойност на концесията и стойността на концесията, определена в процедурата;
- и) максимален срок на концесията и срок на концесията, определен в процедурата;
- к) дата на приключване, съответно прекратяване, на процедурата;
- л) състояние на процедурата: приключила с определяне на концесионер, прекратена, първоначална, повторна;
- м) основание за прекратяване на процедурата.

(3) Партидата за всяка концесия съдържа най-малко:

- 1.идентификатор на партидата и дата на откриването ѝ;
- 2.вид на концесията;
- 3.наименованието на концесията;
- 4.обявлението за възложена концесия, когато се изисква публикуването на такова;

5.електронен образ на оригинала на концесионния договор, в който е заличена информацията, определена от концесионера като поверителна;

6.решенията и обявленията за изменение на концесионния договор, когато има такива;

7.електронен образ на всяко допълнително споразумение към концесионния договор – когато има сключено такова;

8.информацията за изпълнение на концесията по образец.

(4) По партидата на всяка концесия се включват и всички промени относно вписаните данни.

(5) За концесиите, предоставени по реда на този закон, се осигурява връзка между партидата за процедурата и партидата за концесията.

Чл. 193. (1) Откриването на партида, вписването на данни и публикуването на документи в НКР се извършват от определено от концедента длъжностно лице.

(2) Достъпът на лицата по ал. 1 до НКР се осъществява с уникален идентификатор, който се предоставя от специализираната дирекция от АМС по искане от концедента.

(3) Лицата по ал. 1 вписват данните в НКР чрез електронни формуляри, които се поддържат на страницата на НКР.

(4) Лицата по ал. 1 вписват данните и публикуват документите в НКР в сроковете, определени с този закон, а за вписванията, за които не е определен изричен срок – в 30-дневен срок от извършване на действието или от съставяне на документ, подлежащ на вписване/публикуване.

(5) Поддържането на НКР се извършва от длъжностни лица в специализираната дирекция на АМС, определени със заповед на министър-председателя или на определено от него длъжностно лице.

Чл. 194. За неуредените въпроси относно вписването на данни и публикуването на документи в НКР, както и за неговото поддържане се прилага Законът за електронното управление.

Глава девета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 195. (1) Министър или кмет на община, който наруши принцип за възлагането на концесия по чл. 4, ал. 1, включително когато не е осигурил публикуване на съответното обявление за откриване на процедурата, се наказва с глоба в размер 2 на сто от стойността на концесията, с включен данък върху добавената стойност (ДДС), но не повече от 50 000 лв.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на министър или кмет на община, който сключи договор, който има характеристиките на концесионен договор, без провеждане на процедура по този закон, освен в случаите по приложение № 4. Наказание не се налага, когато договърът е сключен след провеждане на процедура по реда на Закона за обществените поръчки.

(3) Лицата по ал. 2 се наказват с глоба от 10 000 до 15 000 лв., когато сключат допълнително споразумение към концесионен договор, без да е налице основание за изменение по чл. 137-139.

Чл. 196. (1) Концедент, който определи прогнозната стойност на концесия в нарушение на изискванията по чл. 28, се наказва с имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е съчетано с възлагане на концесията при по-облекчен ред от предвидения в закона, наказанието е имуществена санкция в размер 2 на сто от стойността на сключения договор, с включен ДДС, а когато няма писмен договор – глобата е 2 на сто от извършения разход или от поетото задължение за извършване на разход, но във всички случаи не повече от 20 000 лв.

Чл. 197. Член на комисия за провеждане на процедурата за определяне на концесионер, който не подаде искане за освобождаване от състава на комисията в случаите по чл. 80, ал. 6, т. 2, се наказва с глоба от 1000 до 2500 лв., освен ако деянието не съставлява престъпление.

Чл. 198. (1) Длъжностно лице, което не изпълни задължение за вписване на данни или публикуване на документ в НКР в установения срок, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.

(2) Длъжностно лице, което публикува неверни данни в НКР, се наказва с глоба от 2000 до 5000 лв., освен ако деянието не съставлява престъпление.

Чл. 199. Лице, което представлява публичен съдружник в публично-частно дружество – изпълнител на концесионен договор, което не упражни или осуети упражняването на блокиращата квота по чл. 22, ал. 4, се наказва с глоба от 15 000 до 20 000 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

Чл. 200. Министър или кмет на община, който не изпълни задължение по чл. 42, ал. 3 да представи доклада на АПСК пред Координационния съвет или го представи без план-график за изпълнение на препоръките, се наказва с глоба от 5000 лв.

Чл. 201. (1) Актовете за установяване на нарушения по този закон, констатирани от органи на Сметната палата, се съставят от оправомощени одитори в срок до 6 месеца от деня, в който нарушителят е открит, но не по-късно от 3 години от извършване на нарушението.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на Сметната палата или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 202. (1) Актовете за установяване на нарушения по този закон се съставят от длъжностни лица на Агенцията за държавна финансова инспекция в срок 6 месеца от деня, в който нарушителят е открит от органи на агенцията при извършване на финансова инспекция или проверка, но не по-късно от 3 години от извършването на нарушението.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на финансите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 203. (1) При неизпълнение на влезли в сила решения и/или определения на КЗК се налага глоба на физически лица, съответно имуществена санкция на юридически лица и еднолични търговци, в размер от 1000 до 50 000 лв.

(2) Комисията за защита на конкуренцията установява извършеното нарушение и налага наказанията по ал. 1 с решение, което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

(3) Имуствените санкции и глобите по влезли в сила решения на КЗК подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Електронни средства“ са устройства (електронно оборудване) за електронна обработка, включително цифрово компресиране, съхраняване и пренос на данни чрез кабел, радиовълни, оптически или други електромагнитни средства.

2. „Заинтересован кандидат“ е кандидат, който е отстранен от участие в процедура за определяне на концесионер при извършване на действията по допускане и/или подбор, но не е уведомен за отстраняването или производството по обжалване на решението, с което е отстранен, не е приключило.

3. „Заинтересован участник“ е участник, който е класиран, но не е определен за концесионер, както и участник, който е отстранен от участие в процедура за определяне на

концесионер, но решението, с което е отстранен, не е влязло в сила.

4. „Заинтересовано лице“ е лице, което има или е имало интерес от сключването на концесионен договор и на което е нанесена или може да бъде нанесена вреда от твърдяното нарушение.

5. „Законодателство на държавата, в която кандидатът или участникът е установен“ е:

а) за физическите лица – отечественото им право по смисъла на чл. 48 от Кодекса на международното частно право;

б) за юридическите лица – правото на държавата, определено съгласно чл. 56 от Кодекса на международното частно право;

в) за група от икономически оператори – правото на държавата на участника, който представлява групата, или водещия партньор.

6. „Конфликт на интереси“ е наличието на частен интерес от възлагането на концесията по смисъла на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси за концедента, служители на концедента, или други лица, които участват в организирането и провеждането на процедурата за определяне на концесионер или могат да повлияят на резултата от нея.

7. „Поверителна“ е информацията, обявена като търговска или техническа тайна в офертите на икономическите оператори, в документацията за концесията или в концесионните договори, за която с този закон не е предвидено публично оповестяване и се предоставя само на лица с обоснован правен интерес от концесията.

8. „Програмен период“ е периодът, съвпадащ със съответната многогодишна финансова рамка на Европейския съюз.

9. „Публични средства“ е понятието, определено в Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

10. „Публично предприятие“ е държавно предприятие, създадено по реда на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, както и еднолично търговско дружество, капиталът на което е собственост на държавата или на съответната община.

11. „Свързани лица“ са:

а) роднини по права линия без ограничение;

б) роднини по съребрена линия – до четвърта степен включително;

в) роднини по сватовство – до втора степен включително;

г) съпрузи или лица, които се намират във фактическо съжителство;

д) съдружници;

е) лицата, едното от които участва в управлението на дружеството на другото;

ж) дружество и лице, което притежава повече от 5 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас в дружеството;

з) дружество, чийто капитал е 100 на сто държавна или общинска собственост, и лице, което упражнява правата на държавата, съответно на общината, в това дружество.

12. „Сходна на несъстоятелност или ликвидация процедура“ е процедура, при която активите на икономическия оператор се управляват от ликвидатор, от синдик или от съда, когато има споразумение с кредиторите и стопанската му дейност е прекратена, или друго съгласно националното законодателство на икономическия оператор.

13. „Тежко професионално нарушение“ е нарушение от икономически оператор на приложимите закони или подзаконови разпоредби или етични стандарти на професията, към която принадлежи, както и на правата на интелектуалната собственост.

14. „Юридическа конструкция“ е цялостният правен модел на уреждане на отношенията между концедент и концесионер, между тях и финансираща институция, отношения с потребителите, начин на финансиране и предоставяне на обезпечения, отговорност към трети лица при изпълнение на строителството и/или услугите, отлагателни или прекратителни условия, придобиване и прехвърляне на собственост или връщане на обекта на концесията, както и всички други правни въпроси, които имат значение за възлагането на концесията. В юридическата конструкция се включват и отношенията между партньорите в публично-частно дружество, отношенията концедент – концесионер в случаите, когато участва група от икономически оператори или е предвидено създаване на проектно дружество.

15. „NUTS“ е номенклатурата на териториалните единици за статистически цели съгласно Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26.05.2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS).

§ 2. С този закон се въвеждат изискванията на:

1. Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия.

2. Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство относно изискванията, свързани с концесии за строителство и концесии за услуги.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Този закон отменя:

1. Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 36 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 53, 65 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59 и 109 от 2007 г., бр. 50, 67 и 102 от 2008 г., бр. 47, 99 и 103 от 2009 г., бр. 52 и 54 от 2010 г., бр. 50 и 73 от 2011 г., бр. 45, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 24 и 66 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г. и бр. 14 от 2015 г.).

2. Закона за публично-частното партньорство (обн., ДВ, бр. 45 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 87 и 102 от 2012 г. и бр. 15 от 2013 г.).

§ 4. (1) Когато към датата на влизане в сила на този закон има прието решение за откриване на процедура за предоставяне на концесия по чл. 38, ал. 1 от отменения Закон за концесиите, процедурата се довършва по досегашния ред.

(2) Когато до влизането в сила на този закон е подадена жалба пред КЗК, съответно пред Върховния административен съд, производството по жалбата се образува и довършва по досегашния ред.

§ 5. (1) Сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори запазват действието си.

(2) Разпоредбите на този закон относно изпълнението, изменението и прекратяването на концесионни договори се прилагат за сключените до влизането в сила на закона концесионни договори, доколкото това не противоречи на уговореното с договора. При изменение на сключен преди влизането в сила на този закон концесионен договор се публикува обявление за изменение на възложена концесия в съответствие с чл. 141, ал. 3.

(3) За подизпълнителите по концесионни договори, сключени до влизането в сила на закона, се прилагат разпоредбите на този закон независимо от уговореното с договора.

§ 6. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от

2014 г., бр. 12, 14, 17, 58, 61, 95 и 101 от 2015 г. и бр. 15 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 17а:

а) в ал. 1 след думите „този закон или“ се добавя „е възложена“;

б) в ал. 3:

аа) в т. 3 думата „стопанисват“ се заменя с „поддържат“, а накрая се поставя запетая и се добавя „съответно е възложена концесията за добив на минерална вода“;

бб) в т. 5 думата „концесия“ се заменя с „на концесията“.

2. В чл. 20:

а) основният текст на ал. 1 се изменя така:

„(1) С документацията за концесия за води, водностопански системи и съоръжения – публична общинска собственост, се определят:“;

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) С концесионния договор се определят конкретните задължения на концесионера за осигуряване на общото използване на водите и водните обекти и на съществуващите права на използване на водите във водохранилището.“;

в) в ал. 5 думата „предоставя“ се заменя с „възлага“.

3. В чл. 21:

а) в ал. 3 думата „предоставя“ се заменя с „възлага“;

б) алинеи 4 и 5 се отменят.

4. В чл. 47:

а) в ал. 1 думата „предоставя“ се заменя с „възлага“ и накрая се добавя „като концесия за ползване“;

б) в ал. 2:

аа) в основния текст думата „предоставя“ се заменя с „възлага“;

бб) точка 4 се отменя;

в) алинея 4 се изменя така:

„(4) При възлагане на концесия за добив на минерална вода – изключителна държавна собственост, част от концесионното възнаграждение в размер 30 на сто се превежда по бюджета на общината, на територията на която е местонахождението на концесионната територия.“;

г) в ал. 6:

аа) в основния текст след думата „критериите“ се добавя „за възлагане“;

бб) в т. 1 думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“;

д) в ал. 7 думите „в друга предоставена“ се заменят с „предмета на друга“;

е) алинея 9 се изменя така:

„(9) Общият годишен експлоатационен ресурс се определя в обявлението за откриване на процедурата и е в размер до 95 на сто от определения със заповедта за утвърждаване на експлоатационните ресурси на находището технически възможен дебит на водовземното съоръжение.“;

ж) в ал. 10:

аа) основният текст се изменя така:

„(10) В обявлението за откриване на процедурата за определяне на концесионер за концесия за добив на минерална вода, както и в концесионния договор се определят:“;

бб) в т. 1 думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“;

вв) в т. 2 думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“;

гг) в т. 3 думите „срокът за което не може да бъде по-дълъг от 5 години от датата на влизане в сила на концесионния договор“ и запетаята пред тях се заличават;

дд) точка 4 се отменя.

5.Член 47а се изменя така:

„Чл. 47а. (1) Концесия за строителство, концесия за услуга или концесия за ползване на водностопански системи и водни обекти, включително за хидротехнически, хидроенергийни, хидромелиоративни, водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения, се възлагат при условията и по реда на Закона за концесиите.

(2) Водностопанските системи с комплексно предназначение, при управлението на които компетентните министри са различни, се предоставят като смесени концесии.

(3) При възлагане на концесии за водностопански системи и съоръжения обосновката на концесията по чл. 58 от Закона за концесиите съдържа и водностопански анализ, който включва:

1. относимите към обекта на концесията предвиждания на действащите устройствени и водностопански планове за съответните територии и акватории;

2. преценка на целесъобразността от възлагане на концесията за водностопанската система, съответно за водностопанското съоръжение, съобразена със:

а) влезли в сила водностопански планове;

б) съществуващите водностопански отношения в разглеждания обхват;

3. индивидуализация на обекта на концесията, включително данни от специализираните карти, регистри и от информационна система относно обекта на концесия;

4. воден и водностопански баланс;

5. схеми и варианти с основните параметри на обекта на концесия;

6. технико-икономически обосновки и оценки.

(4) Към обосновката на концесията при възлагане на концесия за минерални води – изключителна държавна собственост, се представя и становище на общината, на чиято територия се намират минералните води.

(5) Проектът на решението за откриване на процедура за определяне на концесионер и обосновката на концесията за водностопански системи и съоръжения задължително се съгласуват с министъра на околната среда и водите в случаите, в които министърът не е концедент."

6. Член 47б се отменя.

7. Член 47в се отменя.

8. Глава шеста „Концесионен режим“ с чл. 93-102е се отменя.

9. В чл. 151, ал. 2:

а) в т. 1 буква „б“ се отменя;

б) в т. 2:

аа) създава се нова буква „ж“:

„ж) изпълнява правомощията на концедент за концесии за добив на минерални води – изключителна държавна собственост;“

бб) буква „з“ се отменя;

вв) буква „о“ се отменя.

10. В чл. 194, ал. 1, т. 4 думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“.

11. Член 195 се изменя така:

„Чл. 195. Концесионерите на концесии за добив на минерални води заплащат на концедента концесионно възнаграждение.“

12. В чл. 198в, ал. 4:

а) точка 1 се изменя така:

„1. определя В и К оператора по реда на този закон или изпраща представители в комисията, която провежда процедурата за определяне на концесионер по реда на Закона за концесиите;“

б) в т. 6 думите „концесионното плащане, ако такова е определено, или от“ се заличават.

13. В чл. 198г, ал. 1, т. 1 думите „или избира В и К оператор по реда на Закона за концесиите“ се заличават.

14. В чл. 198д, ал. 4 думите „от концесионното плащане или“ се заличават.

§ 7. В Гражданския процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 59 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 50 от 2008 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2008 г. – бр. 63 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 69 от 2008 г., бр. 12, 19, 32 и 42 от 2009 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 47 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2009 г., бр. 13 и 100 от 2010 г.; Решение № 15 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 5 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 45, 49 и 99 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 53 и 98 от 2014 г., бр. 50 от 2015 г. и бр. 15 от 2016 г.), в чл. 365, т. 2 думите „концесионен договор или договор за публично-частно партньорство“ и запетаята пред тях се заменят с „и концесионен договор“.

§ 8. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм. и доп., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г., бр. 88 и 102 от 2005 г., бр. 30, 36, 37, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41 и 109 от 2007 г., бр. 36, 66 и 67 от 2008 г., бр. 35, 47, 82 и 102 от 2009 г., бр. 63, 73 и 94 от 2010 г., бр. 41, 81 и 99 от 2011 г. бр. 38, 60 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 12, 53 и 98 от 2014 г. и бр. 28 и 89 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 16а, т. 9 думите „когато не са отдадени на концесия“ се заменят със „за които не е възложена концесия“.

2. Член 43б се изменя така:

„Чл. 43б. (1) Гражданските летища за обществено ползване, които са държавна собственост, се ползват при условията на този закон от летищни оператори – търговци, на които е възложена концесия за строителство или концесия за услуги по реда на Закона за концесиите, или от търговски дружества, в които държавата е едноличен собственик на капитала.

(2) По реда на Закона за концесиите и при условията на този закон за гражданските летища за обществено ползване – държавна собственост, може да се предостави и концесия за услуга за:

1. обслужване на пътници и/или за обработка на товари, багажи и поща, и/или за извършване на съпътстваща дейност в обособена част от летище, определена с влязъл в сила генерален план за развитие на летището, и/или

2. услуга, предоставяна на територията на летището, извън дейностите по наземно обслужване по чл. 48д, ал. 3.

(3) Правомощията на концедент за концесиите по ал. 1 и 2 се изпълняват от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

(4) В процедурата за определяне на концесионер за концесия по ал. 1 като условие за участие в процедурата се определят изискванията за летищен оператор по чл. 48г, ал. 2, т. 2 и 3. С офертите си участниците в процедурата дават предложения относно организацията, техниката и технологиите, с които ще осигурят спазването на установените стандарти и процедури за осигуряване на безопасността и сигурността на полетите на съответното летище, както и предложения относно начина за управление и експлоатация на летището. Лиценз за летищен оператор се издава на концесионера след сключване на концесионния договор в уговорените в него срокове, когато концесионерът отговаря на изискванията за издаване на лиценз, посочени в този закон.

(5) С концесионния договор за концесия по ал. 1 се определят и правата, и задълженията, свързани с дейностите по чл. 48а, ал. 3 и чл. 48д, ал. 3, т. 3, 4, 5 и 7, които се извършват от концесионера. С договора се предоставя право на концесионера да събира летищни такси по чл. 120, ал. 1, като се определят условията и редът за това, включително се определя частта от таксите, която събира в своя полза като приход от експлоатацията на строителството и/или услугите.

(6) Съпътстващата дейност по ал. 2, т. 1 е всяка дейност, свързана с обслужването на пътници, товари и поща, извършването на която е оправдано от трафика на летището и осъществяваните стопански дейности и не пречатства и/или не затруднява предоставянето на дейностите по наземно обслужване, авиационната сигурност и безопасност.

(7) С концесионния договор за концесия по ал. 2, т. 1 освен оперативния риск концесионерът поема и риска от присъединяване на обособената част към необходимата за експлоатацията му техническа инфраструктура. С договора се предоставя право на концесионера да събира летищни такси по чл. 120, ал. 1, като се определят условията и редът за това, включително се определя частта от таксите, която събира в своя полза като приход от експлоатацията на услугите.

(8) С концесионния договор за концесия по ал. 2 се определят обектите, във или чрез които се предоставя услугата, и правата и задълженията на концесионера, свързани с ползването на обектите по т. 1.

(9) С концесионните договори по ал. 7 и 8 задължително се определят отношенията на концесионера с летищната администрация."

3.Член 43в се изменя така:

„Чл. 43в. Летище, което е собственост на община, се ползва при условията на този закон от летищен оператор – търговец, на който е възложена концесия за строителство или концесия за услуги по реда на Закона за концесиите.“

4.В чл. 120, ал. 5 т. 2 се изменя така:

„2. от концесионера – при условия и по ред, определени в концесионния договор;“.

5.В чл. 122в:

а) в ал. 1 думите „летище за обществено ползване – публична държавна собственост, е предоставена концесия и в концесионния договор в съответствие с решението на Министерския съвет за откриване на процедурата за предоставяне на концесия е предвидено друго“ се заменят с „летище за обществено ползване – държавна собственост, е възложена концесия и в концесионния договор е предвидено друго“;

б) в ал. 3:

аа) в т. 3 думите „а когато за гражданско летище за обществено ползване е предоставена концесия – съгласно решението на Министерския съвет за откриване на процедура за предоставяне на концесия и концесионния договор“ и запетаята пред тях се заличават;

бб) създава се нова т. 4:

„4. определени с концесионен договор, когато за гражданското летище за обществено ползване е възложена концесия;“

в) алинея 5 се изменя така:

„(5) Финансирането на дейностите по осигуряване на сигурността и безопасността на полетите, изграждането, поддържането, развитието и издръжката на гражданските летища за обществено ползване – държавна собственост, за които е възложена концесия и на концесионера е предоставено правото да събира в своя полза изцяло или определена част от таксите по чл. 120, ал. 1, се извършва при условия и по ред, определени в концесионния договор.“

§ 9. В Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 86, 105 и 108 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 37 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 41, 52, 59, 108 и 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., бр. 12, 23, 74 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 77 и 99 от 2011 г., бр. 54, 94 и 103 от 2012 г., бр. 23, 30, 68, 98, 101, 104 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 41, 79, 94 и 95 от 2015 г.), в чл. 3, ал. 5, буква „м“ думите „предоставянето на концесия за строителство, за услуга или за добив“ се заменят с

„възлагането на концесия за строителство, концесия за услуги, концесия за ползване и предоставянето на концесия за добив“.

§ 10. В Закона за „Държавен вестник“ (обн., ДВ, бр. 89 от 1995 г.; попр., бр. 92 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 123 от 1997 г., бр. 56 от 1999 г., бр. 1 от 2000 г., бр. 97 от 2001 г., бр. 9 и 42 от 2003 г., бр. 31 от 2005 г., бр. 36 от 2006 г., бр. 16 и 110 от 2008 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 13 от 2016 г.), в чл. 7 ал. 2 се изменя така:

„(2) Обявленията, за които със Закона за концесиите е предвидено това, се обнародват в електронната страница на „Държавен вестник“.“

§ 11. В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. – бр. 38 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г. бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 65 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г. и бр. 52, 60 и 61 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нов чл. 15а:

„Чл. 15а. За имоти – държавна собственост, може да се възлага концесия при условията и по реда на Закона за концесиите.“

2. В чл. 16:

а) в ал. 1 след думите „случаите по“ се добавя „чл. 15а и по“;

б) създава се нова ал. 3:

„(3) С договора за наем не може да се възлагат строителство или услуги по смисъла на Закона за концесиите и на Закона за обществените поръчки, освен когато прогнозната стойност на приходите на наемателя за срока на договора не надвишава европейския праг по смисъла на Закона за концесиите.“;

в) в ал. 5 думите „лицата, на които с концесионен договор по Закона за концесиите или с договор за публично-частно партньорство по Закона за публично-частното партньорство са предоставени права върху обекти – публична държавна собственост“ се заменят с „концесионерите“ и запетаята след тях се заличава, а след думата „обектите“ се добавя „или с концесионния договор“.

3. В чл. 19:

а) в ал. 1 думите „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство“ и запетаята пред тях се заличават;

б) създава се нова ал. 7:

„(7) Забраната по чл. 16, ал. 3 за възлагане на строителство и услуги се прилага и за договора за наем на имот или части от имот – частна държавна собственост.“

4.В чл. 43, ал. 2 изречение второ се заличава.

5.В чл. 47, ал. 1 думите „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство“ и запетаята пред тях се заличават.

6.Създава се чл. 48а:

„Чл. 48а. Извън случаите по чл. 47 и 48 учредяване на ограничени вещни права върху имот – частна държавна собственост, и разпореждане с имоти – частна държавна собственост, може да се извършва в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер за концесия за строителство и концесия за услуги при условията и по реда на Закона за концесиите.“

7.В чл. 56, ал. 1 думите „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство“ и запетаята пред тях се заличават.

8.В чл. 57 ал. 2 се изменя така:

„(2) Държавата може да учредява и да участва в учредяването на акционерни дружества и на дружества с ограничена отговорност по решение на Министерския съвет. Когато се учредява публично-частно дружество по смисъла на Закона за концесиите, решението на Министерския съвет, с което се одобрява откриване на процедурата за определяне на концесионер, съдържа и решение за учредяване на дружеството. В тези случаи правата на собственост на държавата в дружеството се упражняват от министъра, който има правомощията на концедент. Министърът определя условията за участие в дружеството в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер.“

9.Член 57а се изменя така:

„Чл. 57а. (1) Държавата, държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и търговските дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала може да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, след решение на Министерския съвет. Участието може да е с парична или с непарична вноски.

(2) Когато предмет на вноската е вещно право върху имот или вещь – частна държавна собственост, лицето, което я е извършило, има блокираща квота при вземането на следните решения:

1. изменение на устава или на дружествения договор;

2. увеличаване и намаляване на капитала;

3. сключване на сделките по чл. 236, ал. 2 от Търговския закон;

4. извършване на разпоредителни сделки с имущество – предмет на непарична вноса, на публичния съдружник;

5. преобразуване и прекратяване на дружеството.”

10. В чл. 58, ал. 2 думите „или при условията и по реда на Закона за публично-частното партньорство” се заличават.

11. В чл. 73 думите „или по договор за публично-частно партньорство” се заличават.

12. В § 1а от Допълнителните разпоредби т. 5 се отменя.

13. Параграф 6в от Преходните и заключителните разпоредби се отменя.

§ 12. В Закона за железопътния транспорт (обн., ДВ, бр. 97 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 47 и 96 от 2002 г., бр. 70 и 115 от 2004 г., бр. 77 и 88 от 2005 г., бр. 36, 37, 62, 92 и 108 от 2006 г., бр. 22, 35, 74 и 81 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 47 от 2011 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 17 и 47 от 2015 г. и бр. 19 от 2016 г.), в чл. 3, ал. 1 думата „получили” се заменя с „на които е възложена”.

§ 13. В Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., Известие, бр. 2 от 1950 г.; изм., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 12 и 56 от 1993 г., бр. 83 и 104 от 1996 г., бр. 83 и 103 от 1999 г., бр. 34 от 2000 г., бр. 19 от 2003 г., бр. 42 и 43 от 2005 г., бр. 36 от 2006 г., бр. 59 и 92 от 2007 г. и бр. 50 от 2008 г.), в чл. 136, т. 2 думата „плащания” се заменя с „възнаграждения”.

§ 14. В Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици (обн., ДВ, бр. 1 от 2014 г.; изм., бр. 22 и 102 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3:

а) точка 7 се изменя така:

„7. участие в процедура за определяне на концесионер, както и предоставяне на концесия или на разрешение за търсене и проучване на подземни богатства по Закона за подземните богатства;”

б) в т. 18 думите „участие в процедура за получаване на концесия или“ се заличават;

в) в т. 19 думите „участие в процедура за получаване на концесия или“ се заличават;

г) точка 22 се отменя.

2.В чл. 5:

а) точка 2 се изменя така:

„2. член 3, т. 7 – кандидатът или участникът се отстранява от процедурата за определяне на концесионер, съответно се отказва предоставяне на концесията или на разрешението за търсене и проучване, съответно се прекратява концесионният договор или се отнема издаденото разрешение;“

б) в т. 10 думите „отстранява се кандидатът от участие в концесия или се отказва“ се заменят с „отказва се“;

в) точка 12 се отменя.

§ 15. В Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 2009 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 80 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 92 и 93 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 54 от 2011 г., бр. 15, 38, 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1.В чл. 12, ал. 3 т. 3 се отменя.

2.В чл. 14, ал. 1 т. 10 се изменя така:

„10. изпълнява правомощията на концедент при възлагане на концесии за недвижими културни ценности – държавна собственост;“.

3.В чл. 17:

а) в ал. 1 се създава т. 3:

„3. изпълняват правомощията на концедент при възлагане на концесии за недвижими културни ценности – общинска собственост.“;

б) в ал. 2 т. 2 се отменя.

4.Член 86 се изменя така:

„Чл. 86. (1) За недвижимите културни ценности – държавна и общинска собственост, може да се възлага концесия при условията и по реда на Закона за концесиите и при спазване на изискванията на този закон.

(2) При възлагане и изпълнение на концесия за недвижима културна ценност се спазват режимите за опазване на културната ценност, както и условията за провеждане на интегрирана консервация.

(3) Обект на концесия може да бъде една или повече единични или групови културни ценности или части от тях.

(4) Концедентът определя концесионна територия, която покрива териториалния обхват на обекта на концесията, доколкото включените в този обхват имоти са държавна, съответно общинска собственост. Към обекта на концесията като принадлежност може да се включи и територия, която е необходима за извършване на дейностите по концесията (поддържаща зона), доколкото включените в нея имоти са държавна, съответно общинска собственост.

(5) Концесионната територия и площта на поддържащата зона се определят с подробен устройствен план при спазване на режимите за опазване на конкретната недвижима ценност."

5.Член 87 се изменя така:

"Чл. 87. (1) При концесия за недвижима културна ценност може да се извършва строителство на техническа инфраструктура, сгради или съоръжения върху концесионната територия и/или върху поддържащата зона.

(2) Строителство може да се извършва само ако е съвместимо с режимите за опазване на съответната недвижима културна ценност и е необходимо за дейностите по концесията.

(3) Когато изпълнението на строителство се възлага от концедента, концесията се определя като концесия за строителство и концедентът определя вида и обема на строителството и изискванията относно изпълнението му.

(4) Независимо от предмета на концесията, при изпълнението на концесионния договор концесионерът може да поставя върху концесионната територия преместваеми обекти, свързани с изпълнението на концесията."

6.Член 89 се изменя така:

"Чл. 89. (1) При извършване на подготвителните действия и в комисиите за провеждане на процедурите за определяне на концесионер на концесия за недвижима културна ценност участва най-малко един представител на НИНКН, а когато обектът на концесията включва и археологически недвижими културни ценности – и представител на Националния археологически институт и музей при БАН (НАИМ при БАН).

(2) Процедура за определяне на концесионер на концесия за недвижима културна ценност се открива след положително становище относно спазване на изискванията на този закон от НИНКН, а за археологическите недвижими културни ценности – и от НАИМ при БАН. Към искането за изразяване на становище концедентът прилага обосновката на концесията."

7.В чл. 90:

а) в ал. 2 думите „територията на концесионния имот“ се заменят с „концесионната територия“;

б) алинея 3 се изменя така:

„(3) Концесията се предоставя за срок до 20 години. Когато концесията е за ползване, срокът на концесията може да бъде продължен до 15 години, ако не се установи по надлежния ред неизпълнение на задълженията по концесионния договор. Когато концесията е за строителство или за услуги, изменението на концесионния договор, включително на срока на концесията, може да се извършва само при условията на Закона за концесиите.“

8.В чл. 91:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Петнадесет на сто от паричните постъпления от концесионни възнаграждения за държавни концесии се превеждат по бюджета на общината по местонахождение на обекта на концесията и може да се разходват при условията и по реда, определени със Закона за концесиите.“;

б) в ал. 3 думата „плащания“ се заменя с „възнаграждения“.

§ 16. В Закона за лечебните растения (обн., ДВ, бр. 29 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 23 и 91 от 2002 г., бр. 30 и 65 от 2006 г., бр. 94 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 80 и 103 от 2009 г., бр. 28 от 2011 г., бр. 82 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.) се правят следните изменения:

1.В чл. 3 думите „уреждат съгласно изискванията“ се заменят с „предоставят на концесия за ползване при условията и по реда“.

2.В чл. 8 думите „особеното право“ се заменят с „правото“.

§ 17. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6, 18, 36, 70 и 106 от 2004 г., бр. 87, 94, 100, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 36 и 105 от 2006 г., бр. 55 и 110 от 2007 г., бр. 70 и 105 от 2008 г., бр. 12, 19, 41 и 95 от 2009 г., бр. 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 31, 35 и 39 от 2011 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 30 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 53, 54 и 102 от 2012 г., бр. 24, 30, 61 и 101 от 2013 г., бр. 105 от 2014 г. и бр. 14, 35, 37, 79 и 95 от 2015 г.), в чл. 9а се правят следните допълнения:

1. В ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „освен ако с решението по ал. 6 е определено друго“.

2. Създава се ал. 6:

„(6) Общинският съвет с решение може да определи кои местни такси, установени със закон, не се събират по реда на ал. 1, а се събират от концесионер, на когото е възложено предоставянето на услугите, за които се заплащат тези такси. С

решението общинският съвет определя правото на концесионера да задържи целия или част от размера на събраните такси."

§ 18. В Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 85 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 1 и 102 от 2001 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 54, 59, 82 и 108 от 2006 г., бр. 52, 92 и 109 от 2007 г., бр. 16, 36, 67 и 69 от 2008 г., бр. 22, 23 и 93 от 2009 г., бр. 88 и 101 от 2010 г., бр. 16, 48, 57 и 96 от 2011 г., бр. 44, 60 и 102 от 2012 г., бр. 52 от 2013 г., бр. 1, 22 и 53 от 2014 г. и бр. 14 и 79 от 2015 г.), в чл. 3, ал. 2 т. 14 се изменя така:

„14. министри и кметове на общини при сключване на концесионни договори;“.

§ 19. В Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр. 12 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 111 от 2001 г., бр. 24 и 70 от 2004 г., бр. 11 от 2005 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2005 г. – бр. 45 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87, 88, 94, 102 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 43, 65, 99 и 108 от 2006 г., бр. 41, 54 и 109 от 2007 г., бр. 67, 71, 98 и 108 от 2008 г., бр. 47 и 81 от 2009 г., бр. 61 и 88 от 2010 г., бр. 23 от 2011 г., бр. 32 и 53 от 2012 г., бр. 15, 28, 66 и 109 от 2013 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 24 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 и 52 от 2015 г. и бр. 26 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 52, ал. 1 думите „Предоставянето на особено право на“ се заменят с „Възлагането на концесия за“, а след думата „концесиите“ съюзът „и“ се заменя с „или“.

2. В чл. 112б, ал. 5:

а) в т. 1 думите „обявяване на процедура за предоставяне на концесия за“ се заменят с „откриване на процедура за определяне на концесионер за концесия за строителство, с която да се възложи“;

б) в т. 2 думите „обявяване на процедура за предоставяне на концесия“ се заменят с „откриване на процедура за определяне на концесионер“.

3. В чл. 112в, ал. 2 думите „с договора за концесия изграждането или разширението се извършват със средства на концесионера“ се заменят с „е включено в предмета на възложена концесия за строителство“.

4. В чл. 112о:

а) в ал. 1 думата „предоставена“ се заменя с „възложена“;

б) в ал. 2 думите „в случаите, когато с договора за концесия реконструкцията и рехабилитацията се извършват със средства на концесионера“ се заменят с „когато извършването на

реконструкцията или рехабилитацията е включена в предмета на концесионния договор" и пред тях се поставя запетая.

5. В чл. 116а:

а) алинея 3 се изменя така:

„(3) Съпътстващите дейности в пристанищата за обществен транспорт с национално значение може да се извършват от лице, на което е възложена концесия по чл. 117в, ал. 1. В тези случаи извършването на съпътстващата дейност се включва в предмета на концесионния договор, а приходите от нея се включват в стойността на концесията.“;

б) в ал. 4 думите „от лице, получило концесия“ се заменят с „чрез концесия, възложена“.

6. В чл. 117а:

а) в ал. 2 думите „предоставя с“ се заменят с „предоставя чрез възлагане на“;

б) в ал. 5 думите „бъде предмет“ се заменят със „се включва в предмета“, а думата „концесия“ се заменя с „концесионни договори“.

7. Член 117в се изменя така:

„Чл. 117в. (1) Предоставянето на пристанищна услуга по чл. 116, ал. 2, т. 2 и 3 и на морско-технически пристанищни услуги, за извършването на които е необходимо ползването на пристанищна територия и/или пристанищни съоръжения, на един или повече терминали от пристанище за обществен транспорт с национално значение се възлага с концесия за услуги при условията и по реда на Закона за концесиите.

(2) С концесия за услуги се възлага и предоставянето на морско-техническата пристанищна услуга приемане и обработване на отпадъци – резултат от корабоплавателна дейност, когато за извършването ѝ е необходимо ползването на трайно прикрепени към терена пристанищни приемни съоръжения.

(3) Когато с концесията по ал. 1 или 2 се възлага изпълнението на строителство по чл. 7, ал. 2, т. 1 или 2 от Закона за концесиите, концесията се определя като концесия за строителство.“

8. Член 117г се изменя така:

„Чл. 117г. Правомощията на концедент за концесиите по чл. 117в се изпълняват от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.“

§ 20. В Закона за насърчаване на инвестициите (обн., ДВ, бр. 97 от 1997 г.; попр., бр. 99 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 29 и 153 от 1998 г., бр. 110 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 37 от 2004 г.; попр., бр. 40 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 34, 59, 65, 80, 82 и 86 от 2006 г., бр. 42 и 53 от 2007

г., бр. 69 от 2008 г., бр. 41 и 82 от 2009 г., бр. 18, 88 и 100 от 2010 г., бр. 38, 45 и 82 от 2012 г., бр. 15, 16 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г. и бр. 14, 32 и 61 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 2, т. 7 думите „публично-частно партньорство“ и запетаята пред тях се заличават.

2. В чл. 13а, т. 2 думите „добив на природни богатства“ се заменят с „концесия за ползване“.

3. В чл. 22е, ал. 2, т. 3 думите „или публично-частно партньорство“ се заличават.

§ 21. В § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 2016 г.), в т. 47 след думата „концесиите“ се добавя „или на Закона за подземните богатства“.

§ 22. В Закона за общинската собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64, 67, 69 и 96 от 1999 г., бр. 26 от 2000 г., бр. 34 от 2001 г., бр. 120 от 2002 г., бр. 101 от 2004 г., бр. 29, 30 и 36 от 2006 г., бр. 59, 63 и 92 от 2007 г., бр. 54, 70 и 100 от 2008 г., бр. 10, 17, 19 и 41 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 15 и 19 от 2011 г., бр. 45 и 91 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 65 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 66 и 109 от 2013 г. и бр. 98 и 105 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8:

а) в ал. 2 думите „освен когато е приложим Законът за публично-частното партньорство“ и запетаята пред тях се заличават;

б) в ал. 9:

аа) в основния текст:

aaa) в изречение първо след думите „съвет приема“ се добавя „план за действие за общинските концесии в съответствие със Закона за концесиите и“;

bbb) в изречение трето думите „раздела за общински публично-частни партньорства от програмата за реализация на общинския план за развитие“ се заменят с „плана за действие за общинските концесии“;

бб) в т. 2 думите „за публично-частно партньорство или за предоставяне на“ се заменят с „както и за предоставяне чрез“;

в) в ал. 10 след думите „Стратегията по ал. 8“ се поставя запетая и се добавя „планът за действие за общинските концесии“;

г) в ал. 11 думите „Закона за публично-частното партньорство“ се заменят със „Закона за концесиите“;

д) алинея 12 се отменя.

2. В чл. 9, ал. 4 думите „а в случаите на публично-частно партньорство - за сметка на определения в договора партньор“ и запетаята пред тях се заличават.

3. В чл. 51а:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Общината и търговските дружества с повече от 50 на сто общинско участие в капитала може да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, след решение на общинския съвет. Участието може да е с парична или с непарична вноска.“;

б) алинеи 2 и 3 се отменят.

4. В чл. 51б:

а) в ал. 1 изречение второ се заличава;

б) създава се нова ал. 2:

„(2) Когато в търговското дружество, в капитала на което се внася непаричната вноска, има и частно участие, общината има блокираща квота при вземането на следните решения:

1. изменение на устава или на дружествения договор;

2. увеличаване и намаляване на капитала;

3. сключване на сделките по чл. 236, ал. 2 от Търговския закон;

4. извършване на разпоредителни сделки с имущество - предмет на непарична вноска на публичния съдружник;

5. преобразуване и прекратяване на дружеството.“;

в) досегашната ал. 2 става ал. 5 и в нея изречение трето се заличава.

5. В чл. 54 след думата „поръчки“ запетаята се заменя с думите „и на“, а думите „или Закона за публично-частното партньорство“ се заличават.

6. В § 1 от Допълнителните разпоредби т. 9 се отменя.

7. Параграф 19а от Преходните и заключителните разпоредби се отменя.

8. Параграф 19б от Преходните и заключителните разпоредби се отменя.

§ 23. В Закона за общинския дълг (обн., ДВ, бр. 34 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2005 г., бр. 30 и 37 от 2006 г., бр. 80 от 2007 г., бр. 93 и 110 от

2008 г., бр. 99 от 2010 г., бр. 35, 93 и 99 от 2011 г., бр. 45 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 61 от 2015 г.), в чл. 4, т. 5 думите „публично-частно партньорство“ се заменят с „концесии за строителство или концесии за услуги с плащания от концедента“.

§ 24. В Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19 и 39 от 2011 г., бр. 22, 38 и 91 от 2012 г., бр. 27 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г. и бр. 14, 61 и 100 от 2015 г.), в чл. 17а, ал. 3 думите „на предоставена концесия с решение на Министерския съвет“ се заменят с „изпълнение на концесионен договор“.

§ 25. В Закона за приватизация и следприватизационен контрол (обн., ДВ, бр. 28 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 78 от 2002 г., бр. 20 и 31 от 2003 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2003 г. – бр. 39 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 46 и 84 от 2003 г., бр. 55 и 115 от 2004 г., бр. 28, 39, 88, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 36, 53, 72 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 36, 65, 94, 98 и 110 от 2008 г., бр. 24, 42, 82 и 99 от 2009 г., бр. 18, 50, 89 и 97 от 2010 г., бр. 19 и 98 от 2011 г., бр. 20, 38, 54 и 60 от 2012 г., бр. 15, 23, 66 и 68 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 34, 41 и 61 от 2015 г. и бр. 13 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 22а, ал. 2 се създава изречение второ:

„На Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол може да се възлагат и други функции, определени със закон.“

2. В наименованието на глава осма думите „концесии и“ се заличават.

3. Членове 36-38 се отменят.

§ 26. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г. и бр. 14 и 56 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2, ал. 3 думите „и по Закона за концесиите“ се заличават.

2. В чл. 18:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) За всяка предоставена концесия се открива и поддържа партия в Националния концесионен регистър със съдържание и при условията и по реда на Закона за концесиите.“

3. В чл. 43, ал. 5, в изречение второ думите „на Министерството на финансите“ и запетаята пред тях се заличават, а след думите „Министерския съвет“ се поставя запетая и се добавя „както и на други ведомства по преценка на министъра на енергетиката“.

4. В чл. 44, ал. 7 думите „на Министерството на финансите“ и запетаята пред тях се заличават.

5. В чл. 45, ал. 7 думите „на Министерството на финансите“ и запетаята пред тях се заличават.

6. В чл. 61, ал. 3 навсякъде думите „при условията и по реда на чл. 81 от Закона за концесиите“ се заличават.

7. Член 62 се изменя така:

„Чл. 62. (1) Паричните постъпления от концесионни плащания, неустойки, гаранции и обезщетения постъпват като приход по бюджета на Министерството на енергетиката.

(2) Сумите по чл. 59, ал. 1 постъпват в бюджета на Министерството на енергетиката.

(3) Сумите по чл. 60, ал. 1 постъпват в бюджета на Министерството на енергетиката.

(4) В случаите по чл. 61, ал. 3 общините отчитат по бюджетите си преведените суми като приходи от концесии.

(5) Разходите за концесионна дейност се предвиждат и финансират чрез бюджета на Министерството на енергетиката и бюджета на Министерството на финансите.

(6) Предвидените по бюджета на Министерството на финансите разходи се извършват и чрез бюджета на Министерството на енергетиката въз основа на одобрена от министъра на финансите план-сметка за разходване на средствата и извършване на промени по реда на чл. 109 или 110 от Закона за публичните финанси.

(7) Министърът на финансите определя изискванията относно отчетите на Министерството на енергетиката за събраните приходи от концесии и направените разходи.“

8. В чл. 71 думите „и на Закона за концесиите“ се заличават.

§ 27. В Закона за пътищата (обн., ДВ, бр. 26 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 47 и 118 от 2002 г., бр. 9 и 112 от 2003 г., бр. 6 и 14 от 2004 г., бр. 88 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 64, 102, 105 и 108 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 43 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 41, 42, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19, 39, 55 и 99 от 2011 г., бр. 38, 44, 47 и 53 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 16, 53 и 98 от

2014 г. и бр. 10, 14, 37, 61, 95 и 101 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 19а, ал. 2 т. 2 се отменя.

2. В чл. 20, ал. 3 се създава изречение второ:

„Министърът на регионалното развитие и благоустройството възлага концесии за републиканските пътища и за пътните съоръжения – държавна собственост (мостове и тунели).“

3. В чл. 21, ал. 3 т. 6 се изменя така:

„6. подпомага министъра на регионалното развитие и благоустройството при извършване на подготвителните действия и осъществяване на контрола по изпълнение на концесионните договори за републикански пътища и за пътни съоръжения – държавна собственост (мостове и тунели);“.

§ 28. В Закона за сметната палата (ДВ, бр. 12 от 2015 г.), в чл. 6, ал. 2 т. 8 се изменя така:

„8. приватизирането на държавно и общинско имущество, както и предоставените публични средства и публични активи на лица извън публичния сектор, включително при изпълнение на концесионни договори;“.

§ 29. В Закона за туризма (обн., ДВ, бр. 30 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 68 и 109 от 2013 г., бр. 40 от 2014 г. и бр. 9, 14 и 79 от 2015 г.), в чл. 6, т. 28 думите „и на основата на публично-частно партньорство“ се заличават.

§ 30. В Закона за устройството на Черноморското крайбрежие (обн., ДВ, бр. 48 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 36 и 67 от 2008 г., бр. 19, 82 и 92 от 2009 г., бр. 45 и 82 от 2012 г., бр. 27, 28 и 66 от 2013 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 105 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 40 и 98 от 2014 г., бр. 9, 61 и 101 от 2015 г. и бр. 20 и 36 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 7 се изменя така:

„Чл. 7. (1) Морските плажове или части от тях с прилежащата им акватория се управляват и поддържат чрез възлагане на концесия за услуги при условията и по реда на Закона за концесиите и при спазване на изискванията на този закон. Срокът на концесията е до 20 години. Широчината на прилежащата акватория, включена в обекта на концесия, не може да е повече от 200 м.

(2) С концесията за морски плаж на концесионера се възлага да извършва дейностите по осигуряване на водното спасяване, по обезопасяване на прилежащата акватория, здравното и медицинското обслужване и санитарно-хигиенното поддържане на морския плаж (задължителни дейности). Концесионерът осигурява свободен и безплатен достъп на морския

плаж и поставя указателни табели със схеми на отделните зони и условията на концесията.

(3) При условията на Закона за концесиите концесионерът заплаща на концедента концесионно възнаграждение.

(4) Морските плажове или части от тях, които не са предоставени на концесия, се управляват от министъра на туризма.

(5) Министърът на туризма може да отдава морските плажове по ал. 4 или части от тях под наем за срок до 5 години, при условие че прогнозната стойност на приходите на наемателя не надвишава европейския праг по смисъла на Закона за концесиите. Наемателят на морски плаж е длъжен да извършва задължителните дейности и да заплаща наемна цена. Отдаването под наем се извършва след провеждане на търг по реда на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост.

(6) Министърът на туризма със заповед може да предоставя правомощията си по ал. 5 на съответния областен управител.

(7) Морските плажове, за които не е възложена концесия или не са отдадени под наем, се обявяват със заповед на министъра на туризма за неохраняеми морски плажове ежегодно до 31 март. Заповедта се публикува на официалната интернет страница на Министерството на туризма.

(8) За плажовете по ал. 7 съответният областен управител може да предлага за одобряване на министъра на туризма схема за обезпечаване с водноспасителна дейност през съответния летен сезон. Схемата се представя в срок до 31 април на съответната година. Извършването на водноспасителната дейност се възлага от министъра на туризма и/или от областния управител чрез обществена поръчка.

(9) Морските плажове с прилежащата им акватория в границите на защитените територии, включени в приложение № 2 към Закона за защитените територии, както и морските плажове за природосъобразен туризъм, включени в приложението, не може да се възлагат на концесия или да се отдават под наем.

(10) При условията и по реда на Закона за концесиите може да се възлага концесия за строителство за изграждане на изкуствени морски плажове върху имоти – държавна собственост."

2. В чл. 8:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Министърът на туризма изпълнява правомощията на концедент, открива търговете за отдаване под наем, сключва и контролира изпълнението на наемните договори за морски плажове.“;

б) в ал. 2 навсякъде думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“, а думите „чл. 81 от“ се заличават;

в) в ал. 3 думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“.

3. Глава втора „а“ с чл. 8а-8п се отменя.

4. В чл. 22а:

а) в ал. 1 навсякъде думата „плащания“ се заменя с „възнаграждения“, а думата „плащане“ се заменя с „възнаграждение“;

б) в ал. 2 думата „плащания“ се заменя с „възнаграждения“, а думите „гаранции, обезщетения и от продажба на документации за участие“ се заменят с „гаранции и обезщетения“;

в) алинея 3 се отменя.

5. В § 1 от Допълнителните разпоредби т. 1 се отменя.

§ 31. В Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 41 и 111 от 2001 г., бр. 43 от 2002 г., бр. 20, 65 и 107 от 2003 г., бр. 36 и 65 от 2004 г., бр. 28, 76, 77, 88, 94, 95, 103 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 37, 65, 76, 79, 80, 82, 106 и 108 от 2006 г., бр. 41, 53 и 61 от 2007 г., бр. 33, 43, 54, 69, 98 и 102 от 2008 г., бр. 6, 17, 19, 80, 92 и 93 от 2009 г., бр. 15, 41, 50, 54 и 87 от 2010 г., бр. 19, 35, 54 и 80 от 2011 г., бр. 29, 32, 38, 45, 47, 53, 77, 82 и 99 от 2012 г., бр. 15, 24, 27, 28, 66 и 109 от 2013 г., бр. 49, 53, 98 и 105 от 2014 г., бр. 35, 61, 62, 79 и 101 от 2015 г. и бр. 15 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 131, ал. 1 след думата „собствениците“ съюзът „и“ се заменя със запетая, след думите „вещни права“ се добавя „и концесионерите“, а думите „както и лицата, на които е предоставена концесия“ и запетайте пред и след тях се заличават.

2. В чл. 161 ал. 3 се отменя.

§ 32. В Закона за физическото възпитание и спорта (обн., ДВ, бр. 58 от 1996 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 53 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 124 от 1998 г., бр. 51 и 81 от 1999 г., бр. 53 от 2000 г.; попр., бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 75 от 2002 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2002 г. – бр. 95 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 120 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 88 и 103 от 2005 г., бр. 30, 34, 36 и 80 от 2006 г., бр. 41, 46 и 53 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 74 от 2009 г., бр. 50 и 96 от 2010 г., бр. 35 и 99 от 2011 г., бр. 45, 87 и 102 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 21 и 66 от 2014

г. и бр. 14, 61, 79 и 101 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4, т. 13 накрая се добавя „чрез възлагане на концесии“.

2. В чл. 4а, т. 7 накрая се добавя „чрез възлагане на концесии“.

3. Член 50б се отменя.

4. Член 50в се изменя така:

„Чл. 50в. (1) Министърът на младежта и спорта и кметовете на общини възлагат концесии за строителство или за услуги за спортни обекти и съоръжения и за обекти за социален туризъм – държавна или общинска собственост, при условията и по реда на Закона за концесиите и при спазване на изискванията на този закон.

(2) Процедура за определяне на концесионер на концесия за спортни обекти и съоръжения и за обекти за социален туризъм – общинска собственост, се открива след положително становище от министъра на младежта и спорта относно спазването на изискванията на този закон.

(3) Концесионерът е длъжен да осигурява обществен достъп на гражданите и ползване на обекта на концесия за реализиране на дейности, свързани с физическо възпитание, спорт и туризъм, и за тренировъчна и състезателна дейност на ученици и студенти, както и за други дейности в съответствие с чл. 50, ал. 2-5. Изискванията за осигуряване на обществен достъп и за ползване на обекта на концесия за реализиране на конкретните дейности се определят като условия, свързани с концесията, а редът за изпълнението им – с концесионния договор.“

5. В § 1 от Допълнителната разпоредба т. 29 се отменя.

§ 33. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 69 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. – бр. 52 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 49 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от

2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г. и бр. 8 от 2016 г.), в чл. 123а се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Трудовото правоотношение с работника или служителя не се прекратява при промяна на работодателя в случаите на отдаване на предприятието или на обособена част от него под наем или аренда. Трудовото правоотношение с работник или служител не се прекратява и при възлагане на концесия, в предмета на която са включени дейности, които са свързани с характера на работата – предмет на трудовия договор, или обектът, в който се намира мястото на работа, е включен в обекта на концесията.“

2.В ал. 4 думата „концесия“ се заменя с „на концесионния договор“.

§ 34. (1) Законът влиза в сила в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“ с изключение на:

1.член 45, ал. 4, който влиза в сила в 9-месечен срок от обнародването на закона;

2.член 191, ал. 2, т. 2 и ал. 5 и чл. 192, ал. 3-5, които влизат в сила от 30 юни 2018 г.

(2) В срока за влизане в сила на закона Министерският съвет:

1. приема наредбите по чл. 35 и 44;

2. с постановление приема изменения и допълнения в Устройствения правилник на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол за привеждане на функциите ѝ в съответствие с този закон;

3. приема тарифа за таксите, които се събират в производства по глава шеста.

(3) Министерският съвет одобрява Националната стратегия за развитие на концесиите в срок до 3 месеца от влизането в сила на закона.

(4) Министерският съвет и общинските съвети одобряват План за действие за държавните концесии, съответно План за действие на общинските концесии, в срок до 6 месеца от одобряването на Националната стратегия за развитие на концесиите.

(5) Специализираната дирекция от АМС привежда НКР относно възможностите за селектиране на информация, за аналитични справки и за партидите за концесиите в срок до 30 юни 2018 г. До изтичането на този срок информацията за сключени концесионни договори се предоставя по досегашния ред.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2016 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

Приложение № 1
към чл. 7, ал. 2, т. 2

СТРОИТЕЛНИ И МОНТАЖНИ РАБОТИ И ДЕЙНОСТИ

					КОД ПО CPV
РАЗДЕЛ Е			СТРОИТЕЛСТВО		
ПОДРАЗДЕ- ЛЕНИЕ	ГРУПА	КЛАС	ПРЕДМЕТ	БЕЛЕЖКИ	
45			Строителство	Това подразделение включва: - изграждане на нови сгради и съоръжения, реконструкция и общи ремонтни работи	45000000
	45.1		Подготовка на строителната площадка		45100000
		45.11	Работи по събаряне и разчистване на сгради; земни работи	Този клас включва: - разрушаване на сгради и други конструкции; - разчистване на строителни площадки; - земни работи: изкопни работи, отстраняване на замърсен пласт от почвата, изравняване и нивелиране на строителни площадки, работи по изкопаване на канавки, почистване от камъни, взривни работи и др.; - работи по подготовка на участъци за добив; - отстраняване на наноси и друга подготовка на участъци за добив. Този клас включва също: - отводняване на строителна площадка; - пресушаване на селскостопански земи и гори.	45110000
		45.12	Сондажни и пробивни работи	Този клас включва: - сондажни, пробивни работи и вземане на проби за строителни, геофизични, геологични или подобни цели. Този клас изключва: - сондажи за петролни или газови кладенци, вж. 11.20; - сондажи за водни кладенци, вж. 45.25; - изкопаване на шахти, вж. 45.25; - изследване на петролни	45120000

				и газови находища, геофизични, геологични и сеизмични проучвания, вж. 74.20.	
	45.2		Строителни и монтажни работи на сгради и строителни съоръжения или на части от тях; гражданско строителство		45200000
		45.21	Строителни и монтажни работи по общо изграждане на сгради и строителни съоръжения	Този клас включва: - изграждане на всякакви видове сгради, строителни и монтажни работи по общо изграждане; - мостове, включително естакади, виадукти, тунели и подлези; - преносни проводни, далекосъобщителни линии и преносни електропроводи; - градски проводни, градски далекосъобщителни линии и преносни електропроводи; - помощно градско строителство; - монтаж и инсталиране на сглобяеми конструкции на място. Този клас изключва: - услуги, свързани с добива на нефт и газ, вж. 11.20; - инсталиране на завършени сглобяеми конструкции от части - собствено производство, не от бетон, вж. подразделения 20, 26 и 28; - строителни работи, но не сгради, на стадиони, плувни басейни, спортни площадки, тенис кортове, голф игрища и други спортни съоръжения, вж. 45.23; - строителни и монтажни работи на инсталации, вж. 45.3; - довършителни строителни	45210000 с изключение на: - 45213316 45220000 45231000 45232000

				работи, вж. 45.4; – архитектурни и инженерни услуги, вж. 74.20; – услуги по управление на проекти, свързани със строителството, вж. 74.20.	
		45.22	Покривни и хидроизолационни работи	Този клас включва: – строителни и монтажни работи на покривни конструкции; – работи по изпълнение на покривни покрития; – хидроизолационни работи.	45261000
		45.23	Строителни и монтажни работи на магистрали, пътища, самолетни писти и спортни терени	Този клас включва: – строителни и монтажни работи на магистрали, улици, пътища, други транспортни и пешеходни трасета; – строителство на релсови пътища; – строителство на самолетни писти; – строителни работи, но не сгради, на стадиони, плувни басейни, спортни площадки, тенис кортове, голф игрища и други спортни съоръжения; – работи по маркировка на пътни настилки и паркинги. Този клас изключва: – предварителни земни работи, вж. 45.11.	45212212 и DA03 45230000 с изключение на: – 45231000 – 45232000 – 45234115
		45.24	Строителни и монтажни работи на хидротехнически съоръжения	Този клас включва: – строителни и монтажни работи на: – водни канали, пристанищни и речни брегови съоръжения, яхтени пристанища (яхтклубове), шлюзове и др.; – язовири и диги; – драгажни работи; – строителни и монтажни работи под вода.	45240000
		45.25	Други специализирани строителни и монтажни работи	Този клас включва: – строителни и монтажни работи, специализирани за една дейност, обща за различни конструкции,	45250000 45262000

			изискваща специализирани умения или оборудване; - фундаване, включително укрепване чрез пилоти; - строително-пробивни работи на кладенци за вода, изкопаване на шахти; - монтажни работи на стоманени елементи - чуждо производство; - изливане на стоманобетон; - зидарски работи; - монтиране и демонтиране на скелета и платформи, в това число даване под наем на скелета и платформи; - изграждане на комини и промишлени пещи. Този клас изключва: - даване под наем на скелета без изграждане и демонтиране, вж. 71.32.	
	45.3		Строителни и монтажни работи на инсталации	45300000
		45.31	Строителни и монтажни работи на електрически инсталации	45213316 45310000 с изключение на: - 45316000
		45.32	Изолационни строителни работи	45320000

				Този клас изключва: – хидроизолация, вж. 45.22.	
		45.33	Водопроводни работи	Този клас включва: – инсталиране в сгради или в други строителни съоръжения на: – водоснабдителни и канализационни инсталации; – газови инсталации; – отоплителни, вентилационни, охладителни или климатични инсталации и тръбопроводи; – разпръсквателни системи. Този клас изключва: – монтаж на системи за електрическо отопление, вж. 45.31.	45330000
		45.34	Строителни и монтажни работи на други инсталации	Този клас включва: – монтажни работи на осветителни и сигнализационни системи за пътища, железопътни линии, летища и пристанища; – монтажни работи в сгради или в други строителни съоръжения на други инсталации.	45234115 45316000 45340000
	45.4		Довършителни строителни работи		45400000
		45.41	Работи по полагане на мазилки	Този клас включва: – полагане в сгради или в други строителни съоръжения на вътрешна и външна мазилка или други облицовъчни материали.	45410000
		45.42	Монтаж на довършителни елементи	Този клас включва: – монтажни работи на врати, прозорци, дограма, вградени кухни, стълбища, интериорни елементи за магазини и други подобни елементи от дърво или други материали – не собствено производство; – довършителни работи по интериора като тавани,	45420000

			дървени ламперии, подвижни прегради и др. Този клас изключва: – полагане на паркет и други дървени подови настилки, вж. 45.43.		
		45.43	Работи по полагане на подови настилки и стенни облицовки	Този клас включва: – работи по полагане в сгради или в други строителни съоръжения на: – керамични, бетонни или каменни подови настилки и стенни облицовки; – паркет и други подови покрития, мокети и балатуми; – включително гумени или пластмасови; – мозаечни, мраморни, гранитни или плочести подови настилки или стенни облицовки; – тапети.	45430000
		45.44	Работи по боядисване и стъклопоставяне	Този клас включва: – вътрешно и външно боядисване на сгради; – работи по боядисване на други строителни съоръжения; – работи по стъклопоставяне, огледала и др. Този клас изключва: – поставяне на прозорци, вж. 45.42.	45440000
		45.45	Други довършителни строителни работи	Този клас включва: – монтаж на частни плувни басейни; – паропочистване, пясъкоструйно почистване и друго външно почистване на сгради; – други довършителни строителни работи. Този клас изключва: – вътрешно почистване на сгради и други строителни съоръжения, вж. 74.70.	45212212 и DA04 45450000
	45.5		Услуги по даване под наем на строителни машини и оборудване с оператор		45500000

		45.50	Услуги по даване под наем на строителни машини и оборудване с оператор	Този клас изключва: - даване под наем на строителни машини и оборудване без оператор, вж. 71.32.	45500000
--	--	-------	--	---	----------

**ДЕЙНОСТИ, ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОИТО МОЖЕ ДА СЕ ВЪЗЛАГА КОНЦЕСИЯ
ЗА УСЛУГА (СЕКТОРНИ ДЕЙНОСТИ)**

1. Дейности, свързани с газ и топлинна енергия:

а) предоставяне или експлоатация на фиксирани мрежи за обществени услуги във връзка с производството, преноса или разпределението на газ или топлинна енергия;

б) снабдяване на такива фиксирани мрежи с газ или топлинна енергия.

Снабдяването с газ или топлинна енергия на фиксирани мрежи за обществени услуги не се приема за дейност по т. 1, когато са изпълнени следните условия:

аа) производството на газ или топлинна енергия е неизбежна последица от извършването на дейност, различна от посочените в т. 1 или в т. 2 и 3;

бб) снабдяването на обществената мрежа цели само икономическата експлоатация на такова производство и не възлиза на повече от 20 на сто от оборота на производителя, като се взема предвид средната стойност за предходните три години, включително текущата година.

Снабдяването включва генерирането/производството, търговията на едро и търговията на дребно с газ и не включва производството на газ под формата на добив.

2. Дейности, свързани с електроенергия:

а) предоставянето или експлоатацията на фиксирани мрежи за обществени услуги във връзка с производството, преноса или разпределението на електроенергия;

б) снабдяването с електроенергия на такива фиксирани мрежи.

Снабдяване с електроенергия включва генериране/производство, търговия на едро и търговия на дребно с електроенергия. Снабдяването с електроенергия на мрежи за обществени услуги не се приема за дейност по т. 2, когато са изпълнени следните условия:

аа) производството на електроенергия се осъществява поради това, че потреблението ѝ е необходимо за извършването на дейност, различна от посочените в т. 1-3;

бб) снабдяването на обществената мрежа зависи само от собственото потребление на производителя и не надвишава 30 на сто от съвкупното му производство на енергия, като се взема предвид средната стойност за предходните три години, включително текущата година.

3. Дейности във връзка с предоставяне или експлоатиране на мрежи за обществени услуги в областта на автоматизираните транспортни системи, трамвайния, тролейбусния, автобусния транспорт или въжените линии.

По отношение на транспортните услуги се счита, че съществува мрежа, когато услугата се предоставя при експлоатационни условия, установени от компетентен орган, като могат да включват условията относно обслужваните маршрути, капацитета, който трябва да бъде наличен, или честотата на услугата.

4. Дейности, свързани с експлоатацията на географски район с цел осигуряване на летища и морски или вътрешни пристанища или други терминали на превозвачи по въздушни, морски или вътрешни водни пътища.

5. Дейности, свързани с предоставяне на:

- а) пощенски услуги;
- б) услуги, различни от пощенски услуги, при условие че тези услуги се предоставят от субект, който предоставя и пощенски услуги, и ако условията, посочени в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, не са изпълнени по отношение на услугите, попадащи в обхвата на буква „бб“.

За целите на настоящото приложение и без да се засяга Директива 97/67/ЕО:

аа) „пощенска пратка“ е адресирана пратка в окончателната форма, в която тя се пренася, независимо от теглото; освен кореспондентските пратки, тези пратки още включват например книги, каталози, вестници, периодични издания и пощенски колетти, съдържащи стоки със или без търговска стойност, независимо от теглото;

бб) „пощенски услуги“ са услуги, които се състоят в събирането, сортирането, пренасянето и доставката на пощенски пратки; това включва както услугите, попадащи в обхвата на универсалната услуга, установена в съответствие с Директива 97/67/ЕО, така и тези извън нейния обхват;

вв) „други услуги, различни от пощенски услуги“ са услуги, предоставяни в следните области:

– услуги за обслужване на поща (както услугите, които предхождат, така и услугите, които следват изпращането, включително „разпределителни услуги в пощенски салон“);

– услуги относно пощенски пратки, които не са обхванати от буква „а“, като пряка кореспонденция без означен адрес.

СОЦИАЛНИ ИЛИ ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ УСЛУГИ

Код по CVP	Описание
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 (Посреднически услуги по предоставяне на лица за работа в домакинствата); 79624000-4 (Посреднически услуги по предоставяне на среден медицински персонал) и 79625000-1 (Посреднически услуги по предоставяне на висш медицински персонал) от 85000000-9 до 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4, 98200000-5 и 98500000-8 (Частни домакинства с нает персонал) и от 98513000-2 до 98514000-9 (Услуги по предоставяне на работна ръка за домакинства, услуги по предоставяне чрез агенция на временен персонал за домакинства, услуги по предоставяне на чиновнически персонал за домакинства, услуги по предоставяне на временен персонал за домакинства, услуги, предоставени от помощен персонал в домакинства, и услуги, предоставени от лица, заети в домакинства);	Услуги, свързани със здравеопазване, социални и други подобни дейности
85321000-5 и 85322000-2 (Услуги на държавното управление и отбраната), 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; от 79995000-5 до 79995200-7; от 80000000-4 Образователни и учебно-тренировъчни услуги до 80660000-8; от 92000000-1 до 92342200-2; от 92360000-2 до 92700000-8; 79950000-8 (Услуги по организиране на изложения, панаири и конгреси), 79951000-5 (Услуги по организиране на семинари), 79952000-2 (Услуги, свързани с организирането на събития), 79952100-3 (Услуги по организиране на културни събития), 79953000-9 (Услуги по организиране на фестивали), 79954000-6 (Услуги по организиране на празници), 79955000-3 (Услуги по организиране на модни ревюта), 79956000-0 (Услуги по организиране на панаири и изложби);	Административни, социални, образователни, здравни и културни услуги
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1;	Услуги, свързани със социална защита
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 и 98130000-3;	Други обществени, социални и персонални услуги, включително услуги, предоставяни от

	синдикални организации, политически организации, младежки сдружения и други членски организации
98131000-0;	Религиозни услуги
55100000-1 до 55410000-7; 55521000-8 до 55521200-0 (55521000-8 Приготвяне и доставяне на храна за домакинствата, 55521100-9 Услуги по доставка на храна по домовете ("храна на колела"), 55521200-0 Услуги, свързани с доставка на храна); 55520000-1 (Услуги на заведения за приготвяне и доставяне на храна), 55522000-5 (Приготвяне и доставяне на храна за транспортни предприятия), 55523000-2 (Приготвяне и доставяне на храна за други предприятия и институции), 55524000-9 (Приготвяне и доставяне на храна за ученически столове и бюфети); 55510000-8 (Услуги на столове), 55511000-5 (Услуги на столове и бюфети, предлагащи обслужване на ограничен кръг клиенти, свързани предимно професионално), 55512000-2 (Услуги по управление на столове), 55523100-3 (Услуги, свързани с храната за ученически столове и бюфети);	Хотелиерски и ресторантьорски услуги
от 79100000-5 до 79140000-7; 75231100-5;	Правни услуги, доколкото не са изключени съгласно раздел I, т. 5, буква „г“ от приложение № 3 към чл. 24.
от 75100000-7 до 75120000-3; 75123000-4; от 75125000-8 до 75131000-3;	Други административни услуги и услуги на държавното управление
от 75200000-8 до 75231000-4;	Услуги на държавното управление за обществото като цяло
от 75231210-9 до 75231230-5; от 75240000-0 до 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9;	Услуги, свързани със затвори, услуги по опазване на обществената сигурност и услуги по аварийна безопасност, доколкото не са изключени съгласно раздел I, т. 5, буква „ж“ от приложение № 4 към чл. 26.
от 79700000-1 до 79721000-4 (Детективски и охранителни услуги,	Детективски и охранителни услуги

услуги по безопасност, услуги чрез сигнално-охранителни системи, охранителни услуги, услуги по наблюдение, услуги по издирване, услуги по издирване на бегълци, услуги по патрулиране, услуги по издаване на служебни пропуски, услуги по провеждане на разследване и услуги, свързани с частни разследвания) 79722000-1 (Услуги по графология), 79723000-8 (Услуги, свързани с анализа на отпадъци);	
98900000-2 (Услуги на екстериториални организации и служби) и 98910000-5 (Специфични услуги от международни организации и служби);	Международни услуги
64000000-6 (Услуги на пощата и далекосъобщенията), 64100000-7 (Услуги на националната поща, куриерски услуги), 64110000-0 (Услуги на националната поща), 64111000-7 (Пощенски услуги, свързани с вестници и периодични издания), 64112000-4 (Пощенски услуги, свързани с писма), 64113000-1 (Пощенски услуги, свързани с колетни пратки), 64114000-8 (Пощенски услуги на гише), 64115000-5 (Наемане на пощенски кутии), 64116000-2 (Услуги, свързани с пощенски пратки "до поискване"), 64122000-7 (Вътрешноведомствени куриерски услуги);	Пощенски услуги
50116510-9 (Услуги по монтаж на автомобилни гуми), 71550000-8 (Ковашки услуги).	Други услуги за населението

Приложение № 4
към чл. 26

**ДЕЙНОСТИ ИЛИ ДОГОВОРИ,
ВКЛЮЧВАЩИ СТРОИТЕЛСТВО ИЛИ УСЛУГИ,
ЗА КОИТО НЕ СЕ ПРИЛАГАТ ПРАВИЛАТА НА ТОЗИ ЗАКОН**

Раздел I

Списък на изключенията от приложното поле на закона

1. Договори за услуги, изпълнявани от икономически оператор въз основа на изключително право. Правото е изключително, когато е възникнало по силата на нормативен или административен акт в съответствие с правилата за достъп до пазара, определени от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), и с правото на Европейския съюз, с който възможността за упражняването на определена дейност е ограничена до един икономически оператор.

2. Договори за въздухоплавателни услуги, основани на издаването на оперативен лиценз по смисъла на Регламент (ЕО) № 1008/2008, или за концесии за обществени услуги за пътнически превоз по смисъла на Регламент (ЕО) № 1370/2007.

3. Договори, които концедентът е задължен да възлага или организира в съответствие с процедури, установени с:

а) международно споразумение, сключено в съответствие с ДФЕС между Република България и една или повече държави, които не са държави - членки на Европейския съюз (трета държава) или техни подразделения, за строителство, доставки или услуги, предназначени за съвместна реализация или експлоатация на проект от подписалите го страни;

б) правилата на международна организация или международна финансираща институция, когато съответната концесия е изцяло финансирана от съответната организация или институция; при концесии, съфинансирани предимно от международна организация или международна финансираща институция, страните договарят приложимите процедури за възлагането ѝ.

4. Договори в областта на отбраната и сигурността по Директива 2009/81/ЕО:

а) за които се прилагат:

аа) специални процедурни правила съгласно международно споразумение или договореност, сключени от Република България самостоятелно или с други държави - членки на Европейския съюз (държави членки), с една или повече трети държави;

аб) специални процедурни правила, определени с международно споразумение или договореност, свързани с разполагане на войски и отнасящи се до предприятия на държава членка или на трета държава;

ав) специални процедурни правила на международна организация, която извършва покупки за свои цели, или концесии, които трябва да бъдат възложени от държава членка в съответствие с такива правила;

б) за които прилагането на закона би задължило Република България да предоставя информация, чието разгласяване тя счита за противоречащо на нейните основни интереси в областта на сигурността, или при които възлагането и изпълнението на концесията са обявени за секретни или трябва да се придружават от специални мерки за сигурност съгласно действащото законодателство с оглед защита на основни интереси на сигурността на държавата;

в) които са възложени в рамките на програма за сътрудничество, посочена в член 13, буква „в“ от Директива 2009/81/ЕО;

г) които са възложени от Република България на правителство на друга държава във връзка със:

аа) строителство и услуги, които са пряко свързани с военно оборудване или с оборудване, свързано с класифицирана информация;

бб) строителство и услуги, специално предназначени за военни цели или за целите на защита на класифицирана информация;

д) които са възложени в трета държава и изпълнявани при разполагането на сили извън територията на Европейския съюз, когато оперативните нужди налагат сключването на тези договори с икономически оператори, установени в зоната на операциите;

е) при които защитата на основните интереси на Република България в областта на сигурността не може да се гарантира чрез мерки с по-малка степен на намеса, например чрез налагане на изисквания, насочени към защита на поверителния характер на информацията, която концедентът предоставя в хода на процедура за възлагане на концесия съгласно предвиденото в този закон.

5. Договори за услуги за:

а) придобиването или наемането, независимо с какви финансови средства, на земя, съществуващи сгради или друга недвижима собственост или на права върху тях;

б) придобиването, разработката, продуцирането или съвместното продуциране на материал за предавания, предназначени за аудио-визуални медийни услуги или радиоуслуги, които се възлагат от доставчици на радиоуслуги или аудио-визуални медийни услуги, или концесии за програмно време или осигуряване на предавания, които се възлагат на доставчици на радиоуслуги или аудио-визуални медийни услуги;

в) арбитражни и помирителни услуги;

г) правни услуги, свързани със:

аа) представителство на клиент от адвокатско дружество или от адвокат в арбитражна или помирителна процедура в държава – членка на ЕС, трета страна или пред международна арбитражна или помирителна инстанция, или в производство пред съд, юрисдикция или публичен орган на държава – членка на ЕС, или трета страна, или пред международен съд, юрисдикция или институция;

бб) предоставяне на правни съвети от адвокатско дружество или от адвокат при подготовката на производство по буква „аа“, както и предоставяне на правни съвети по въпроси, които могат да станат предмет на производствата по буква „аа“;

vv) удостоверяване и заверяване на документи, които задължително се извършват от нотариус;

гг) предоставянето им от лица, определени от съд или компетентен орган, или по силата на закон, като изпълнението на услугите е под надзора на съда или на компетентния орган;

дд) упражняването на функции на държавна власт, включително услуги по съдебното изпълнение, предоставяни от съдия-изпълнител;

д) финансови услуги във връзка с емитирането, продажбата, закупуването или прехвърлянето на ценни книжа или други финансови инструменти по смисъла на Директива 2004/39/ЕО, услуги на централните банки и операции, извършвани с Европейския инструмент за финансова стабилност и Европейския механизъм за стабилност;

е) заеми, независимо от това дали са свързани с емитирането, продажбата, закупуването или прехвърлянето на ценни книжа или други финансови инструменти;

ж) услуги, свързани с гражданска отбрана, гражданска защита и предотвратяване на опасности, които се предоставят от организации или сдружения с нестопанска цел и попадат в обхвата на кодове 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 и 85143000-3 по CPV, с изключение на услугите за превоз на пациенти с линейка;

з) услуги, свързани с политически кампании, попадащи в обхвата на кодове 79341400-0, 92111230-3 и 92111240-6 по CPV, когато се възлагат от политическа партия в рамките на изборна кампания.

6. Договори за услуги за организиране на лотарии, попадащи в обхвата на код 92351100-7 по CPV, които се възлагат на икономически оператор въз основа на изключително право.

7. Договори в областта на електронните съобщения, основна цел на които е концедентът да може да предоставя или експлоатира обществени съобщителни мрежи или да предоставя на населението една или повече електронни съобщителни услуги.

8. Договори за концесия, които, независимо от предмета им, се възлагат от концедент на юридическо лице, за което са налице едновременно следните условия:

а) концедентът упражнява върху юридическото лице контрол, подобен на този, който упражнява върху собствените си структурни звена;

б) повече от 80 на сто от дейността на юридическото лице е формирана от изпълнението на дейности, възложени от концедента или от негови обособени структури, или от други юридически лица, контролирани от концедента;

в) в юридическото лице няма пряко частно капиталово участие, с изключение на такова, което не е свързано с контролни или блокиращи правомощия и не оказва решаващо влияние върху дейността на юридическото лице.

9. Договори за концесия, които, независимо от предмета им, се възлагат от концедент на юридическо лице, за което са налице едновременно следните условия:

а) концедентът, съвместно с един или повече други концеденти, упражнява върху юридическото лице контрол, подобен на този, който упражнява върху собствените си структурни звена;

б) повече от 80 на сто от дейността на юридическото лице е формирана от изпълнението на дейности, възложени от концедентите, които го контролират, или от други юридически лица, контролирани от същите концеденти;

в) в юридическото лице няма пряко частно капиталово участие, с изключение на такова, което не е свързано с контролни или блокиращи правомощия и не оказва решаващо влияние върху дейността на юридическото лице.

10. Договори за концесия, които, независимо от предмета им, са сключени между двама или повече концеденти, когато са изпълнени едновременно следните условия:

а) с договора се установява или се осъществява сътрудничество между страните, за да се гарантира, че задълженията им за предоставяне на услуги от обществен интерес се изпълняват с оглед постигането на общи за тях цели;

б) сътрудничеството се ръководи единствено от съображения, свързани с общественния интерес;

в) през последните 3 години участващите концеденти са извършвали на свободния пазар по-малко от 20 на сто от дейността, свързана със сътрудничеството.

11. Договори за концесия, възложени на юридическо лице по т. 11 от двама или повече концеденти, при условие че съвместното предприятие е създадено за извършване на съответната дейност – предмет на концесията, за срок най-малко 3 години и че учредителният акт на съвместното предприятие предвижда учредилите го концеденти да запазят участието си в него най-малко за същия срок.

Раздел II

Специални правила при прилагането на някои от изключенията

1. В случаите по т. 8 концедентът упражнява върху юридическото лице контрол, подобен на този, който упражнява върху собствените си структурни звена, когато има решаващо влияние върху стратегическите цели и значимите интереси на това юридическо лице. Такъв контрол може да бъде упражняван и от друго юридическо лице, което е контролирано по същия начин от концедента.

2. В случаите по т. 9 концедентите упражняват върху дадено юридическо лице съвместен контрол, когато са изпълнени едновременно следните условия:

а) управителните и контролните органи на юридическото лице се състоят от представители на всички участващи в контрола концеденти, като отделните представители могат да представляват няколко или всички участващи концеденти;

б) тези концеденти могат съвместно да упражняват решаващо влияние върху стратегическите цели и значимите решения на юридическото лице;

в) юридическото лице няма интереси, които са в противоречие с интересите на контролиращите концеденти.

3. В случаите по т. 8, 9 и 10 при определяне на процента от дейността се взема предвид средният общ оборот или друг подходящ показател, който измерва изпълнението на дейността за последните три години.

4. В случаите по т. 8, 9 и 10, когато поради датата на създаване или на започване на дейността на юридическото лице или концедента или поради реорганизация на дейността му няма данни за оборота или когато тези данни вече не са актуални, е достатъчно да се докаже, че способът за измерване на дейността е достоверен, по-специално чрез неговата бизнес програма.

5. Когато отпадне някое от условията, необходими за сключване на договор по т. 8-11, договорът се прекратява със сключването по реда на закона на нов договор със същия предмет. В този случай концедентът открива новата процедура за възлагане на концесия в шестмесечен срок от отпадане на съответното основание.

Приложение № 5
към чл. 60, ал. 2, т. 4,
буква „б“

СПИСЪК НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ КОНВЕНЦИИ В СОЦИАЛНАТА ОБЛАСТ И В
ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Конвенция 87 на Международната организация на труда (МОТ) за синдикалната свобода и закрилата на правото на синдикално организиране;
2. Конвенция 98 на МОТ за правото на организиране и на колективно договаряне;
3. Конвенция 29 на МОТ относно принудителния труд;
4. Конвенция 105 на МОТ относно премахването на принудителния труд;
5. Конвенция 138 на МОТ относно минималната възраст за приемане на работа;
6. Конвенция 111 на МОТ относно дискриминацията в областта на труда и професиите;
7. Конвенция 100 на МОТ за равенството в заплащането;
8. Конвенция 182 на МОТ относно забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детския труд;
9. Виенска конвенция за защита на озоновия слой и Монреалски протокол за веществата, които нарушават озоновия слой;
10. Базелска конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане (Базелска конвенция);
11. Стокхолмска конвенция за устойчивите органични замърсители (Стокхолмска конвенция за УОЗ);
12. Конвенция относно процедурата по предварително обосновано съгласие при международната търговия с определени опасни химични вещества и пестициди (UNEP/FAO) (Конвенция ПОС) и нейните 3 регионални протокола.

МИНИМАЛНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБЯВЛЕНИЕТО ЗА КОНЦЕСИЯ

1. Наименование, адрес, включително код по NUTS, номер на телефон и факс, адрес на електронна поща и интернет адрес на концедента, а ако е различен – и на службата, от която може да се получи допълнителна информация, както и определените от концедента средства за комуникация.

2. Вид на концедента и основна дейност.

3. Адрес на електронна поща или интернет адрес, на които ще се предлага неограничен и пълен пряк безплатен достъп до документацията за концесията, а в случаите по чл. 76, ал. 5 – указание за начина, по който може да се получи достъп до заличената част от документацията за концесията.

4. Наименование на концесията.

5. Предмет на концесията, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо:

- а) вид (естество) и обем на строителството и/или услугите;
- б) прогнозна стойност на концесията;
- в) максимален срок на концесията;
- г) описание на вариантите – когато е приложимо.

6. Кодове по CPV, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо.

7. Код по NUTS за основното място на строителството при концесии за строителство или код по NUTS за основното място на изпълнение на услугите, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо.

8. Условието за участие в процедурата – когато е приложимо, включително относно посочените в заявлението подизпълнители.

9. Условия, свързани с концесията.

10. Вида на процедурата за определяне на концесионер.

11. Срок за получаване на заявленията с офертите – при открита процедура и конкурс, или срок за получаване на заявленията – при състезателна процедура с договаряне и при състезателен диалог.

12. Изброяване на критериите за възлагане в низходящ ред или препращане към документацията за концесията.

13. Дата на изпращане на обявлението.

14. Наименование и адрес на органа, отговорен за контрола, и информация относно сроковете за получаване на жалби, както и наименованието, адреса, телефонния номер, номера на факса и адреса на електронна поща на службата, от която може да бъде получена такава информация.

15. Адрес, на който се получават заявленията или офертите.

16. Изискванията и условията, свързани с използването на електронни средства за комуникация.

17. Информация дали концесията е свързана с проект и/или програма, финансирана със средства на Европейския съюз.

18. При концесии за строителство – указание дали концесията попада в обхвата на Споразумението за държавните поръчки на Световната търговска организация (СДП).

19. Номер и дата на решението, с което е одобрено обявлението.

20. Друга информация от значение за концесията.

**МИНИМАЛНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБЯВЛЕНИЕТО ЗА ПРЕДВАРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

1. Наименование, адрес, включително код по NUTS, номер на телефон и факс, адрес на електронна поща и интернет адрес на концедента, а ако е различен – и на службата, от която може да се получи допълнителна информация, както и определените от концедента средства за комуникация.
2. Адрес на електронна поща и интернет адрес, на които ще се предлага достъп до спецификациите и всякакви удостоверителни документи, ако са различни от посочените по т. 1.
3. Вид концедент и основна дейност.
4. Наименование на концесията.
5. Кодове по CPV, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо;
6. Код по NUTS за основното място на изпълнение на услугите, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо.
7. Описание на услугите.
8. Прогнозна стойност.
9. Условията за участие в процедурата, когато е приложимо.
10. Срок или срокове за установяване на контакт с концедента с оглед на участие.
11. Кратко описание на основните етапи и условията и реда за провеждане на процедурата за определяне на концесионер, която ще се прилага.
12. Номер и дата на решението, с което е одобрено обявлението.
13. Друга информация от значение за концесията.

МИНИМАЛНО СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНОТО ОБЯВЛЕНИЕ

1. Наименование, адрес, включително код по NUTS, номер на телефон и факс, адрес на електронна поща и интернет адрес концедента, а ако е различен – и на службата, от която може да се получи допълнителна информация, както и определените от концедента средства за комуникация.

2. Адрес на електронна поща или интернет адрес, на които ще се предлага неограничен и пълен пряк безплатен достъп до документацията за концесията; в случаите, когато има заличена информация – указание за начина, по който може да се получи достъп до заличената част от документацията за концесията.

3. Наименование на концесията.

4. Предмет и обект на концесията.

5. Прогнозна стойност на концесията – за концесия за строителство или за услуги.

6. Максимален срок на концесията.

7. Начална дата на концесията.

8. Условия за изпълнение на концесията, определени в зависимост от предмета и особеностите на концесията.

9. Обстоятелства от фактически или правен характер, настъпването или изменението на които може да доведе до нарушаване на икономическия баланс, когато такива се предвиждат.

10. Основни права и задължения по концесионния договор, в т.ч. приложимите задължения:

а) в областта на екологичното, социалното и трудовото право, установени с правото на Европейския съюз, националното законодателство, колективни споразумения или с международните конвенции в социалната област и в областта на околната среда, които са изброени в приложение № 5;

б) свързани с националната сигурност и отбраната на страната – когато е приложимо;

в) за застраховане на обекта на концесията.

11. Условия относно възлагането от концесионера на договори за подизпълнение.

12. Условия и/или забрани за отдаване на обекта на концесията под наем.

13. Вид и размер на гаранциите за изпълнение на задълженията по концесионния договор и/или други обезпечения.

14. Размер, формат и условия за предоставяне на концесионното възнаграждение, когато такова се предвижда, включително:

а) размер на еднократното концесионно възнаграждение, дължимо към датата на влизане в сила на концесионния договор;

б) размер на минималното годишно концесионно възнаграждение за срока на концесията;

в) максимален гратисен период, през който концесионерът се освобождава от концесионното възнаграждение, когато такъв се предвижда;

г) ред за предоставяне на концесионното възнаграждение.

15. Размер и начин на предоставяне на гаранциите за изпълнение на концесионния договор.

16. Други изисквания, свързани с предмета или обекта на концесията, които не са нормативно определени.

17. Срок за получаване на офертите.

18. Условия за участие в процедурата, когато такива се предвиждат.

19. Критерии за възлагане и тяхната относителна тежест.

20. Наименование и адрес на органа, отговорен за контрола, и информация относно сроковете за подаване на жалби, както и наименованието, адреса, телефонния номер, номера на факса и адреса на електронна поща на службата, от която може да бъде получена такава информация, и определените от концедента средства за комуникация.

21. Адрес, на който се получават офертите.

22. Изисквания и условия, свързани с използването на електронни средства за комуникация.

23. Информация дали концесията е свързана с проект и/или програма, финансирана със средства на Европейския съюз.

24. Номер и дата на решението, с което е одобрено обявлението.

25. Друга информация от значение за концесията.

**МИНИМАЛНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБЯВЛЕНИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
КОНЦЕСИОНЕН ДОГОВОР**

1. Наименование, адрес, включително код по NUTS, номер на телефон и факс, адрес на електронна поща и интернет адрес на концедента, а ако е различен – и на службата, от която може да се получи допълнителна информация, както и определените от концедента средства за комуникация.

2. Вид на концедента и основна дейност.

3. Наименование на концесията.

4. Дата на решението за възлагане на концесията.

5. Кодове по CPV, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо.

6. Код по NUTS за основното място на строителството при концесии за строителство или код по NUTS за основното място на изпълнение на услугите, включително за всяка обособена позиция – когато е приложимо.

7. Описание на обстоятелствата, довели до необходимостта от изменение.

8. Предмет на концесията, вид (естество) и обем на строителството и/или услугите преди и след изменението, включително за всяка обособена позиция.

9. Изменение на стойността на концесията, включително свързаното с изменението увеличаване на цени или такси – когато е приложимо.

10. Наименование, адрес, включително код по NUTS, номер на телефон и факс, адрес на електронна поща и интернет адрес на новия икономически оператор или оператори – когато е приложимо.

11. Информация дали концесията е свързана с проект и/или програма, финансирана със средства на Европейския съюз.

12. Наименование и адрес на органа, отговорен за контрола, и когато е целесъобразно, за процедурите по медиация. Точна информация относно сроковете на процедурите за контрол или при необходимост – наименование, адрес, телефонен номер, номер на факса и адреса на електронна поща на службата, от която може да бъде получена такава информация.

13. Дата/дати и справочна информация за предишни публикации в „Официален вестник“ на Европейския съюз, свързани с договора или с договорите, посочени в обявлението.

14. Дата на изпращане на обявлението.

15. Всяка друга информация, която е от значение.

М О Т И В И

към проекта на Закон за концесиите

I. ПРИЧИНИ ЗА ПРИЕМАНЕТО НА НОВ ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИТЕ

На 18 април 2014 г. влезе в сила Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (Директива за концесиите). Директивата за концесиите е част от законодателния пакет на Европейския съюз (ЕС) за реформиране на Общностното право в областта на обществените поръчки и концесиите (заедно с Директива 2014/24/ЕС за обществените поръчки и Директива 2014/24 относно възлагането на поръчки от секторни възложители).

С Директивата за концесиите на ниво ЕС е приета нова регламентация на концесионните договори, като за пръв път същата е уредена в самостоятелен акт. С Директивата за концесиите се „надгражда“ досегашната уредба на материята за концесиите по отменената Директива 2004/18/ЕО, което обуславя различията между действащата национална нормативна уредба и новия режим на концесиите на общностно ниво. Различията се дължат основно на новия подход на ЕС за разграничаването на отделните форми на партньорство между публичния и частния сектор, водеща роля при което има поемането от концесионера на експлоатационния риск. В приложното поле на Директивата за концесиите попадат дейности, чиято регламентация в българското законодателство се съдържа в два отделни закона: Закона за концесиите (ЗК) и Закона за публично-частното партньорство (ЗПЧП).

За изпълнение на ангажимента на България да въведе в националното си законодателство изискванията на Директивата за концесиите беше извършен анализ на законодателството относно концесиите и публично-частното партньорство (ПЧП). Анализът е част от Концепция за възможните решения относно транспонирането на Директивата за концесиите (Концепцията), която е приета от междуведомствена работна група, назначена от министър-председателя.

Анализът на законодателството, свързано с концесиите, показва слабости, които до голяма степен произтичат от наложилата се практика на концесия да се предоставят или природни ресурси (плажове, минерални води, подземни богатства), или съществуващи обекти на инфраструктурата. До момента не е предоставена нито една концесия за строителство за значим инфраструктурен обект, което означава че институтът на концесията не се използва ефективно за основното си предназначение – предоставяне на концесии за строителство, с последващо предоставяне и управление на услуги чрез обекта на концесията, съчетано с поемане от концесионера на строителния и на експлоатационния (оперативния) риск.

Основните причини за неефективното използване на института на концесията се свеждат до:

- Несъответствие между единствената допусната от ЗК процедура за определяне на концесионер (само открита процедура) и възможностите, дадени от европейското законодателство – състезателен диалог, договаряне с обявление и др., които дават възможност за избор на най-добрите решения при съотношение качество-цена и за подобряване на правните конструкции на проекта;

- Силно ограничената възможност за плащане от страна на концедента (компенсация), уредена с действащия ЗК. Това ограничение представлява пречка за предоставянето на т.нар. „несамофинансиращи се“ концесии в области, в които услугите се заплащат изцяло или частично със средства от държавния и общинските бюджети – здравеопазване, образование, култура, социални дейности, правосъдие и др.

- Създадената нагласа в обществото и в публичните органи концесията да се възприема като източник на приходи за държавния или общинския бюджет, а не като инструмент за изграждане с частни инвестиции на инфраструктура и предоставяне чрез нея на услуги при най-добро съотношение качество-цена.

Основните изводи от анализа на ЗПЧП са следните:

- Публично-частното партньорство е дефинирано като дългосрочно договорно сътрудничество за извършване на дейност от обществен интерес с цел постигане на по-добра стойност на вложените публични средства и при разпределение на рисковете между публичния и частния партньор с оглед възможностите им да оценят, контролират и управляват тези рискове. Частният партньор винаги поема строителния риск и поне един от рисковете за наличност или за търсене на услугата от обществен интерес, с което дефинираното от ЗПЧП партньорство попада в обхвата на Директивата за концесиите.

- В ЗПЧП по същество са уредени две форми на ПЧП:

- договорно – договорът за ПЧП се сключва директно с избрания чрез конкурентна процедура частен партньор;

- институционализирано – договорът за ПЧП се сключва с проектно или с публично-частно дружество.

- Относно обектите, със ЗПЧП е възприет ограничителен подход, като изчерпателно са изброени дейностите от обществен интерес, за които може да се реализират ПЧП проекти – обекти на техническата инфраструктура, социалната инфраструктура и зелената система, които са с обхват по-малко от 20 на сто от възможните за реализация чрез ПЧП дейности от обществен интерес.

- Законът за публично-частното партньорство предвижда публичният партньор да определя частния партньор чрез провеждане на процедура по ЗОП. Процедурите по ЗОП не са подходящ вариант за ПЧП проекти, защото те се реализират чрез за дългосрочни, комплексни и сложни договори, изискващи специфика в съдържанието на документациите за участие, методологията и организацията на разглеждане и оценяване на офертите, и защото процедурите по ЗОП са предназначени за избор на изпълнители на договори с продължителност максимум 5 години.

- Законът за публично-частното партньорство предпоставя дейностите, които са включени в предмета на ПЧП, да се извършват от частния партньор, като публичният партньор компенсира частния партньор чрез механизма на финансовата подкрепа. Поетите ангажменти по финансова подкрепа представляват държавен, съответно общински дълг.

- До момента на практика не са реализирани ПЧП проекти по ЗПЧП поради ограничения обхват на услугите, които е възможно да се предоставят чрез ПЧП, неефективната система на планиране и разрешаване на проектите за ПЧП, финансовите условия за реализацията на договорите за ПЧП и неподходящите процедури за избор на частен партньор.

С цел избягване заобикалянето на правилата за избор на частен партньор в други форми на съдружия между държавата/общината (търговски и граждански дружества, договори за съвместна дейност), Законът за държавната собственост (ЗДС) и Законът за общинската собственост (ЗОС) императивно определят правилото, че публичните субекти може да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, само когато останалите съдружници/акционери са определени чрез провеждане на процедура по ЗОП, като за публичния партньор е предвидена блокиращата квота. Възприетият рестриктивен подход за избор на частен партньор в ЗДС и ЗОС не отчита голямото разнообразие от възможни хипотези, при които публичен и частен партньор обединяват усилията си и създава пречка за сдружаването в случаи, които са извън обхвата на обществените поръчки и на концесиите.

Анализът на изискванията на Директивата за концесиите и на съответствието на уредбата на ЗК и на ЗПЧП с нея налагат възприемане на подход за приемане на нов Закон за концесиите, който да обедини действащите ЗК и ЗПЧП. Необходимостта от приемането на нов Закон за концесиите се основава на следните аргументи:

- 1) Принципно материята, която следва да се уреди, за да се въведат в националното законодателство изискванията на Директивата за концесиите, е същата, както и по ЗК, но промените са съществени и многобройни. Това обстоятелство

покрива хипотезата на чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и налага отменянето на ЗК и заменянето му с нов.

2) Съществена част от материята, предмет на уредба със ЗПЧП, попада в характеристиките на концесиите и в съответствие с чл. 10, ал. 1 от ЗНА следва да бъде уредена с един, а не с два отделни закона.

II. СТРУКТУРА НА НОВИЯ ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИТЕ (ЗАКОНОПРОЕКТА)

Законопроектът се състои от 9 глави:

- Основни положения;
- Стратегическо развитие и планиране на концесиите. Мониторинг, управление и контрол;
- Възлагане на концесия;
- Изпълнение на концесия;
- Финансиране на дейността по концесиите;
- Обжалване. Иск за обявяване недействителността на концесионен договор. Иск за присъждане на обезщетения. Алтернативни санкции;
- Отстраняване на нарушения в процедура за възлагане на концесия с трансграничен интерес, установени от Европейската комисия;
- Национален концесионен регистър;
- Административнонаказателни разпоредби.

Структурата на законопроекта като цяло следва структурата на ЗК и на ЗПЧП, които са сходни, с което се цели приемственост в законодателството и улесняване на правоприлагането.

В съответствие с чл. 31 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове в 9 приложения под формата на списъци са изнесени дейности, които са включени или изключени от приложното поле на законопроекта, международни конвенции в социалната област и в областта на околната среда, които следва да се спазват при изпълнението на концесии, както и минималното съдържание на обявленията, с които се оповестява откриването на процедура за определяне на концесионер (обявление за концесия, обявление за предварителна информация, национално обявление и обявление за изменение на възложена концесия).

Законопроектът е изчерпателен и в необходимата пълнота урежда обществените отношения, които подлежат на трайна уредба, както и в достатъчна степен – правилата за тяхното прилагане. Във връзка с това е преценено, че не е налице

необходимост от издаването на правилник за прилагане на закона. Предвидена е законова делегация Министерският съвет да издаде две наредби. С едната детайлно ще се уредят финансово-икономическите елементи на концесията, в т.ч. и свързаните с концесиите плащания, а с другата – реда за осъществяване на мониторинга, управлението и контрола.

Законопроектът е със структура и съдържание, предлагащи реинженеринг на работните процеси на дейностите, свързани с концесиите в последователността на техните етапи – планиране, подготвителни дейности за възлагане, провеждане на процедури за възлагане на концесии, сключване на концесионни договори, изпълнение, отчитане на изпълнението и мониторинг и контрол на договорите.

Законопроектът отменя ЗК и ЗПЧП, тъй като преурежда уредените с тях обществени отношения.

Законопроектът изменя 28 закона, съдържащи разпоредби, свързани с концесии, за:

- отменяне на разпоредбите, които попадат в обхвата на новия Закон за концесиите;
- терминологично уеднаквяване на текстовете, които уреждат изисквания, свързани със спецификата на обекта на концесията, и произтичащите от тях особени условия, с понятията от новия Закон за концесиите;
- създаване на предпоставки за прилагане на новия Закон за концесиите.

III. МОТИВИРАНЕ НА ОСНОВНОТО СЪДЪРЖАНИЕ НА НОВИЯ ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИТЕ И АНАЛИЗ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕТО МУ С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Законопроектът запазва установеното в националното законодателство правило за ограничаване на кръга на субектите, които може да възлагат концесии, което е функция от спецификите, обусловени от статута на собствеността. Във връзка с това концесии може да се възлагат не от всички публични органи, а само от министри и от кметове на общини. Относно възлагащите органи законопроектът запазва трайно установения термин „концедент“, с който се назовава субектът, който извършва действията по възлагане на концесия (извършва подготвителните действия и организира провеждането на процедурата за определяне на концесионер), сключва концесионния договор и е страна по него. Ново законодателно решение е, че функциите на концедент се възлагат пряко на министрите и на кметовете на общини, а досегашните концеденти – Министерският съвет, съответно – общинският съвет, само одобряват основните актове, свързани с възлагането и изпълнението на концесии – откриването и прекратяването на процедура, изменението и прекратяването на концесионен

договор. По този начин се засилва оперативната самостоятелност на министрите и на кметовете на общини при осъществяване на функциите им, свързани с възлагането на строителство и на услуги, като чрез посоченото одобряване на определени актове се осигурява административен контрол и се гарантира защитата на обществения интерес.

Националното законодателство понастоящем не допуска концесии да се предоставят от лицата по чл. 7, параграф 1, буква „в“ от Директивата за концесиите, а именно от субекти, които извършват дейност по приложение II от Директивата за концесиите (в секторите енергетика, транспорт и пощенски услуги) въз основа на специални или изключителни права и не са публични органи или публичноправни организации. Тези дейности са аналогични на дейностите, които са предмет на уредба от Директива 2014/25/ЕС, и със Закона за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 2016 г.) са определени условията и редът за възлагането на обществени поръчки за тях. Законопроектът запазва статуквото и не допуска възлагане на концесии от страна на посочените непублични субекти. В случай че те решат да възлагат на трети лица някоя от дейностите, включени в посоченото приложение, следва да извършват това възлагане само чрез поръчка при условията и по реда на ЗОП. Така направеното предложение се основава на принципа на оперативна самостоятелност на държавите членки и на националните публични органи, признат и потвърден в съображение 5 от Директивата за концесиите. Конкретно изражение на този принцип е правото на посочените субекти сами да определят най-добрия начин за извършване на строителство или за предоставяне на услуги – дали сами да извършват строителство и да предоставят услуги на населението или да възлагат тези дейности на трети лица. В съответствие с така посочения принцип в прерогативите на държавите членки е правото да определят органите и лицата, които може да възлагат концесии.

В съответствие с изискванията на Директивата за концесиите (Раздел II), концесията е определена чрез нейните договорна същност и съдържание. Основното разграничение на концесиите е според техния предмет:

- за строителство;
- за услуги;
- за ползване на държавна и общинска собственост.

Концесията за строителство е публично-частно партньорство, при което публичен орган възлага на икономически оператор (частен субект) извършване на строителство, за изпълнението на което като възнаграждение предоставя на икономическия оператор право да експлоатира строежа, като поеме оперативния риск.

Концесията за услуги е публично-частно партньорство, при което, публичен орган възлага на икономически оператор предоставяне и управление на услуги от обществен интерес, за

което икономическият оператор поема оперативния риск и има право да получава приходите от предоставянето (експлоатацията) на тези услуги.

Концесиите за строителство и за услуги са дефинирани като форма на публично-частно партньорство, при която икономически оператор извършва строителство или услуги по възлагане от публичен орган. По този начин ясно се определя обхватът на публично-частното партньорство и се предотвратява възможността за заобикаляне на закона чрез назоваване на договори, които имат характеристиките на концесионни като договори за публично-частно партньорство, и сключването им по правила, които не съответстват на изискванията на европейското законодателство.

За изпълнение на нормата на чл. 18, ал. 5 от КРБ и в съответствие с възприетата през 2006 г. възможност на концесия да се предоставят и обекти, които са частна собственост на държавата и на общините, законопроектът запазва възможността чрез концесия да се възлага ползването на държавната и общинската собственост. За да се отграничава от „директивните“ концесии за строителство и за услуги, този вид концесия е наречен концесия за ползване. С концесията за ползване публичен орган предоставя възмездно на икономически оператор право да извършва стопанска дейност с обект, който е собственост на държавата или на община, без да възлага извършване на строителство или предоставяне и управление на услуги. За разлика от наема, при който основното задължение на наемателя е да заплаща наемна цена, при концесията за ползване концесионерът заплаща на концедента възнаграждение и поема задължение за изпълнение на инвестиционна програма, с която осигурява поддържането на обекта в експлоатационна годност.

Концесия за строителство или концесия за услуги може да се възложи винаги, когато е налице възможност и концесионерът поема оперативния риск. При възлагане на строителство или на услуги, при което оперативният риск не е поет изцяло от концесионера, договорът не може да се определи като концесионен и следва да се възложи по реда на Закона за обществените поръчки. Оперативният риск е определен в съответствие с изискванията на Директивата за концесиите като риск от излагане на колебанията на пазара. Законопроектът изброява и дефинира рисковете, които следва да съдържа оперативният риск: риска от търсене, риска от предлагане, или и двата риска. Със законопроекта е установено правилото, че оперативният риск се счита за поет, когато при нормални условия на експлоатация с концесионния договор не е гарантирано възвръщането на направените инвестиции и на разходите по експлоатацията на строителството или услугите, предмет на концесията.

Извън изискванията на Директивата за концесиите със законопроекта е въведено изискването при концесия за строителство концесионерът да поеме и строителния риск. По този начин се изпълняват и критериите на Евростат, така че

съответният актив да не бъде осчетоводен като публичен, съответно да не представлява държавен дълг, тъй като Евростат приема, че по-голямата част от риска е прехвърлена на неправителствения партньор, когато са прехвърлени най-малко строителният риск и един от рисковете за търсене или за наличност.

Приходите на концесионера от експлоатацията на строителството и на услугите се формират от плащания от потребителите или от потребителите и концедента, или само от концедента. Плащане от концедента към концесионера може да има при т.нар. несамофинансиращи се концесии, когато за предоставяните от концесионера услуги не се дължат преки плащания от потребители или от други лица, както и когато се дължат такива плащания, но не е предвидено концесионерът да ги получава. Извън случаите на несамофинансиращи се концесии концедентът следва да извършва плащания към концесионера, когато в резултат на регулирани цени потребителите заплащат само част от действителните разходи по предоставяне на услугата. В първия случай концедентът заплаща цялото възнаграждение, а във втория – част от възнаграждението, определена с договора. Предвидено е окончателната цена на плащането да бъде функция от качеството на предоставяните услуги.

Със законопроекта се запазва възможността за плащане и в обратна посока – от концесионера към концедента, наречено концесионно възнаграждение. Директивата за концесиите не предвижда принципна уредба на подобен институт, тъй като такива плащания биха се включили в разходите на концесионера по изпълнението на дейностите и като резултат ще доведат до повишаване на цената на строителството и/или на услугите, включени в предмета на концесията. Запазването на този институт е необходимо и допустимо предвид особеностите на националното законодателство, свързани с наличието на императивни разпоредби, уреждащи статут на публична собственост на държавата и общините върху определени обекти, чрез които се извършват услугите, които са включени в предмета на възложена концесия. В тези случаи с концесионното възнаграждение се възстановява направената инвестиция от държавата или от общината за изграждането на обекта на концесията. Във връзка с това законопроекът определя, че когато обектът на концесията е собственост на държавата или на община, е възможно да се предвиди и задължение на концесионера да заплаща на концедента концесионно възнаграждение. Дължимостта на концесионното възнаграждение при концесия за строителство и при концесия за услуга следва да се определя за всеки конкретен случай в зависимост от прогнозирания размер на инвестициите в обекта на концесията, разходите по предоставянето на услугите, срока на концесията, справедливото разпределение на икономическата и финансовата изгода от концесията между концедента и концесионера и постигането на

социално приемлива цена на услугите, предоставяни с обекта на концесията. При концесиите за ползване концесионерът винаги дължи концесионно възнаграждение, което представлява дължимата от него престация за извършваната стопанска дейност в резултат на плодотползването на обекта – държавна или общинска собственост.

Директивата за концесиите не поставя изискване за определяне на максимален срок, който да е общ за всички концесии. Този подход е възприет за правилен, доколкото е налице неограничен кръг от строителство и услуги, които може да се възлагат чрез концесии, и поставянето на общ максимален срок е възможно да създаде пречки за възлагането на концесии, които са с голям размер на инвестициите, поради което срокът за възвръщането им да е по-дълъг от законовия срок. В тези случаи няма да са налице икономически предпоставки икономическите оператори да проявят интерес към концесията, което предпоставя неуспешност на процедурата за възлагане на концесия. Във връзка с това със законопроекта се определя задължение за концедента да достигне възможно най-кратък срок на концесията, като:

- определя максималния прогнозен срок на концесията в размер, който не може да надвишава времето, необходимо за възвръщане на направените инвестиции и на разходите по експлоатация на строежа или услугите при прогнозирания икономически баланс, както и цената на услугите, които ще се предоставят; така определеният максимален срок на концесията се посочва в обявлението за откриване на процедурата;

- максималният срок се определя по начин, който да не води до ограничаване на конкуренцията;

- концесионният договор се сключва за срок, продължителността на който се определя чрез конкуренция в процедурата за възлагане на концесията чрез включването на срока като критерий за възлагане, като той не може да надвишава максималния срок, посочен в обявлението.

В резултат на общественото обсъждане на законопроекта, при което се изразиха опасения, че законопроектът ще позволи възлагането на „вечни“ концесии, със законопроекта се въвеждат допълнителни гаранции, които да предотвратят подобна възможност:

- когато определеният от концедента максимален срок за концесия за строителство или за концесия за услуги е равен или надвишава 50 години е необходимо разрешение от Народното събрание.

- за общински концесии за строителство и концесии за услуги, при които определеният от концедента максимален срок е над 25 години е необходимо разрешение от общинския съвет, прието с мнозинство от 2/3 от общия брой на съветниците; когато максималният срок е равен или надвишава 50 години,

освен разрешение от общинския съвет следва да бъде дадено и разрешение от Народното събрание.

Когато Народното събрание, съответно общинският съвет, не даде разрешение, концедентът следва да прецени възможностите за минимизиране на разходите и/или за намаляване на икономическата и финансовата изгода от концесията, или за възлагане на отделни концесии, ако това е технически и технологично възможно, или за изключване на определено строителство и/или услуги от предмета на концесията и др.

При концесия за ползване е възприет подходът в действащото до момента законодателство за концесиите да е налице законовоопределен максимален срок, който не може да бъде по-дълъг от 25 години, освен ако със специален закон не е предвиден друг срок.

Изискванията на Директивата за концесиите са приложими само за концесии за строителство и за концесии за услуги, които са на стойност, равна или по-висока от 5 225 000 евро. Така определеният праг, наречен „европейски праг“, е определен от законопроекта като разграничителен критерий, при който концесиите на стойност, равна или надвишаваща този праг, са определени като концесии с трансграничен интерес. В съответствие с традициите в националното законодателство законопроектът урежда и правилата относно концесиите под европейския праг, които са определени като концесии без трансграничен интерес. Към концесиите без трансграничен интерес са включени и концесиите за ползване, които по определение също са извън обхвата на Директивата за концесиите. Освен с традициите в българското законодателство, включването на концесиите без трансграничен интерес в приложното поле на законопроекта се основава и на задължението на Република България за спазване на принципите на Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС) за свободно движение на стоки, свобода на установяване и свободно предоставяне на услуги, както и на произтичащите от тях принципи, като равнопоставеност, недискриминация, взаимно признаване, пропорционалност и прозрачност.

За да се определи дали една концесия за строителство или за услуги е със или без трансграничен интерес, както и за да се определят финансово-икономическите елементи на концесията и допустимостта на нейно изменение, със законопроекта са определени правила за определяне на стойността на концесията. Стойността на концесията е дефинирана като общия оборот на концесионера за срока на договора, получен като приходи от експлоатацията на строежа и/или услугите – предмет на концесията. По същество стойността на концесията представлява еквивалент на възнаграждението на концесионера за възложеното му строителство и/или услуги за срока на концесията.

Възлагането на концесията започва с извършване на подготвителни действия, включва провеждане на процедура за

определяне на концесионер и приключва със сключване на концесионен договор. Целта на подготвителните действия, които са извън процедурата за възлагане на концесията, е да се определят възможните решения за потребностите – обществени или на концедента, които трябва да бъдат задоволени с изпълнението на концесионния договор при най-доброто съотношение качество-цена, при прехвърляне на оперативния риск на изпълнителя. С подготвителните действия се обосновава възлагането на концесия и по-конкретно – възможността за прехвърляне на оперативния риск на изпълнителя за възложеното строителство и/или услуги, необходими за задоволяване на потребностите. Тъй като Регламент 1303¹ допуска възможността за използване на средства от Европейския съюз при прилагане на публично-частно партньорство (чл. 63 и 64), при извършване на подготвителните действия трябва да се проучи и възможността за получаване на финансова подкрепа под формата на безвъзмездна финансова помощ за финансиране на разходи по концесията чрез европейските структурни и инвестиционни фондове. За допустимостта на разходите и за извършването на плащанията ще се прилага Законът за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове и подзаконовата нормативна уредба към него.

Като резултат от подготвителните действия следва да се обоснове осъществимостта и целесъобразността на концесията, да се определи подходящата процедура и да се подготви нейното провеждане.

Провеждането на процедура за определяне на концесионер представлява административната фаза от възлагането на концесия.

За разлика от Директива 2014/24/ЕС относно обществените поръчки Директивата за концесиите не урежда конкретни процедури за възлагането на концесии, независимо от тяхната стойност – равна на или надвишаваща европейския праг (чл. 30 и сл. от Директивата за концесиите). При транспонирането на Директивата за концесиите държавите членки имат свобода да заложат такава процедура за възлагане на концесии, каквато в максимална степен ще отговаря както на спецификите на националното законодателство, регламентиращо засегнати от концесиите правни институти, така и на правните традиции в уредбата на ПЧП моделите и на концесиите в частност, включително да предвидят приложението на една или повече от разписаните в Директива 2014/24/ЕС процедури. Директивата за концесиите създава правна рамка, отразяваща основните принципи и процедурни гаранции, възприети в и

¹ Регламент № 1303 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство.

произтичащи от практиката на Съда на ЕС, насочени към осигуряване на прозрачност и равно третиране. Европейският законодател е преценил, че определянето на минимална степен на координация ще бъде достатъчно за постигането на целите на Директивата за концесиите. Независимо от това по какъв начин и под каква форма страните членки ще изберат да се регламентират процедурите за възлагане на концесионни договори, при организирането и провеждането им възлагащите органи и възложителите винаги трябва да се съобразяват с принципите, заложи в чл. 3 от Директивата за концесиите: равнопоставеност, недискриминация и прозрачност.

Като част от минимално предвидените правила за координиране и хармонизиране на процедурите при възлагането на концесиите в Директивата за концесиите са уредени задължения на възлагащите органи, свързани най-вече с осигуряването на подходящо обявяване на концесиите за строителство и услуги, прозрачност и състезателност:

- изпращане на обявление за концесия, което да съдържа като минимум информацията по Приложение V;
- изпращане на предварително информационно обявление, в случай че се организира процедура за възлагане на социални и други специфични услуги по Приложение IV, което да съдържа информацията по Приложение VI;
- изпращане на обявление за възлагане на концесия до 48 дни от сключването на договора за концесия;
- предоставяне по електронен път на неограничен и пълен безплатен пряк достъп до документацията за концесията от датата на публикуване на обявлението за концесия или от датата на изпращане на поканата за подаване на оферти;
- в случай че възлагащият орган (концедентът) се възползва от възможността да ограничи броя на кандидатите или участниците, това трябва да стане по прозрачен начин и въз основа на обективни критерии, като броят на кандидатите или оферентите (участниците) във всички случаи трябва да е достатъчен, за да гарантира реална конкуренция в процедурата;
- осигуряване на всички кандидати или оференти (участници) на допълнителна информация относно документацията за концесията не по-късно от 6 дни преди крайния срок за получаване на оферти, ако искането за това е отправено своевременно;
- предоставяне на всички участници на информация за планираната организация на процедурата и примерен график за провеждането ѝ;
- осигуряване на подходящ запис (протокол) на всички етапи на процедурата;

- при провеждане на преговори с кандидатите и участниците може да се преговаря относно предмета на концесията, критериите за възлагане и минималните изисквания за участие;

- своевременно уведомяване на всеки кандидат и участник за решенията относно възлагането на концесията, включително името на спечелилия участник; основанията за отхвърляне на заявлението или офертата и основанията за всяко решение да не се възлага договор, за който е било публикувано обявление за концесия, или за ново започване на процедура.

От посочените по-горе задължения за възлагащите органи Директивата за концесиите допуска следните изключения:

- провеждане на процедура за възлагане на концесия без предварително обявление, но само при особено изключителни обстоятелства²;

- провеждане на повторна процедура без публикуване на ново обявление за концесия, ако в рамките на предходната процедура не са подадени заявления, оферти, подходящи заявления или подходящи оферти, но при условие че първоначално обявените условия на договора не са съществено изменени, а когато Европейската комисия е поискала – и когато ѝ е изпратен доклад за провеждането на новата процедура;

- непредоставяне по електронен път на неограничен и пълен безплатен пряк достъп до определени документи поради извънредни, свързани със сигурността или технически причини, както и поради особено чувствителния характер на търговска информация, изискващ изключително високо ниво на защита; в тези случаи възлагащите органи или възложителите са длъжни да посочат в обявлението или в поканата за представяне на оферти, че съответната документация за концесията ще бъде изпратена по друг начин, а не чрез електронни средства, и че срокът за получаване на офертите ще бъде удължен.

За изпълнение на посочените задължения, произтичащи от Директивата за концесиите, както и в съответствие с предоставената от Директивата за концесиите свобода на държавите членки за определяне на процедурата за възлагане на концесии, със законопроекта са определени три вида процедури,

² Поради неблагоприятните последици за конкуренцията това изключение следва да се прилага рестриктивно и само ако изначално е ясно, че публикуването няма да доведе до по-конкурентна среда, тъй като строителството или услугата може да се изпълни само от един икономически оператор, без причините за това да са създадени от възлагащия орган/възложителя (Съображение 51). Причините за невъзможността концесията да се възложи на друг икономически оператор са определени в чл. 31, параграф 4 и може да бъдат:

- концесията има за цел създаването или придобиването на уникално произведение на изкуството или художествено изпълнение;
- отсъствие на конкуренция по технически причини;
- съществуване на изключително право;
- закрила на права на интелектуална собственост и изключителни права, различни от тези по смисъла на чл. 5, т. 10 от Директивата за концесиите.

Последните три хипотези са приложими, само ако няма подходящи заместници.

които са съобразени с практическата сложност на концесиите: открита процедура, състезателна процедура с договаряне и състезателен диалог. Независимо от различната организация и етапност и трите процедури завършват с оценяване на представени от участниците в процедурата оферти по предварително обявени критерии за възлагане, последвано от класиране на участниците.

Процедурата за определяне на концесионер се провежда от комисия, назначена от концедента. Запазва се забраната в състава на комисията да участва лице, за което е налице конфликт на интереси или което е свързано с кандидат или участник в процедурата, включително с член на неговия управителен или контролен орган.

Трите процедури съдържат ясни правила, които не водят до прекомерна бюрокрация. Състезателната процедура с договаряне и състезателният диалог осигуряват на концедента определена степен на гъвкавост, която позволява активното участие както на концедента, така и на участващите в процедурата икономически оператори, с цел определяне на оптималните параметри на конкретната концесия. Откритата процедура, която единствено е допустима по действащия ЗК, не отговаря на условието за гъвкавост. Това се споделя и от ЕК с мотив, че откритата процедура не предоставя възможност за договаряне между публичния и частния партньор³. Както е посочено по-горе в мотивите, анализът от прилагането на действащия ЗК сочи прилагането само на открита процедура като един от недостатъците на уредбата, който не позволява ефективното използване на института на концесията. Въпреки това междуведомствената работна група, назначена от министър-председателя, прие за обосновано със законопроекта да се допусне провеждането и на открита процедура, която да се прилага при концесиите без трансграничен интерес, които по правило са с относително по-малка сложност и с по-голяма степен на сходство, когато се предоставят голям брой концесии за един вид обекти – държавна или общинска собственост. За концесиите с трансграничен интерес открита процедура е допустимо да се провежда само когато е налице яснота за всички детайли относно потребностите на концедента, относно техническите, функционални и качествени изисквания към строителството и услугите, включени в предмета на концесията, и относно съдържанието на концесионния договор и концедентът е определил най-подходящите условия за осъществяване на концесията, така че концесионерът да може да се определи без провеждането на преговори.

При определяне на правилата за състезателната процедура с договаряне и за състезателен диалог са заимствани основни изисквания относно тези процедури, определени с Директива 2014/24/ЕС, и в пълна степен са съобразени изискванията на Директивата за концесиите. За тези процедури в

³ Такова схващане е застъпено в Началния доклад върху Зелената книга и Правилата за институционални ПЧП.

съображенията на Директива 2014/24/ЕС⁴ е посочено, че предоставят гъвкавост за възлагащите органи и тяхното по-широко използване може да увеличи трансграничната търговия. Поради това „държавите членки следва да могат да предвиждат използване на състезателна процедура с договаряне или на състезателен диалог в различни случаи, при които откритите или ограничените процедури без договаряне по всяка вероятност не биха довели до задоволителни резултати от обществените поръчки“. Пак в същата директива е посочено, че състезателният диалог се оказва полезен в случаите, при които възлагащите органи не са в състояние да определят средствата за задоволяване на потребностите си или за оценка на възможностите, които пазарът предлага, като технически, технологични, функционални, организационни, финансови или юридически решения. Такава ситуация може да възникне по-специално при новаторски проекти, при изпълнение на мащабни проекти за интегрирана транспортна инфраструктура, големи компютърни мрежи или проекти, включващи сложно и структурирано финансиране, включително за прилагане на иновативни решения. Комплексният характер на концесиите, тяхната сложност най-вече относно степента и начина на поемане на оперативния риск, дългият срок за изпълнение и необходимостта от въвеждането на иновации са фактори, които изискват активно договаряне или диалог между концедента и икономическите оператори, каквито възможности предоставят състезателната процедура с договаряне и състезателният диалог.

От гледна точка на европейското и националното законодателство въвеждането със законопроекта на състезателна процедура с договаряне и на състезателен диалог и ограничението за прилагане на откритата процедура се обосновава и със следните аргументи: концесиите по дефиниция са комплексни проекти, които включват разнообразни права и задължения на страните, включително поемане на риска от изграждането, управлението и поддържането на обекта и/или от управлението на услугата; провеждането на откритата процедура не може да осигури необходимата гъвкавост при определяне на условията на концесията и на техническите, функционалните и качествените изисквания към строителството и услугите (техническите спецификации), на формите и начина на финансиране, на разпределението на многобройните рискове, които могат да възникнат при изпълнение на включените в концесията множество различни дейности, и продължителния по време концесионен договор и т.н. с цел постигане на най-добри решения. Обратно, посочените процедури са най-приложими при комплексните проекти, каквито по правило са концесиите.

Провеждането на откритата процедура изисква концедентът да има пълна яснота за предмета и обекта на концесията, включително и относно всички технически, технологични, функционални, организационни и финансови въпроси, за да може

⁴ Съображение 42 от Директива 2014/24/ЕС

да изготви подробни технически спецификации, въз основа на които участниците в процедурата да подготвят своите технически и ценови предложения. Уточняването на техническите и финансовите параметри често обективно не може да бъде направено преди стартиране на процедурата, което прави откритата процедура практически неефективна за преобладаващия брой случаи, защото участниците нямат право да подобряват или да изменят техническите, съответно ценовите си предложения по време на процедурата.

Състезателната процедура с договаряне и състезателният диалог са процедури, които осигуряват публичност и прозрачност, аналогични на тези при останалите процедури, допустими от Директива 2014/24/ЕС. Освен това те дават на концедента възможност да проведе преговори/диалог, които имат за цел:

- да подобрят съдържанието на първоначалната и на последващата оферта – при състезателната процедура с договаряне;
- да определят решението или решенията, които най-добре удовлетворяват потребностите на концедента – при състезателния диалог; постигнатите в диалога решения определят и подобряват предварително определените от концедента технически спецификации, правна и финансова рамка на концесията, включително подобряват формите на финансиране, а оттам – и вида на договора – с плащане от страна на концедента или без такова плащане.

След приключване на преговорите/диалога и двете процедури продължават по правилата на откритата процедура, тъй като участниците представят окончателни оферти, които се оценяват по правилата на откритата процедура по предварително обявените критерии за възлагане, което гарантира в най-висока степен осигуряване на правилата за прозрачност и състезателност.

Състезателната процедура с договаряне и състезателният диалог са етапни процедури, които включват във фактическия си състав всички елементи на откритата процедура: първо – допускане до участие след проверка за наличие на основание за изключване и за изпълнение на условията за участие в процедурата, и второ – разглеждане и оценка на окончателни оферти, последвани от класиране на участниците. Двете процедури надграждат откритата процедура, за да постигнат поставената цел – определяне на възможните едно или повече решения относно техническите, функционалните и качествените изисквания, финансово-икономическия модел или юридическата конструкция на концесионния договор, както и възможностите за включване на иновации – при състезателния диалог, и постигане на най-подходящите условия за осъществяване на концесията при най-доброто съотношение качество-цена – и при двете процедури.

При състезателната процедура с договаряне и при състезателния диалог се допуска концедентът предварително да ограничи броя на кандидатите, които ще бъдат допуснати до участие в договарянето, съответно в диалога. В тези случаи при извършване на действията по допускане комисията извършва и подбор на допуснатите кандидати, който представлява оценка на професионалните и техническите възможности и/или на икономическото и финансовото състояние на кандидатите и се извършва по критериите, посочени в документацията за концесията. Подбор се извършва само ако броят на допуснатите кандидати е по-голям от предварително определения от концедента брой. Целта на подбора е договаряне, съответно диалог, да се провеждат само с кандидати, чийто капацитет е равностоен и в максимална степен съответства на предмета, особеностите и сложността на конкретната концесия. Провеждането на договаряне или диалог с по-голям брой кандидати изисква повече време, без да гарантира по-добри резултати. Провеждането на подбор е първата разлика между откритата процедура, от една страна, и състезателната процедура с договаряне и състезателния диалог, от друга страна. С провеждането на подбор (ако са налице основанията за това) приключва етапът на допускане при двете етапни процедури.

След приключване на етапа на допускане при състезателната процедура с договаряне допуснатите кандидати получават покана и представят предварителни оферти, въз основа на които се извършва договаряне. Договарянето се извършва с всеки кандидат поотделно по предварително определен график, за който са уведомени всички кандидати. Договарянето обхваща предложените от кандидатите предварителни разрешения по критериите за възлагане и проекта на концесионен договор. Договарянето може да се проведе на кръгове в зависимост от наличието на промени в направените от кандидатите предложения. За осигуряване спазването на принципа за равно третиране комисията е длъжна да уведомява всички кандидати относно предложенията на останалите кандидати и за последващите промени, като няма право да разкрива кое предложение от кой кандидат е направено, както и информацията, която е определена като поверителна. В съответствие с изискванията на Директивата за концесиите комисията не може да договаря промени относно предмета на концесията, минималните изисквания, на които трябва да отговаря офертата, и критериите за възлагане. След приключване на договарянето комисията определя срок за получаване на оферти, за което уведомява всички кандидати. След това действие на комисията състезателната процедура на договаряне продължава по реда на откритата процедура – участвалите в договарянето кандидати подават оферти, които не подлежат на последващо договаряне.

След приключване на етапа на допускане при състезателния диалог комисията се запознава с предварителните оферти на кандидатите, подадени заедно със заявленията за

участие. Целта е комисията да проучи предложените от кандидатите предварителни решения за задоволяване на потребностите на концедента и да създаде организация за провеждане на диалога. Диалогът може да се провежда на последователни етапи, целта на което е да се намали броят на възможните решения за потребностите, които трябва да се задоволят с възлагането на концесията. Изясняването на възможните решения е необходимо, за да може комисията да изготви окончателни технически и функционални, финансово-икономически и правни изисквания, както и методика за оценка на офертите, проект на концесионен договор и минимални изисквания, на които трябва да отговарят офертите с оглед на най-ефективно и ефикасно задоволяване на обществения интерес. След изготвяне на изброените документи комисията допълва документацията за концесията и я предоставя на участващите в диалога кандидати заедно с покана да подадат оферти. След това действие на комисията и тази процедура продължава по правилата на откритата процедура при спазване на забраната за провеждане на договаряне по подадените от участниците оферти.

Относно процедурата за възлагане на концесии за социални и други специфични услуги, за които Директивата за концесиите изисква само публикуването на обявления и прилагането на правилата за обжалване, принципно са възможни два подхода. Първият е прилагане на същия режим, както и за останалите концесии. Този подход е преценен като несъразмерно рестриктивен спрямо изискванията на Директивата за концесиите, поради което не е възприет. С оглед на спецификата на този вид концесии като най-подходящ в законопроекта е възприет подходът, който дава възможност концедентът да определя за всяка конкретна концесия подходяща процедура, за която задължително да осигури:

- публикуването на предвидените с Директивата за концесиите обявления (за предварителна информация и на обявление за предоставена концесия), и
- възможност за обжалване при общите условия и ред.

Процедурата за определяне на концесионер приключва с мотивирано решение на концедента, издадено въз основа на резултатите от работата на комисията. Концедентът може да прекрати процедурата за определяне на концесионер в изчерпателно изброени в законопроекта случаи, с което се предотвратяват възможностите за злоупотреби. Също с цел предотвратяване на злоупотреби решението за прекратяване на процедурата се одобрява от Министерския съвет, съответно от общинския съвет.

Със законопроекта се допуска провеждането на повторна процедура за определяне на концесионер със или без промяна на първоначално публикуваното обявление. Проманата на първоначалното обявление не може да бъде съществена и да засяга предмета на концесията, условията за участие, критериите за възлагане и минималните изисквания, на които

трябва да отговарят офертите. В изброените случаи Директивата за концесиите не изисква публикуване на ново обявление. Въпреки това, с цел осигуряване на максимална публичност и прозрачност със законопроекта се поставя изискване концедентът да публикува на електронната страница на „Държавен вестник“ първоначалното обявление във формата (формуляра), в която е публикувано при откриване на първоначалната процедура, с промяна на срока за получаване на заявления или оферти.

Законопроектът въвежда всички изискуеми по Директивата за концесиите процедурни гаранции (технически и функционални изисквания, критерии за допустимост, за подбор и за възлагане). Моделът на процедурните гаранции при концесиите е подобен на приложимите правила при обществените поръчки, като разликите са обусловени основно от спецификите на концесиите като дългосрочни и комплексни договори със значителна сложност и от стремежа да се ограничи бюрокрацията. Също така е гарантирано и осигуряването на изискваните от Директивата правила за обявяване, прозрачност, недопускане на дискриминация и състезателност от страна на концедентите. В допълнение на тези правила е предвидено в Националния концесионен регистър за всяка процедура за определяне на концесионер да се създава отделна партия, по която се публикуват цялата информация и документация по провеждане на процедурата освен защитената по закон и чувствителната търговска информация.

Законопроектът съдържа правила относно сключването и задължителното съдържание на концесионния договор. Концесионен договор не може да се сключи преди да изтече 15-дневен срок от уведомяването на заинтересованите участници за решението за определяне на концесионер. Допуснато е само едно изключение – когато участникът, който е определен за концесионер, е единствен заинтересован участник. За осигуряване на публичност и прозрачност и в съответствие с изискванията на Директивата за концесиите със законопроекта е въведено задължение на концедента в 30-дневен срок от сключването на концесионен договор да публикува обявление, наречено „обявление за възложена концесия“. Аналогично на обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата, обявлението за възложена концесия се изпраща за публикуване на Службата за публикации на ЕС когато концесията е с трансграничен интерес, като за всички концесии се изисква публикуването му на електронната страница на „Държавен вестник“ и в Националния концесионен регистър.

Законопроектът въвежда изискването концедентът да осъществява както контрол, така и мониторинг за изпълнението на концесионния договор. Във връзка с констатирани слабости на осъществявания към момента контрол се предлага структурна подмяна на подхода и различна форма за неговото упражняване – чрез възлагане на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол на функции по контрол на изпълнението на определени концесионни договори. Предлага се

Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол да осъществява независим външен контрол на изпълнението на концесионните договори. Контролът се извършва по одобрен от Министерския съвет годишен план и може да включва и извънредни проверки.

Предвид особеностите на всяка отделна концесия и групи от сходни концесии е преценено за целесъобразно законопроектът да не определя условия и ред за осъществяването на мониторинга и контрола, а е предвидено Министерският съвет да приеме наредба, с която да се определи реда за осъществяване на мониторинга, управлението и контрола.

Концесиите включват дългосрочни и комплексни технически и финансови договорености, което предполага използването от концесионера на подизпълнители. Използването на подизпълнители трябва да се насърчава и с цел разширяване на конкуренцията и създаване на възможност за участие на малки и средни предприятия при изпълнението на концесиите. В съответствие с изискванията на Директивата за концесиите и с цел осигуряване на публичност и прозрачност законопроектът въвежда правила за подизпълнителите и за договорите за подизпълнение, както и определени задължения на концесионерите за предоставяне на информация за сключените договори за подизпълнение. Включването на изброените правила се обосновава с необходимостта да се осигури прозрачност за подизпълнителите, за да разполага концедентът с информация за лицата, които присъстват на строителните площадки, на които се извършва предназначено за тях строителство, или за предприятията, които предоставят услуги във или по обекти, инфраструктура или зони, като кметства, общински училища, спортни съоръжения, пристанища, летища, пътища, плажове и т.н., за които концедентът отговаря. Във връзка с това със законопроекта е въведено за подизпълнителите да не е налице което и да е от основанията за изключване. Освен това подизпълнителите следва да отговарят на условията за участие, ако такива са предвидени в обявлението за откриване на процедурата, с изключение на изискванията към професионалните и техническите възможности и финансовото им състояние. Забраната тези изисквания да се поставят към подизпълнителите цели създаването на реални условия за включване на малките и средните предприятия, включително новосъздадени, в изпълнението на концесиите, което като краен резултат води до разширяване на конкуренцията.

Разпоредбите относно изменението на концесионните договори изцяло са повлияни от изискванията на Директивата за концесиите. По правило дългият срок за изпълнение на концесионните договори предполага възникването на ситуации, които налагат извършването на допълнително строителство или услуги, или друго изменение на договорите. За да се осигури баланс между принципите за публичност, прозрачност и равно третиране, от една страна, и запазването на концесионния договор, от друга, със законопроекта е определено правилото,

че концесионният договор може да се изменя винаги, когато възникне обстоятелство, което е предвидено с клауза за преразглеждане. За да е валидна, клаузата за преразглеждане трябва да съдържа обхвата и естеството на предвидените опции (възможност за възлагане на допълнително строителство и/или услуги) и изменения, включително относно срока на концесията, и да не дава възможност да се изменя предметът на концесията (от концесия за услуги да се измени на концесия за строителство), както и цялостният ѝ характер (промяна на вида на строежа, на вида на услугите и др.). Когато определено изменение на концесионния договор не е предвидено с клауза за преразглеждане, същото може да се извърши само при наличие на някоя от изчерпателно изброените в законопроекта хипотези.

Директивата за концесиите не дефинира икономическия баланс на концесията, но определя промяната на този баланс като едно от условията, при настъпването на които е налице съществено изменение на концесионния договор. В контекста на разпределението на рисковете и в съответствие с добрата европейска практика действащият ЗК въведе понятието икономически баланс на концесията, който е определен като равновесие между ползите и рисковете за концедента и за концесионера. Законопроектът запазва изискването за поддържане на икономически баланс на концесията, който трябва да е налице във всеки етап от действието на концесионния договор. Пряката последица от въвеждането на принципа за поддържане на икономически баланс е определянето на обстоятелствата, при настъпването на които този баланс се нарушава, както и последиците от това. Основното практическо значение на икономическия баланс на концесията е възможността при откриване на процедурата за определяне на концесионер да се определят обстоятелствата от фактически или правен характер, свързани с възложеното строителство и/или услуги или с обекта на концесията, при настъпването или изменението на които балансът може да се наруши. Ако последиците от тези обстоятелства са изначално определени с клауза за преразглеждане, изменението на икономическия баланс може да се използва като основание за изменение на концесионния договор.

Във всички случаи на изменение на концесионен договор, в срок до 30 дни от сключването на допълнителното споразумение концедентът публикува обявление за изменение на възложена концесия. Това задължение се прилага и за заварените концесионни договори.

Относно прекратяването на концесионния договор законопроектът съдържа две основни групи обстоятелства, при откриването или възникването на които договорът следва или може да бъде прекратен. Първата група обстоятелства са обусловени от изискванията на Директивата за концесиите и има за цел спазване на задълженията, произтичащи от правото на ЕС в областта на концесиите. Във връзка с това концесионният договор следва да се прекрати, когато се открият доказателства, че към датата на сключване на договора за

концесионера е било основание за изключване, както и когато Съдът на ЕС е определил, че концесията е възложена в нарушение на правото на ЕС. Втората група са обстоятелства, които са традиционни в националното законодателство за прекратяването на договорите:

- при възникване на обективни обстоятелства;
- при виновно неизпълнение на задълженията на страните по договора;
- при условия, предвидени със закон или с концесионния договор.

Законопроектът определя последиците от прекратяване на концесионния договор в зависимост от датата на прекратяването – при изтичане на срока на договора или предсрочно. При прекратяване на договора поради изтичане на срока концесионерът няма право на обезщетение за направените инвестиции или разходи по експлоатацията на строителството или услугите, предмет на концесията, които не са възстановени. Това правило е израз на последиците от поемането от концесионера на оперативния риск. При предсрочно прекратяване на концесионния договор последиците са в зависимост от собствеността върху обекта на концесията и вината за прекратяване на договора.

В съответствие с изискванията на Директива 89/665/ЕИО законопроектът определя случаите, в които концесионен договор може да бъде обявен за недействителен, и последиците от обявяването на недействителността. Като основания за недействителност на концесионен договор изчерпателно са изброени 6 възможни нарушения при възлагането на договора, които са свързани с неспазване на принципите за публичност, прозрачност и равно третиране. Обявяването на недействителността се извършва в производство по реда на Гражданския процесуален кодекс и може да бъде предявено от всяко заинтересовано лице. С цел осигуряване на правна сигурност правото на иск за обявяване недействителността на концесионен договор е обвързано с преклузивни срокове – до 2 месеца от публикуването на обявлението за възложена концесия, а когато няма публикувано обявление – в срок до 2 месеца от узнаването за сключването на договора, но не по-късно от една година от неговото сключване. Причините за определяне на тези срокове са постигане на посочената правна сигурност и последиците от обявяването на недействителността – всяка страна трябва да върне на другата всичко, което е получила от нея. Освен това концесионерът е длъжен да изплати на концедента приходите от предоставените услуги и извършените стопански дейности, а концедентът дължи на концесионера обезщетение за направените подобрения и приращения в обекта на концесията. Дължимото от концедента обезщетение е аналогично на обезщетението, което се дължи при прекратяване на концесионния договор по вина на концедента, тъй като причините

за недействителността на концесионния договор се дължат на действия или бездействия на концедента.

Със законопроекта са определени условията и редът за обжалване на актовете на концедента в процедурата за определяне на концесионер – всяко решение, както и действия и бездействия, с които се възпрепятства достъпът или участието на икономически оператори в процедурата. На обжалване подлежат и решенията на комисията за отстраняване на кандидати или участници от участие в процедурата. Така определените основания за обжалване са в изпълнение на изискванията на Директива 89/665/ЕИО, която е изменена с чл. 46 от Директивата за концесиите. Принципно правилата относно обжалване не се различават съществено от правилата, уредени с действащия ЗК, тъй като последният е съобразен с изискванията на правото на ЕС, основната промяна на които е разширяване на обхвата на обжалването и относно процедурите за възлагане на концесии за услуги – което в българското законодателство е въведено през 2010 г. Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) се запазва като орган, който разглежда жалбите като първа инстанция. Запазва се и възможността за обжалване на актовете на КЗК пред Върховния касационен съд. Доколкото в Закона за защита на конкуренцията, който урежда статута и реда за функциониране на КЗК, не се съдържат правила относно производството по обжалване по реда на ЗК, законопроекта съдържа и процедурни правила относно образуване на производство, разглеждане на жалбата и решенията на КЗК.

В съответствие с изискванията на Директива 89/665/ЕИО за определяне в най-кратки срокове и чрез междинна процедура на временни мерки с цел да се поправи твърдяно нарушение или да се предотврати нанасянето на допълнителни вреди на засегнатите лица аналогично на досегашната уредба със законопроекта се определят условията и реда за спиране на процедурата за определяне на концесионер. Спирането на процедурата представлява временна мярка, която цели да предотврати нанасянето на вреди на интересите на засегнатите от твърдяно нарушение на процедурата.

Резултатите от анализа на действащото законодателство сочат, че една от сериозните причини за неефективното използване на концесията като един от най-важните инструменти за дългосрочно развитие на инфраструктурата е липсата на визия, на национална стратегия и разбиране относно възможностите за предоставяне на концесии. В новата история на България няма нито един инфраструктурен обект, който изцяло да е изграден от концесионера. Доколкото определени концесионни договори за държавни концесии може да се квалифицират като концесии за строителство, те са сключени преобладаващо по реда на ЗК от 1995 г. (отм.). За осигуряването на устойчив растеж, основан на иновациите, представителите на публичната власт, от една страна, и икономическите оператори, от друга, трябва да припознаят концесията като ефективно и ефикасно средство за създаване на публични ресурси, блага и услуги при високо

качество и ползи, както за публичния и за частния сектор, така и за обществото като цяло. Концесията е механизъм за реализиране на ПЧП, а не само източник на приходи за държавния или за общинските бюджети. Икономическата изгода от концесиите не следва да се измерва само с преките приходи, а и с косвените ползи и с ползите за обществото в дългосрочен план. В Програмата на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2020 г. и в някои стратегии са заложили редица проекти в областта на иновациите, транспорта, туризма, науката, социалната сфера, които да се реализират чрез концесии или ПЧП. Въпреки това поради липсата на цялостна концепция за прилагане на института на концесиите са налице установените скромни резултати. За да се осигури използването на концесиите като алтернатива на обществените поръчки, законопроектът предвижда приемане на Национална стратегия за развитие на концесиите, която да съдържа общите и специфичните цели и приоритети за възлагане на концесии в страната. За да се осигури изпълнението на стратегията за държавните концесии, е предвидено приемането на план за действие за всеки програмен период. Аналогично план за действие за общинските концесии на територията на общината следва да приема и съответният общински съвет. Освен за осигуряване изпълнението на Националната стратегия за развитие на концесиите, плановите за действие са необходими и от гледна точка на обстоятелството, че за преобладаваща част от концесиите концедентите ще трябва да извършват плащания, които следва да бъдат планирани в съответния бюджет.

За осигуряване на правилното, ефикасно и еднакво прилагане на правото на ЕС в областта на възлагането на концесии Директивата за концесиите поставя принципното изискване държавите членки последователно и системно да следят за прилагането и действието на правилата за възлагане на договори за концесия. В съответствие с посоченото изискване държавите членки трябва да гарантират, че на национално ниво определени органи или структури са овластени да осъществяват мониторинг на реда и условията за възлагане на концесии и, в случай че констатируют нарушения във връзка с това, свързани с измама, корупция, конфликт на интереси и други сериозни нередности, или системни проблеми, да сезират за това националните одитни органи, съдилища, трибунали или други подходящи органи или структури (напр. омбудсмана, националните парламенти или комисиите към тях). Директивата за концесиите въвежда и изискването информацията и насоките относно тълкуването и прилагането на правото на ЕС в областта на възлагането на концесии да се предоставят безплатно на възлагащите органи, на възложителите и на икономическите оператори. В съответствие с така определените изисквания законопроектът възлага предвидените с Директивата за концесиите функции да се осъществяват от дирекция в специализираната администрация на Министерския съвет, наречена „специализираната дирекция“ от АМС. На специализираната дирекция са възложени и други функции, свързани с

осъществяването на мониторинга и координацията на дейностите, свързани с възлагането и изпълнението на концесии, включително извършването на предварителния контрол за спазване на правилата за възлагане на концесии.

С преходни разпоредби е регламентирано действието на новите правила относно заварените концесионни договори. С оглед запазването на сигурността на гражданския оборот е предвидено изрично положение, че сключените до влизането в сила на този закон концесионни договори запазват действието си, като правилата на законопроекта относно изпълнение, изменение и прекратяване на концесионни договори се прилагат за тях, доколкото не противоречат на уговореното с договора.

Със заключителните разпоредби се извършват промени в повече от 20 закона. В секторните закони, които съдържат разпоредби относно реда за предоставяне на концесии, промените предвиждат отменяне на тези разпоредби, както и терминологично уеднаквяване с терминологията на законопроекта на текстовете, които уреждат изисквания, свързани със спецификата на обекта на концесията, и произтичащите от тези изисквания особени условия. Такива са промените в Закона за водите, Закона за гражданското въздухоплаване, Закона за железопътния транспорт, Закона за културното наследство, Закона за лечебните заведения, Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, Закона за пътищата, Закона за туризма, Закона за устройство на черноморското крайбрежие и Закона за физическото възпитание и спорта.

Предвид предмета и спецификата на концесиите за добив на подземни богатства същите са изключени от приложното поле на законопроекта. Във връзка с това със заключителна разпоредба се изменят текстове на Закона за подземните богатства, които съдържат препратки към Закона за концесиите.

Извън обхвата на законопроекта остават случаите на публично-частно партньорство, при които публичен и частен партньор обединяват усилията си за извършване на дейности в две основни насоки:

1. Дейности, които включват възлагане на строителство и/или услуги, при които партньорите разпределят помежду си оперативния риск така, че както частният, така и публичният партньор да бъдат изложени на колебанията на пазара. Разпределянето на оперативния риск между публичния и частния партньор изключва партньорството от обхвата на Директивата за концесиите, но поставя въпроса дали в тези случаи са приложими правилата на Директива 2014/24/ЕС и на Директива 2014/25/ЕС. За да се избегне рискът от неспазване на европейското законодателство, на този етап следва да се приеме за достатъчно решението, предложено с чл. 113, ал. 2 от Закона за обществените поръчки, с което се допуска сключването на договори за обществени поръчки с периодично или продължително изпълнение за по-дълъг от

максимално определения срок от 5 години, „когато това се налага поради естеството на предмета на поръчката, необходимостта от възвращаемост на инвестицията или поради техническа причина“.

2. Дейности, които не включват възлагане от публичен орган на строителство, услуги или доставки. Тези случаи са извън обхвата на пакета директиви за обществените поръчки и концесиите. Такива договорености са създаването на публично-частните дружества (joint venture), правила за които понастоящем са уредени със ЗПЧП. Доколкото тези правила са странични на основния предмет на ЗПЧП, запазването им не е аргумент против неговата отмяна. В действащото законодателство е налице законова празнота относно цялостното регулиране на отношенията, свързани с участие на държавата и общините в търговски дружества, включително за образуване на еднолични търговски дружества. Поради това е необходимо и препоръчително да се инициира изработването на отделен закон, който да уреди посочените обществени отношения. До приемането на такъв закон, за да се отговори на очакванията за разрешаване на голямото разнообразие от възможни хипотези, при които публичен и частен партньор обединяват усилията си, което сега е силно възпрепятствано от действащите ограничения в Закона за държавната собственост и в Закона за общинската собственост, се предлагат промени в двата закона. С промените се дава възможност държавата и общините, както и държавните, съответно общинските, дружества с над 50 на сто държавно/общинско участие да могат да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, след решение на Министерския съвет, съответно на общинския съвет, без да се изисква прилагането на определена процедура. Участието може да се извършва с парична или с непарична вноска. Когато участието на посочените субекти е с парична вноска, за да се защити общественият интерес, законопроектът предвижда блокираща квота при приемането на определени решения, които имат съществено значение за функционирането на дружеството и за разпореждането с имуществото – предмет на непаричната вноска.

Предложено е изменение на Закона за държавната собственост, с което се допуска учредяване на ограничени вещни права върху имот – частна държавна собственост, и разпореждане с имоти – частна държавна собственост, в полза на концесионера. Тази възможност може да се реализира само в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер и само за концесия за строителство и концесия за услуги при условията и по реда на Закона за концесиите. За защита на обществения интерес е въведено ограничение вещните права, които се учредяват или възникват в полза на концесионера, да са до прекратяване на концесионния договор, независимо от основанията за прекратяване. По този начин се създават ясни правила, като във всички случаи се гарантира, че

с прекратяване на концесионния договор държавата възстановява пълния обем на правата си.

Действащата уредба в Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) предвижда местните такси да се събират само от общинската администрация, а приходите от тях да постъпват само в бюджета на общината, което означава че във всички случаи приходите на концесионера ще бъдат за сметка на бюджета на общината, което силно би ограничило възможността за възлагане на голяма част от услугите, за които общините събират местни такси, чрез концесия. С предложените промени в ЗМДТ се цели създаването на предпоставки концесионер, на когото е възложено предоставянето на услуги, за които със закон е установено да се събират местни такси, да може да събира тези такси в своя полза. Това ще бъде възможно след решение на общинския съвет в съответствие с чл. 40, ал. 2, т. 3 от законопроекта. С предложените промени ще се постигне и съответствие на ЗМДТ със Закона за държавните такси, който принципно допуска възможността със закон да се допуска отклонение от правилото, че държавните такси постъпват в държавния бюджет. Такъв закон в случая се явява новият Закон за концесиите, с чл. 37, т. 4 на който се определя, че Министерският съвет с решение определя държавните такси, които се събират и/или постъпват в полза на концесионер на държавна концесия, както и условията и реда за събирането.

IV. ЦЕЛИ НА ЗАКОНОПРОЕКТА

С предложения нов Закон за концесиите се цели:

1. Привличане на частния капитал за изпълнение на строителство и услуги. Концесията е най-ефективната форма за осигуряване на недостигащите средства за публични инвестиции за строителство и за услуги, което е доказано в рамките на ЕС.

2. Използване на професионалния опит на икономическите оператори в областта на организацията и управлението на строителството и предоставянето на услуги и на тяхното финансово управление, включително за създаването и прилагането на иновативни решения, с оглед постигането на най-добро съотношение качество-цена на предоставяните на услуги и задоволяването на другите потребности на публичната власт и обществото.

3. Прехвърляне от публични органи на задължения и функции, свързани със строителство и с предоставяне на услуги на икономически оператори (аутсорсинг).

4. Освобождаване на администрацията от неприсъщи дейности, в резултат на които се изразходват неефективно публични средства.

5. Задоволяване на належащите нужди на обществото от редица качествени инфраструктурни, образователни, културни, спортно-туристически, рекреационни, здравни, охранителни и

други обществени услуги, при най-доброто съотношение качество-цена.

V. ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

За прилагането на законопроекта не се изискват финансови и други средства.

С прилагането на новия Закон за концесиите определените бюджетни средства за финансиране от държавата ще се изразходват значително по-ефективно чрез управлението им от икономически оператори при най-доброто съотношение качество-цена в резултат на използваните външни компетенции.

С възлагането на т.н. „самофинансиращи се концесии“ ще се освободи значителен финансов ресурс от бюджета, който ще се пренасочи за финансиране на други неотложни публични нужди.

С възлагането на концесии за ползване на държавна или общинска собственост ще се осигурят приходи на държавата чрез извършване на най-ефективната постигната в състезателната процедура стопанска дейност.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

В резултат от прилагането на закона се очакват следните резултати:

- разширяване на възможностите за използване на концесията като форма на публично-частно партньорство за създаване на публични ресурси, блага и услуги при високо качество и ползи както за публичния и за частния сектор, така и за обществото като цяло;

- развитие на инфраструктурата и на услугите без или със минимално финансово участие на държавата/общините;

- създаване на възможност за използване на опита на частния сектор за постигането на ефективност и ефикасност при предоставянето на услуги от обществен интерес и внедряването на иновации, свързани с повишаване на качеството и намаляване на цената на предоставяните услуги;

- повишаване на конкуренцията на вътрешния пазар чрез създадените допълнителни възможности за насърчаване на частните инвестиции в строителството, поддържането и управлението на обекти на техническата и на социалната инфраструктура и в извършването на дейности от обществен интерес;

- постигане на дългосрочни ползи от концесията както в икономически, така и в обществен аспект.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

